

SEPOT PARTION JA KIRKON PALVELUKSESSA

Seurakunnan partiotyönohjaajien historia

Johanna Paloposki & Salla-Mari
Pyykkönen
Opinnäytetyö, syksy 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Kauniainen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Paloposki, Johanna & Pyykkönen, Salla-Mari. Sepot partion ja kirkon palveluksessa – seurakunnan partiotyönohjaajien historia. Kauniainen, syksy 2012, 88s., 6 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä Kauniainen. Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä tutkimus seppojen eli seurakunnan partiotyönohjaajien historiasta Kirkkohallitukselle ja Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry:lle. Tarkoituksena oli selvittää, millaista seurakunnan partiotyönohjaajien työ oli ennen vuotta 1983, jolloin laajennettu piispainkokous vahvisti seurakunnan partiotyönohjaajan mallijohtosäännön. Lisäksi tutkittiin millainen vaikutus sepoilla on ollut partioliikkeessä ja Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa.

Tutkimus on kvalitatiivinen ja toteutettiin historian tutkimuksen menetelmin. Lähdeaineisto koostuu kirjallisuudesta, tehdyistä haastatteluista sekä Kirkkohallituksen ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n arkistoiduista asiakirjoista. Tutkimusta varten haastateltiin kuutta ihmistä, jotka ovat omalla työllään olleet vaikuttamassa seppojen historiaan ja nykytilaan. Lisäksi lähetettiin sähköpostihaastattelu yhdelletoista hiippakuntien seppomestarille, jotka vastaavat hiippakuntiansa seppotoiminnasta. Vastauksia saatiin kolme.

Tutkimuksen tuloksena selvisi, että partioliike saapui Suomeen vuonna 1910 ja sillä on siitä lähtien ollut yhteys kirkkoon. Partio toimintaa hyödynnettiin menetelmänä lasten ja nuorten kanssa työskennellessä. Erityisesti 1930-luvulta lähtien ryhdyttiin perustamaan partiolippukuntia seurakuntien yhteyteen. Seurakuntiin nimettiin henkilöitä, joiden tehtävänä oli yhteydenpito lippukuntiin. Vuonna 1946 laajennettu piispainkokous vahvisti partion nuorisotyön työmuodoksi. Ensimmäiset seurakunnan partiotyönohjaajat vihittiin virkaan 1970-luvun puolivälissä. Vuoden 1979 Karelia-suurleiristä lähtien järjestettiin seppojen vuosittaisia tapaamisia. Heidän aloitteestaan laajennettu piispainkokous vahvisti seurakunnan partiotyönohjaajan mallijohtosäännön vuonna 1983. Kirkon Nuorisotyön Keskus perusti vuonna 1998 seurakunnan partiotyöryhmän, jonka tehtävänä oli tukea seurakuntien partiotyötä ja vahvistaa yhteistyötä Suomen Partiolaisten kanssa. Sepporyhmä vastaa nykyään seppokoulutuksesta ja seppöpäivien järjestämisestä.

Asiasanoja: seurakunta, nuorisotyö, partio, historian tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Paloposki, Johanna and Pyykkönen Salla-Mari.

The History of Church Scout Workers serving Scout Movement and Church.

88 p. 6 appendices. Language: Finnish. Kauniainen, Autumn 2012.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the study was to carry out a research on the history of church scout workers for the Church Council and the Guides and Scouts of Finland. The study focused on the history of scouting as part of church youth work. It also describes church scout workers' work before year 1983 when the extended Conference of Bishops confirmed rules and regulations for church scout workers. In addition, the emphasis is on the influence that the church scout workers have on scout movement and The Evangelical Lutheran Church of Finland.

This thesis is a qualitative study. It was carried out by using the methods of historical research. The data for the study was collected from literature, interviews and archive files of the Church Council and the Guides and Scouts of Finland. In total, six people were interviewed for the study. The interviewees have affected the history and the present state of church scout workers' work. In addition, e-mail interviews were sent to the mentors of scout workers in dioceses. Three answers were received by e-mail. The research was conducted in autumn 2012.

The results of the study indicate that scouting was connected to the church since it arrived to Finland in 1910. The interviewees explained that scouting was used as a method when working with children and adolescents. The most important decades in the history of church scout workers were in 1930s and 1940s when parishes designated workers who were responsible for cooperation with local scout groups. The interviews showed that the crucial decade was 1970s. Then the first church scout workers were inaugurated and later they decided to gather annually to meet each other and develop their work together.

In conclusion, the study indicates that the activity of the church scout workers has affected The Evangelical Lutheran Church of Finland. The Church Youth Work Centre established the church scout work group which aims to organize parochial scout work and to support the cooperation with the Guides and Scouts of Finland. Also, the group is responsible for the scout education of the youth workers and arranging annual gathering of the church scout workers.

Key words: scout, parish, youth work, historical research, qualitative study

SISÄLLYS

1 SEPPOJEN HISTORIA YKSIIN KANSIIN.....	6
2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	9
3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	11
3.1 Seurakunnan partiotyönohjaaja eli seppo	11
3.2 Seurakuntien ja lippukuntien yhteistyö	14
3.3 Partion suhde kristinuskoon	16
4 OPINNÄYTETYÖSSÄ KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT	18
4.1 Triangulaatio.....	18
4.2 Historiantutkimus	18
4.3. Kvalitatiivinen tutkimus	20
4.4. Haastattelu	20
4.5 Lähdekritiikki	23
4.5.1 Aineiston keruun laaduntarkkailu	24
4.5.2 Haastatteluista saatujen aineistojen luotettavuus.....	24
5 SEURAKUNNAN PARTIOTYÖNOHJAAJIEN HISTORIA	26
5.1 1800-luvun loppu	26
5.2 1900–1910	29
5.3 1910–1920.....	34
5.4 1920–1930.....	38
5.5 1930–1940	40
5.6 1940–1950	43
5.7 1950–1960.....	46
5.8 1960–1970	49
5.9 1970–1980	54
5.10 1980–1990.....	60

5.11 1990–2010	62
5.12 Tulevaisuuden näkymät	67
6 PROSESSIN KUVAUS JA ARVIOINTI	70
7 AUTTAA JA PALVELLA	72
LÄHTEET	77
LIITE 1 Sähköposti Seppomestareille	81
LIITE 2 Seurakunnan partiotyönohjaajan johtosääntö	82
LIITE 3 Mallijohtosääntö	84
LIITE 4 Partioliitot ja järjestöt	85
LIITE 5 Partiojärjestöjen aikajana	86
LIITE 6 Seppoihin liittyvä termistö	87

1 SEPPOJEN HISTORIA YKSIIN KANSIIN

Sepoiksi voivat kutsua itseään seurakuntien työntekijät, joiden vastuualueisiin kuuluu partiotyö. Se voi näyttäytyä seurakunnasta ja seposta riippuen monella eri tavalla: se voi olla yhteyshenkilönä toimimista, osallistumista lippukunnan johtajiston toimintaan tai niin, että työn sisältö on pääasiassa pelkästään partiota. Sepoille järjestetään seppokurssi, seurakunnan partiotyönohjaajien erikoiskoulutus, josta voi saada tukea seppona toimimiseen. Huomionarvoista on se, ettei kurssi ole edellytys seppo-nimityksen käyttämiselle. Hiippakunnissa on niin kutsuttuja seppomestareita, partiotyön mentoreita joiden tehtävänä on tukea hiippakunnan alueella toimivia seppoja. Myös seppomestareille on oma kurssinsa, joka antaa valmiudet toimia seppomestarin tehtävissä. (Sakasti.evl.fi – Kirkon palvelijoille i.a.)

Suomessa evankelis-luterilaisissa seurakunnissa on noin 50 seppoa, joiden keskeisenä työalana on juuri seurakunnan partiotyö. Lisäksi on yli sata nuorisotyöntekijää, joiden työhön kuuluu partiotyön tekeminen seurakunnassa. Yleisesti partiotyö on nimetty osaksi jonkun tai joidenkin työntekijöiden työn kokonaisuutta. Sepot toimivat pääasiassa paikallisseurakunnissa, mutta heillä voi olla myös vastuutehtäviä partion saralla esimerkiksi partiopiirissä tai Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry:ssä (SP). Vastavasti sepot voivat toimia vastuutehtävissä myös kirkon työryhmissä ja hallintoelimissä. (Saarinen & Savolainen 2007, 13–19.) Kirkkohallituksessa vastuu partiotyöstä kuuluu kasvatus ja perheasiayksikössä (KKP) työskentelevälle työalasihteerille. (Sakasti.fi – Kirkon palvelijoille i.a.)

Vuonna 2010 Seppöpäivillä Sulkavalla sepot tarjosivat ensimmäisessä seurakuntaharjoittelussa olevalle Salla-Marille opinnäytetyön aiheeksi seppojen historian kokoamista yksiin kansiin. Partiosta innostuneena hän jäi miettimään aihetta. Myöhemmin seuraavana keväänä 2011 Johanna selaili Diakin opinnäytetyöaihepankkia ja huomasi sieltä seppoja koskevan aiheen. Lopulta päädyimme tekemään opinnäytetyön yhdessä. Halusimme perehtyä tähän aiheeseen, koska olemme molemmat partiolaisia ja koulutaudumme kirkon nuorisotyöntekijöiksi.

Teimme opinnäytetyönämme historian tutkimuksen seppojen historiasta. Partion ja kirkon yhteistyöstä ja historiasta on lukuisia tutkimuksia, mutta seppoihin keskittyvää materiaalia on harvassa ja hajanaisesti. Sen tähden Kirkkohallitus ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry pitivät tärkeänä, että seppojen historia saataisiin koottua. Molemmat tahot pitävät seppoja merkittävänä linkkinä lippukuntien ja seurakuntien välillä.

Suomen Partiolaiset ry – Finlands Scouter on suomalaisten partiolaisten kattojärjestö. Sen ylintä päätösvaltaa käyttää joka toinen vuosi kokoontuva jäsenkokous. Järjestön keskuustoimisto, Partioasema, sijaitsee Helsingissä. Sen tehtävänä on toteuttaa järjestön päättävien elinten päätökset niin kutsuttujen palveluketjujen avulla. Nämä ketjut perustuvat kuuteen palvelualueeseen: partiotoimintaan, viestintään, projekteihin, kansainväliin yhteyksiin, järjestötoimintaan sekä talouteen. Järjestö on jäsenenä partiotyttöjen maailman liitossa World Association of Girl Guides and Girl Scoutsissa (WAGGGS) ja partioliikkeen maailmanjärjestössä World Organisation of Scout Movementissa (WOSM). (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry i.a. a.)

Veikko Tolinin (1987) mukaan kristillisissä maissa partiotoiminta on kristillistä toimintaa. Kaikkialla maailmalla se on uskonnollista, vaikkei se olekaan sitoutunut mihinkään kirkko- tai uskontokuntaan. Sen lisäksi, että toiminta on uskonnollista yleisesti, on olemassa myös partiotoimintaa, joka painottuu tavallista enemmän hengelliseen suuntaan. Suomessa Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen (NMKY) partiotoiminta levittäytyi seurakuntiin ja siten tunnustuksellinen partiotoiminta laajeni niin, että se on pitkään kattanut valtaosan Suomen partiotoiminnasta. (Tolin 1987, 88.)

Tutkimustehtävänäimme oli selvittää, miten seurakunnan partiotyö on lähtenyt liikkeelle, milloin seurakuntiin on tullut partiotyönohjaajia ja millaisia heidän työnkuvansa ovat olleet. Alussa pidimme seppojen historian käännekohtana vuotta 1983, jolloin laajennettu piispainkokous vahvisti seurakunnan partiotyönohjaajan malliohjesäännön. Opinnäytetyön edetessä selvisi, että jo aikaisemmin tapahtui suuria muutoksia. Käsittelimme aihetta sekä kirkon että partion näkökulmasta, kuitenkin painottaen kirkon näkökulmaa.

Mielestämme tutkimuksestamme on hyötyä juuri sepoille itselleen, heidän työlleen ja sen kehittämislle. On hankalaa kehittää työtä eteenpäin, jos ei tiedä sen juuria. Tunteamalla työnsä historian voi välttää virheitä joita muut ovat jo aikaisemmin tehneet. Sa-

moin tutkimuksestamme on hyötyä myös uusille ja tuleville sepoille, jotka vielä hakevat suuntaa työlleen. Lisäksi seurakuntien päättäjät voivat saada tietoa partiotyöstä osana työntekijöiden työnkuva.

2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Partion historiasta sekä sen suhteesta kirkkoon on tehty useita tutkimuksia, Pro gradu tutkielmia ja opinnäytetöitä. Opinnäytetyömme kannalta tärkeimpiä aikaisempia tutkimuksia olivat Marko Paavilaisen *Aina valmiina – Partioliike Suomessa 1910–2010* (2010), Juha Niemisen *Nuorisossa tulevaisuus* (1995), Sauli Laakson tutkimus partioinnin tulevaisuudesta seurakunnan työmuotona (1975) sekä Heli Savolaisen vuonna 1998 valmistunut tutkimus seurakuntien partiotyön kehittämisestä.

Marko Paavilaisen *Aina valmiina – Partioliike Suomessa 1910–2010* kertoo kattavasti satavuotisen partioliikkeen historiasta. Tutkimuksemme kannalta olennainen osa, seurakunnallinen partiotyö, jäi kuitenkin suppeammaksi osuudeksi. Tärkeitä tietoja saatiin sen sijaan siitä, millaisessa yhteiskunnallisessa kontekstissa partioliike on satavuotisen historiansa aikana kasvanut Suomessa. Tutkimus käsitteli myös enemmän kuin edelliset vastaavanlaiset tutkimukset partiohistorian kannalta arkoja aiheita, esimerkiksi jatkosodan ajalta, joita ei ole ennen pystytty käsittelemään yhtä avoimesti. Sen mahdollisti vasta partion saavuttama vakaa asema. (Paavilainen 2010, 12.)

Seurakunnan nuorisotyön historian kannalta tärkein aikaisempi tutkimus oli Juha Niemisen *Nuorisossa tulevaisuus – suomalaisen nuorisotyön historia*. Kirjassaan Nieminen käsittelee kattavasti nuorisotyön alkua ja kehitystä. Nieminen kävi kirjassa läpi historiaa aina 80-luvulle saakka, 90-luku ja 2000-luku jäivät ymmärrettävästi käsittelemättä, sillä kirja julkaistiin vuonna 1995. Tampereen yliopistossa toteutetun tutkimuksen keskeisiä kysymyksiä olivat: Miten nuorisotyön tehtävät, järjestelmät ja menetelmät ovat kehittyneet ja mitkä yhteiskunnalliset, aatteelliset ja kulttuuriset tekijät ovat vaikuttaneet nuorisotyön tehtävien, järjestelmien ja menetelmien muotoutumiseen. Nieminen on toteuttanut suomalaisen nuorisotyön historian tilaustutkimuksena. Tutkimuksen rahoitti Suomen Nuorisotutkimusseura ry opetusministeriön avustuksella. (Nieminen 1995, 11–13.)

Sauli Laakson tutkimus *Partioinnin tulevaisuus seurakunnan työmuotona 1975* käsitteli partiotyön tulevaisuutta. Opinnäytetyömme kannalta oli kuitenkin olennaisempaa Laakson kuvailema partiotyön historia. Partiotyö rantautui seurakuntiin silloin, kun yhdistykset vastasivat nuorten kristillisestä kasvatuksesta. Laakso kävi myös läpi sitä, kuinka

partiotyö saavutti 1970-luvun asemansa. Teoksesta saimme tietoa myös 1940–1960-lukujen seurakunnan partiotyöstä. Laakso käsitteli lisäksi nuorisotyön historiaa. (Laakso 1975, 3–4.)

Heli Savolainen tutki vuonna 1998 Seurakuntien partiotyön kehittämistä. Hän lähetti kyselyn seurakunnan partiotyönohjaajille selvittääkseen, miten partiotyötä tulisi kehittää. Kyselyyn vastatessaan partiotyönohjaaja sai ilmaista mielipiteensä partiotyön nykytilasta seurakunnissa ja esittää kehittämisideoita. Kyselyn avulla saatiin arvokasta tietoa siitä, miten seurakuntien partiotyötä saataisiin parannettua. Savolainen selvitti muun muassa, mitä aiheita sepot halusivat seuraavilla seppöpäivillä käsitellä. Kyselyn johtopäätöksenä Savolainen ehdotti, että Kirkon nuorisotyön keskus asettaisi partiotyöryhmän. (Savolainen 1998, 4–5.) Savolaisen tutkimuksesta saimme tietoa partiotyönohjaajien tekemästä työstä 1990-luvulla ja miten partiotyöryhmä, jota nykyisin seppöryhmäksi kutsutaan, sai alkunsa.

3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Seurakunnan partiotyönohjaaja eli seppo

Veikko Pehkosen (henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012) mukaan kuka tahansa seurakunnan työntekijä voi olla seppo. Hän voi olla ammatiltaan pappi, diakoni, tai nuorisotyönohjaaja, joka tekee yhteistyötä seurakuntansa alueella olevan lippukunnan kanssa. Innostus partioon riittää sepoksi ryhtymiseen, siihen ei vaadita useita partiokursseja. Tärkeää on kunnioittaa partioliikkeen itsenäisyyttä. (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto, 6.9.2012.)

Sepon työ on monimuotoista. Se sisältää koulutuksia, materiaalin tuottamista, hartauselämästä huolehtimista, leirin johtamista, lippukunnan organisointia. Lisäksi työ voi sisältää kädentaitoja, sielunhoitoa, ongelmien ratkaisua, neuvotteluja ja yhteistyötä, lenkinä olemista partion ja seurakunnan välillä. Työsarkaa riittää tekijöille, rajaamisen vaikeus on monen sepon haasteena. Oleellista on miettiä mitä sepolta odotetaan eri suunnista, mitä työhön oikeasti kuuluu, mikä ei kuulu, mihin tehtäviin tarvitsee tukea ja millaista tuki voi olla. (Saarinen & Savolainen 2007, 19.)

Kirkkohallitus ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry ovat yhdessä laatineet Sepon Pakki -materiaalipaketin (Saarinen & Savolainen 2007) sepoille. Pakissa on lueteltuna seuraavia sepon rooleja suhteessa seurakuntaan ja partiotoimintaan. Rooleja ovat kasteopettaja, lippukunnan tukija, kouluttaja, johtajien huoltaja, visionääri ja organisäätori sekä yhteyksien rakentaja. (Saarinen & Savolainen 2007, 20–22.) Katri Vappula (henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012) kertoi, että uusi sepporyhmän työstämä seurakuntien partiotyön käsikirja on valmistumassa lähivuosina (Vappula, Katri, henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012).

Tärkein sepon rooleista on olla kasteopettajana eli tukea lippukunnan uskonto- ja arvokasvatusta. Seurakunnan partiotyöllä tulisi olla seurakunnan kasvot ja partion sydän. Partion perusperiaatteiden mukaisesti jokainen partiujohtaja (vapaaehtoinen johtaja, partiujohtajakurssin käynyt yli 17-vuotias partiolainen) on haastettu hoitamaan henkisen ja hengellisen kasvatuksen kenttää. Sepon tehtävänä on tukea häntä tässä työssä. Sepon

tulee huolehtia yhdessä partiojohtajien kanssa siitä, että lippukunnan toimintaan kuuluu hartauksien pito, jumalanpalvelukset leireillä ja retkillä, arvokeskustelut ja mahdollisuus sielunhoidolliseen keskusteluun. Yksi sepon erittäin tärkeä tehtävä on havaita se, jos partiolaisella menee huonosti. Sepon tulee auttaa tällaisessa tilanteessa. Kirkko tarjoaa työntekijöilleen työnohjausta ja konsultaatio apua. Nämä auttavat seppoja toteuttamaan kyseistä tehtävää. (Saarinen & Savolainen, 2001, 14–20.)

Toinen sepon rooli on olla lippukunnan tukija. Lippukunta on partiotoiminnan perusyksikkö. Se on paikallisyhdistys, jossa tapahtuu lähes kaikki partiotoiminta. Lippukunnat koostuvat pienemmistä toimintaryhmistä: laumoista, joukkueista, vartioista ja vaeltajaryhmistä eri ikäkausien partiolaisten mukaan. Lippukuntien koko vaihtelee kahdestakymmenestä kahteensataan partiolaiseen. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry i.a. a.) Sepon tulee valvoa ja edistää lippukunnan toimintaedellytyksiä omassa työyhteisössään. Hänen tulee pitää partiotoimintaa esillä seurakunta- ja kirkkoneuvostossa sekä kasvatusta ja nuorisotyön johtokunnassa. Sepon tehtävänä on myös tukea lippukuntia, niitä joilla on taustayhteisönsopimuksena seurakunta, mutta mahdollisuuksien mukaan myös niitä joilla sitä ei ole. (Saarinen & Savolainen, 2007, 20.)

Seppo voi tukea lippukunnan uskonto- ja arvokasvatusta, jonka taustayhteisönä ei ole seurakunta. SP:n Peruskirjassa (2008) sanotaan: ”Lippukunnat, joilla ei ole uskonnollista yhteisöä taustayhteisönään, tukevat jäsentensä uskonnollista kehitystä sen mukaan, mihin uskonnolliseen yhteisöön he kuuluvat” (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2008). Valtaosa partiolaisista, joiden lippukunnan takana ei ole seurakuntaa, ovat kuitenkin seurakunnan jäseniä. Partioideologiaan kuuluu se, että partiojohtaja toimii uskontokasvattajana. Seurakunnissa, joissa ei ole seppoa, täytyy tehdä suunnitelma, jolla uskontokasvatus toteutetaan lippukunnassa. Riippuu paikkakunnasta ja sen kulttuurista, miten suunnittelu tapahtuu ja työ toteutuu. (Saarinen & Savolainen, 2001, 14–20.)

Partion johtajakoulutus sisältää monenlaisia ja monentasoisia eri tehtäviin valmentavia kursseja. Uudistunut partio-ohjelma toi mukanaan uusia ikäkausia ja ikäkausijohtajia. Lippukunta on usein vastuussa johtajiensa kouluttamisesta. Sepot voivat tukea näiden koulutusten tai kurssien arvo- ja uskontokasvatukseen liittyvien teemojen toteuttamisessa. Parasta olisi, jos sepolla olisi mahdollisuus olla käytettävissä koko koulutuksen toteuttamisessa, yhtenä kouluttajatiimin jäsenenä. (Saarinen & Savolainen 2007, 21.)

Veikko Pehkosen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.9.2012) mielestä ei ole partiomaista, että virkamies on lippukunnanjohtajana. Vapaaehtoisuus on Pehkosen mukaan koko ”homman juju.” (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto, 6.9.2012.) Partiotointi perustuu vapaaehtoisuuteen ja erityisesti vapaaehtoisiin johtajiin, jotka järjestävät viikoittaista toimintaa ja retkiä sekä muita tapahtumia. He ovat näin myös seurakunnan vapaaehtoisia työntekijöitä. Heillä on vastuullinen tehtävä eri-ikäisten lasten ja nuorten ohjaajina. Siksi on erittäin tärkeää, että näistä arvokkaista vapaaehtoisista pidetään huolta ja heitä huolletaan. Käytännössä se merkitsee sepolle toimintaedellytyksistä huolehtimista, yhteydenpitoa, kouluttamista ja kannustamista. Huoltamisen tulisi olla koko ihmisen hoitamista psykofyysissosiaalisena ja hengellisenä kokonaisuutena. Vastuu johtajien hyvinvoinnista on lippukunnan hallituksella ja lippukunnanjohtajalla sekä sepolla. Lippukuntien johtajien tulisi olla uusiutuvaa voimavaraa ja tätä uusiutumista seppo voi omalla osallaan olla tukemassa. (Saarinen & Savolainen 2007, 21.)

Visionäärinä ja organisaattorina seppo pitää huolta siitä, että lippukunnille on tarjolla perusedellytykset partiotoiminnalle ja siten partiotyölle omassa seurakunnassaan. Useimmiten se tarkoittaa käytännössä taloudellisen tuen ja toimintatilojen järjestämistä sekä toiminnasta tiedottamista niin lippukunnan sisällä kuin seurakunnassa. Sepon työhön voi kuulua lippukunnan hallinnollisia tehtäviä, varsinkin jos lippukunta on suuri, johtajat nuoria tai lippukunnalla on omaisuutta vastattavanaan. Seppo on ensisijaisesti työntekijä paikallisseurakunnassa, mutta huolehtii mahdollisuuksien mukaan muidenkin paikkakunnalla toimivien lippukuntien toimintaedellytyksistä. (Saarinen & Savolainen, 2001, 16–21.)

Partiotyön kannalta tärkeää ovat hyvät yhteydet ja ilmapiiri partion ja seurakunnan välillä. Sepot toimivat niiden välillä yhteyksien rakentajina. Yhteyden perusedellytys on luottamus ja luottamuksen avaimena taas toiminnan laatu. Yhteyslinkkejä partiossa ovat lippukunnan lisäksi piiri ja Suomen Partiolaiset. Tärkeää on myös luottamus partiolaisten perheiden ja työntekijän välillä. Vanhemmat ovat sepon luottohenkilöitä ja kasvatustyön tukijoita. Heitä tarvitaan partiotyön mahdollistamiseen, esimerkiksi kolon (partiolaisten kokoontumispaikka) tai kämpän kunnostamiseen, leirin toteuttamiseen tai varojen hankintaan sekä tietenkin vapaaehtoisiksi johtajiksi lippukuntaan. Seppo voi olla mukana käynnistämässä vanhempainneuvostoa ja omalla panoksellaan innostaa vanhempia sitoutumaan partiotoimintaan. (Saarinen & Savolainen 2007, 16–22.)

Yhteyksien rakentamisella voidaan tarkoittoa myös ekumeniaa. Partiotoiminta Suomessa on perusteiltaan ekumeenista ja kansainvälistä. Yhteyksien rakentamisessa yhä tärkeämmäksi haasteeksi ovat tulleet maahanmuuttajat, uussuomalaiset ja heidän kotoutumisensa. Partiotoiminnassa kunnioitetaan toista ihmistä ja halutaan rakentaa ystävyyttä yli rajojen, joten lähtökohdat ennakkoluulojen ja erilaisten muurien murtamiseen on jo olemassa. Seppo voi omalla toiminnallaan auttaa tässä ja rakentaa yhteyttä. (Saarinen & Savolainen 2007, 22.)

Pehkosen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.9.2012) mukaan sepot ovat luoneet käytäntöjä partiomessuihin, partiojumalanpalveluksiin ja partiohartauksiin. Lisäksi tärkeä saavutus on ollut suurleirien leiriseurakunnat. Nykyään SP:n leireillä kirkko on keskellä kylää ja partiotauksiset kirkon työntekijät ovat hoitamassa sitä. Kilke-suurleirillä otettiin käyttöön ikihonka-käytäntö, jossa kokenut seppo toimii ”takatukihenkilönä” leirillä niin leiriseurakunnalle kuin muuallakin leirin toiminnassa, esimerkiksi kriisitilanteissa. Tukihenkilöinä voi toimia myös nuorisotyönohjaaja, pappi tai diakoni, jolla on paljon partiokokemusta. Heillä tulee olla valmiudet antaa kriisiapua. Ikihonka-käytäntöä on hyödynnetty myös muun muassa Pohjanmaan piirin piirileireillä. (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012.)

3.2 Seurakuntien ja lippukuntien yhteistyö

Kirkkohallituksen vuonna 2011 lähetetyssä yleiskirjeessä todetaan, että partioaatteella ja kristillisellä uskolla on runsaasti yhtymäkohtia. Niistä nousee monia mahdollisuuksia, joissa partio ja kirkko yhdessä voivat palvella luomakuntaa ja Jumalaa. Seurakunnassa tehtävän partiotyön erityispiirteenä on olla tukemassa partiolaisten hengellistä kasvua. Kirkko voi myös samalla tuoda panoksensa partioliikkeen piirissä olevien ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen ja siihen palvelutyöhön, joita partioliike tekee maailmalla. Partiolaiset taas voivat olla tukemassa kirkon strategiassa määriteltyä perustehtävää. Partiolaisten tunnuslause ”Ole valmis” on kirjeen mukaan lause, johon kirkko voi yhtyä. (Huokuna & Keskitalo 2011.)

Seurakunnat ja partio tekevät yhteistyötä monin eri tavoin riippuen siitä, mitkä ovat paikkakunnan mahdollisuudet ja tarpeet. Partiolippukunnat ja seurakunnat voivat halu-

teessaan laatia yhteistyösopimuksen keskinäisestä toiminnastaan. Sillä saadaan tae yhteydenpidolle ja toiminnan jatkumiselle, vaikka partiojohtajat ja työntekijät vaihtuisivat. Lippukunnan rekisteröiminen ei tarkoita sitä, ettei voisi toimia seurakunnassa. (Saarinen & Savolainen, 2001, 13.)

Kirkon ja partiolaisten yhteistyö on Aulion (1994) mukaan toiminut kahdella tavalla: Ensimmäisellä tavalla lippukunta suorittaa seurakunnan kannalta arvokasta kasvatustehdävää, lähetyskäskyn toteuttamista, vaikka se toimiikin aina ensisijaisesti partion periaatteiden mukaan ja partiotoiminnan menetelmin. Toisella seurakunnat antavat taloudellista tukeaan lippukunnille. Lisäksi seurakunnat yleensä antavat kokoontumistilat lippukuntien käyttöön. Aulion mielestä partiotoiminta on kirkon nuorisotyön muodoista halvin, sillä se ei muodosta työvoimakustannuksia. Seurakunnan ja lippukuntien yhteistyön toimivuus perustuu pitkälle henkilösuhteisiin. Partiolaisten aktiivisuus seurakunnan muussa toiminnassa on omiaan lujittamaan partion ja kirkon välisiä suhteita. Lippukunnat pystyvät parhaiten valvomaan omia etujaan olemalla itse mukana seurakunnan päätöksen teossa. (Aulio 1994, 317.)

Hetu Saarinen (henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012) kertoi haastattelussaan, että Suomen Partiolaisten peruskirjauudistuksen (2008) yhteydessä piti pohtia järjestön ja kirkon sitoumusta toisiinsa. Edellinen peruskirja, joka oli peräisin SP:n syntyajoilta vuodelta 1977, laadittiin palvelemaan aiempien partiotyttöjärjestön sekä partiopoikajärjestön tarpeita. Siinä jouduttiin sanomaan asioita, jotka eivät oikeastaan kuuluneet partion peruskirjaan. Asiat piti kuitenkin silloin sanoittaa, sillä niitä ei ollut muualla mainittuina. Vanhassa peruskirjassa käsiteltiin luterilaisen ja ortodoksisen kirkon tunnustusta ja sitä, että muuta tunnustaville täytyy varata mahdollisuus oman tunnustuksensa mukaiseen kasvatukseen. Myöhemmin uudistusta tehtäessä mietittiin, kuuluuko kyseinen lause peruskirjaan, vai kuuluiko se jonnekin muualle. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Seurakunnan partiotyönohjaajat olivat huolissaan siitä, poistuuko uskonto kokonaan peruskirjasta ja ihanteista. Alettiin puhua uudesta järjestöstä ja aika ajoin puhutaan siitä, pitääkö seurakuntien lippukunnille perustaa oma järjestö. Nykyisin peruskirjassa on myös erillinen sopimus yhteistyöstä, joka on merkittävämpi ja laajavaikutteisempi, kuin maininta peruskirjassa. Kirkon ja järjestön suhde määriteltiin tarkasti. Tämä on ollut

merkittävä asia kirkolle ja sillä vahvistettiin piispojen vanha päätös siitä, että partio on yksi seurakunnan työmuoto. Samalla sanoitetaan, mitä yhteistyö tarkoittaa valtakunnan tasolla. Lippukuntien ja seurakuntien kannalta oli tärkeä saada yhtenäinen malli taustayhteistyösopimuksesta, jossa määritellään lippukunnan ja seurakunnan suhde. (Saari-
nen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Olli Kamusen (henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012) mukaan Suomen Partiolaiset –
Finlands Scouter ry:n kannalta on merkittävää, että seurakunnilla on palkattu työntekijä,
joka vastaa yhteistyöstä lippukuntien kanssa. Partio on vapaaehtoistoimintaa ja siitä ei
saa periaatteellisesti palkkaa. Partiotyönohjaajien roolit ovat erilaisia, jotkut ovat esi-
merkiksi laumanjohtajia ja tekevät sitä palkallisena työnä. Tämä saattaa aiheuttaa jois-
sakin kateutta, sillä muut johtajat lippukunnassa tekevät työtä palkatta. Partiotyönohjaa-
jat ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan palkkaa työstään, sillä he tekevät sitä osana lap-
si- ja nuorisotyötä ja toteuttavat siten kirkon kasvatustehtävää. (Kamunen, Olli, henki-
lökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

Partiojärjestö hyötyy seurakunnan partiotyöstä myös siten, että sitä kautta se saa uusia
jäseniä, jotka toteuttavat partion ihanteita ja kasvatustavoitteita. Samoin partioliike ha-
kee kasvua, uusia maksavia jäseniä, aivan niin kuin muutkin nuorisjärjestöt. Aikuistut-
tuaan jäsenten toivotaan olevan mukana SP:n toiminnassa ja vetävän uusia sudenpentuja
mukaan. Seurakunnan rekistereissä partiotyö on nostanut jäsenmäärää ja partio voi hy-
vin seurakunnissa. Tämä tuo näkyvyyttä myös SP:lle ja lisää aktiivisia jäseniä. (Kamu-
nen, Olli, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

3.3 Partion suhde kristinuskoon

Jumala ja kristinusko olivat osa partioliikkeen isän, lordi Robert Baden-Powellin elämää
aivan pienestä pitäen, sillä hänen isänsä oli teologi ja siihen aikaan kristinusko kuului
kiinteästi jokapäiväiseen elämään Britanniassa. Baden-Powell oli vakaa kristitty, ja hä-
nelle oli itsestään selvää, että partioliikkeeseen kuului kiinteänä osana uskonnollinen
kasvatus. (Rinta-Kahila 1988, 67–68.)

Baden-Powell antoi kirjassaan *Aids to Scoutmastership (1920)*, suomeksi ”Ohjeita partiojohtajalle”, partiojohtajille ohjeeksi, että jokaisen partiolaisen tulee kuulua johonkin uskontokuntaan ja osallistua sen jumalanpalveluksiin. Jos lippukunnassa on vain samaan uskontokuntaan kuuluvia partiolaisia, on partiojohtajan järjestettävä sellaisia uskonnollisia tilaisuuksia ja sellaista ohjausta, jonka hän tuntee parhaimmaksi neuvoteltuaan asian omaisen uskonnollisen auktoriteetin kanssa. Jos lippukunnan partiolaiset taas kuuluvat eri uskontokuntiin, on heitä kehotettava osallistumaan oman uskontokuntansa jumalanpalveluksiin. Leireillä on päivittäisten rukousten ja viikoittaisten jumalanpalvelusten oltava mahdollisimman yksinkertaisia ja osallistuminen vapaaehtoista. (Baden-Powell 1920, 38–39.) Baden-Powellin ohjeena nuorille oli: ”Jos todella tahdot johtaa tiesi onneen, on sinun rakennettava elämäsi Jumalan varaan” (Tolin 1987, 202.) Hänen mukaansa partion kaltainen järjestelmä epäonnistuisi, jollei se tarjoaisi jäsenilleen uskontokasvatusta. (Baden-Powell 2004, 316.)

4 OPINNÄYTETYÖSSÄ KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT

4.1 Triangulaatio

Triangulaatio tarkoittaa erilaisten aineistojen, teorioiden tai menetelmien käyttöä samassa tutkimuksessa. Triangulaation käyttö on perusteltua, kun yhdellä tutkimusmenetelmällä on vaikeaa saada kattava kuva tutkimuskohteesta. Useammalla menetelmällä on myös mahdollista korjata luotettavuusvirheitä, joita saattaisi seurata yhden näkökulman tutkimusmenetelmän käyttämisestä. Tutkimusta voidaan trianguloida neljällä eri tavalla: aineisto-, tutkija-, teoria- ja menetelmätriangulaatiolla. (Eskola & Suoranta 1999, 69.)

Tutkimuksessamme triangulaatiota käytettiin tutkijan, aineiston sekä menetelmän kohdalla. Tutkijatriangulaatiossa samaa ilmiötä tutkii monta tutkijaa. Tämän tutkimuksen tekemisessä oli kaksi tutkijaa. Toteuttamisen kannalta on tärkeää, että tutkijat neuvottelevat havainnoistaan ja näkemyksistään, sillä heidän on päästävä yksimielisyyteen erilaisista tutkimuksen ratkaisuksista, kuten aineiston hankinnasta ja tulkinnasta. Kaksi tai useampi tutkija monipuolistavat tutkimusta ja tarjoavat laajempia näkökulmia tutkimukselle olennaisella tavalla. Aineistotriangulaatiolla tarkoitetaan sitä, että tutkimuksessa yhdistellään useita aineistotyyppisiä keskenään. Menetelmätriangulaatiolla taas yhdistellään eri aineistonhankinta ja -tutkimusmenetelmiä (Eskola & Suoranta 1999, 69–70.) Tutkimuksemme aineistona oli aikaisempia tutkimuksia, kirjallisuutta, erilaisia arkisto materiaaleja sekä kahdenlaisia haastatteluja.

4.2 Historiantutkimus

Ritva Koskennurmi-Sivosen (i.a.) mukaan historiantutkimus on tutkijan keskustelua lähteiden, aikalaiskirjallisuuden ja tutkimuskirjallisuuden kanssa, jonka tuloksena syntyy tulkinta menneisyyden tapahtumista. Lähtökohdat tutkimukselle voivat olla monenlaiset, esimerkiksi selkeä tutkimuskysymys, jokin teema ilman tarkkaa kysymystä tai jopa olemassa oleva lähdeaineisto, joka herättää tutkijan kiinnostuksen. Toista ei kuitenkaan ole ilman toista, vaan tutkimuskysymys ja aineisto edellyttävät toisiaan. Tutki-

mustuloksen muodostaa tutkijan tulkinta tutkimuksessa käytetyistä lähteistä. (Koskennurmi-Sivonen i.a.)

Historia voi tarkoittaa kahta asiaa: menneen ajan tapahtumia tai kertomusta menneestä ajasta. Historiantutkimus kuvaa ja tulkitsee menneisyyttä kahdella tavalla, joko synkronisesti eli ajallisin poikkileikkauksin tai sitten diakronisesti eli pitkäikäisyyttä. Tutkimus voi Koskennurmi-Sivosen mukaan koskea myös pitkää aikaa, mutta siitä voi myös ottaa joitakin tutkittavaan ilmiöön liittyviä tapahtumien käännekohtia poikkileikkauksin tarkasteltavaksi. (Koskennurmi-Sivonen i.a.)

Historiallinen metodi on lähdekriittinen menetelmä, sillä päättely perustuu pitkälti eri lähteiden kriittiseen tarkasteluun ja vertailuun. Lähdekritiikkiä tulee olla, mitä tahansa aineistoa ei tule hyväksyä lähteeksi. Ulkoinen lähdekritiikki tarkoittaa sitä, että arvioidaan lähteen aitoutta ja sitä, liittyykö se tutkittavaan ilmiöön. Sisäinen lähdekritiikki tarkoittaa sen arviointia, että jos lähde on aito, onko se täsmällinen ja relevantti, mitä on se aines, jota siitä saa irti. (Koskennurmi-Sivonen i.a.)

Historiantutkimuksella pyritään tekemään rekonstruktio eli ennallistaminen menneisyydestä ja samaan aikaan oman ajan konstruktio, eli rakennetaan historianäkemyksiä. Tutkimus vastaa kysymyksiin, joita aikalaiset tekevät. Siten tämä aika, jota eletään, hahmottuu kattamaan myös menneisyyden ja tulevaisuuden. (Koskennurmi-Sivonen i.a.)

Historiantutkija pyrkii käyttämään primaarilähteitä eli ensikäden lähteitä. Ne ovat mahdollisimman lähellä tutkittavaa ilmiötä. Primaarilähteitä ovat aikalaiskertomukset, asiaan liittyvät dokumentit ja muut jäänteet. Sekundaarilähteitä eli toisen käden lähteitä taas ovat alkuperäisten muistiinpanojen pohjalta kirjoitetut kertomukset, henkilö itse ei siis ole ollut läsnä. Primaarilähteet eivät välttämättä kuitenkaan ole sen todistusvoimaisempia, vaan niitä on syytä arvioida sitä, miten paljon tietoa lähteet antavat tutkimustehävän kannalta. (Koskennurmi-Sivonen i.a.)

4.3. Kvalitatiivinen tutkimus

Tutkimuksemme on kvalitatiivista tutkimusta. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Siinä pyritään tutkimaan kohdetta kokonaisvaltaisesti. Tutkimuksessa ei ole mahdollista saavuttaa objektiivisuutta, sillä tutkija, tietäjä ja se, mitä tiedetään, ovat Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2009) mukaan kietoutuneena saumattomasti toisiinsa. Tutkimuksella pyritään löytämään ja paljastamaan tosiasioita sen sijaan, että todennettaisiin jo olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 161.)

Kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillisesti aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Ihmisiä suositaan siten tiedonkeruun välineinä. Tutkimuksen lähtökohtana on aineiston monipuolinen ja yksityiskohtainen tarkastelu. Aineistonkeruussa suositaan metodeja, joissa tutkittavien näkökulmat pääsevät esille, esimerkiksi teemahaastattelua. Aineistoa kerätään tarkoituksenmukaisesti valitulta kohde joukolta satunnaisotosten sijaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimussuunnitelma muotoutuu usein tutkimuksen edetessä. Siten tutkimusta voidaan toteuttaa joustavasti ja suunnitelmia voidaan muuttaa olosuhteiden vaatimalla tavalla. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.)

Tutkimuksessamme toteutui suurin osa kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisistä piirteistä. Pääpainomme tiedonhankinnassa oli tarkkaan valituissa kuudessa haastattelussa. Pyrkimyksemme oli paljastaa uusia seikkoja, joita ei ennen ollut kirjattu ylös. Haastattelujen lisäksi käytimme partion ja seurakunnan nuorisotyöstä kertovia kirjoja sekä erilaisia dokumentteja lähdeaineistona. Tarkastelimme aineistoamme monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti. Toteutimme tutkimustamme joustavasti ja suunnitelmia voitiin muuttaa olosuhteiden mukaisesti.

4.4. Haastattelu

Haastattelulla tähdätään informaation keräämiseen ja se on ennalta suunniteltua, päämäärähakuista toimintaa (Hirsjärvi & Hurme 2009, 42). Haastattelutilanteessa ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Siinä aineistonkeruuta voidaan säädellä joustavasti tilanteen vaatimalla tavalla ja vastaajaa myötäillen. Haastat-

telu kannattaa Hirsjärven ja muiden (2009) mukaan valita menetelmäksi, kun halutaan korostaa sitä, että ihminen on nähtävä tutkimustilanteessa subjektina. Silloin hänelle on annettava mahdollisuus tuoda esille itseään koskevia asioita mahdollisimman vapaasti. Tutkittava on silloin merkityksiä luova ja aktiivinen osapuoli tutkimuksessa. Haastattelua kannattaa käyttää myös silloin, kun tutkimus tehdään aiheesta, jota on kartoitettu vähän ja tutkijan on vaikea tietää etukäteen saatavien vastausten suuntia. Haastattelutilanteessa tutkija pystyy lukemaan haastateltavan ruumiinkielen, jolloin haastattelusta saatu tulos eli puhe voidaan sijoittaa laajempaan kontekstiin. Haastateltava voi myös kertoa itsestään ja aiheesta paljon laajemmin kuin tutkija pystyy ennakoimaan. Toisaalta tutkija voi syventää saatavia tietoja samalla hetkellä. Hän voi pyytää perusteluja ja kysyä lisäkysymyksiä tarpeen mukaan. Haastattelun avulla voidaan myös tutkia arkoja ja vaikeita aiheita. (Hirsjärvi ym. 2009, 204–206.)

Haastattelujen tekemisessä on myös haitallisia puolia. Haastattelut vievät paljon aikaa. Aikaa kuluu haastattelujen sopimiseen, haastateltavien etsimiseen ja itse haastattelun toteuttamiseen vie aikaa. Haastattelutilanteen jälkeen eniten aikaa vie litterointi eli purkaminen. Tutkimuksen kannalta olennaista on myös se, että haastattelun katsotaan sisältävän monia virhelähteitä. Virheitä aiheutuu Hirsjärven ja Hurmeen (2009) mukaan niin haastattelijasta kuin haastateltavastakin. Lisäksi haastatteluista aiheutuu aina kustannuksia muun muassa materiaaleista, teknisistä laitteista ja matkoista. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 35.)

Tutkimuksemme aineistonkeruun kannalta tärkeitä perusteluja haastattelun valitsemiselle ovat se, ettemme tienneet etukäteen, miten paljon tietoa on saatavilla. Emme ennen haastatteluja tienneet, kuinka paljon ja kuinka tarkkaa tietoa haastateltavillamme oli. Sen tähden varasimme haastatteluille vain alkamisajan. Siten aikaa oli käytettävänä juuri niin kauan kuin tarvetta oli. Pystyimme myös syventämään tietoja lisäkysymyksin ja tarttumaan paremmin mainittuihin aiheisiin. Tärkeää oli myös se, että haastateltavamme olivat aktiivisia osapuolia tutkimuksessamme. Tutkimuksemme aihetta ei ollut samalla tavalla ennen tutkittu ja kartoitettu, joten haastattelujen tulokset olivat erittäin tärkeitä.

Toteutimme haastattelut teemahaastatteluina. Teemahaastattelulle tyypillistä on, että haastattelun aihepiirit ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat. Teemahaastattelussa on lomake- ja avoimen haastattelun piirteitä. Se vastaa hyvin

kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtia. (Hirsjärvi ym. 2009, 208.) Olimme laatineet lomakehaastattelun tapaan listan kysymyksistä, jotka ovat olennaisia opinnäytetyöllemme. Muokkasimme niitä kuitenkin haastattelujen edetessä ja esitimme lisäkysymyksiä ohjailleen avoimen haastattelun tapaan (Hirsjärvi ym. 2009, 208–210.) Toteutimme haastattelut yksilöhaastatteluina, koska haastateltavat asuivat eripuolilla Suomea. Heidän saaminen saman pöydän ääreen olisi ollut todella vaikeaa opinnäytetyömme aikatauluun nähden.

Valitsimme avoimet kysymykset, koska arvioimme sitä kautta saavamme monipuolisesti tietoa kunkin vastaajan näkökulmasta. Hirsjärven ja muiden (2009) mielestä sitä kautta voidaan saada esiin näkökulmia, joita tutkija ei ole etukäteen osannut ajatella (Hirsjärvi ym. 2009, 198). Tiedonhankintaan ei ollut tarkoituksenmukaista käyttää asteikkoja tai monivalintaisia kysymyksiä. Lähetimme sähköpostilla laatimamme haastattelukysymykset valituille henkilöille, eli seppomestareille. Tarkoituksena oli kerätä sitä kautta tietoa ja sopia tarvittaessa haastatteluista. Kysymysten lisäksi viestissä oli saatesanoina tietoa opinnäytetyömme tavoitteista ja aikatauluista. (Liite 1.)

Avointen kysymysten etuna on se, että ne sallivat vastaajien ilmaista itseään omin sanoin. Kun vastaajille ei ole valmiita ehdotuksia vastauksiksi, kysymyksillä voidaan paremmin osoittaa vastaajien tietämys aiheesta. Sen lisäksi saadaan arvokasta tietoa siitä, mikä vastaajien ajattelussa on keskeistä ja tärkeää ja mikä on vastaajien tunteiden voimakkuus asiaan liittyen. Avomilla kysymyksillä vältetään haitat, jotka aiheutuvat vastaamisen muodosta, esimerkiksi, jos annettu skaala ei sovi vastaajan mielipiteeseen. Avomuus antaa mahdollisuuden tunnistaa vastaajan motivaatio ja viitekehys. (Hirsjärvi ym. 2009, 201.)

Avointen kysymysten eduista otollisinta oli opinnäytetyömme kannalta juuri se, että vastaajien tietämys oli avainasemassa ja he osasivat kertoa keskeiset asiat aiheeseemme liittyen. Haitallista kysymysten lähettämisessä sähköpostitse oli se, että vastaukset jäivät suppeammiksi kuin haastattelutilanteissa. Emme voineet tietää, millaisessa tilanteessa ihmiset vastasivat kyselyyn; oliko heillä aikaa keskittyä vastaamiseen, ymmärsivätkö he kyselyn tarpeellisuuden ja merkityksen, antoivatko he varmasti parastaan?

4.5 Lähdekritiikki

Hirsjärven ja muiden (2009) mukaan pelkät havainnot ja kokemukset saattavat olla epäluotettava tiedon perusta ilman varmennusta ja perustelua. Meidän tiedoissamme on aukkoja, koska keräämme tietoa satunnaisesti. Tieto on myös tulkinnan tulosta, tulkitsemme kokemuksiamme henkilökohtaisesti ja tutkimme maailmaa omasta subjektiivisesta näkökulmastamme. Lisäksi myös auktoriteetit voivat olla väärässä. Hirsjärvi ja muut (2009) erottelivat auktoriteetit kahteen: ihmisellä voi olla auktoriteetti asemansa perusteella tai hänellä voi olla sitä tiedon perusteella. Jälkimmäisessä tapauksessa hän on asiantuntija jollain erityisellä tiedon alueella. (Hirsjärvi ym. 2009, 19.)

Tärkeimpiä lähteitämme tutkimuksessamme olivat kuusi avaininformanttia. Valitsimme niihin henkilöt juuri heidän auktoriteettiansa perusteella. Mauno Siivonen ja Veikko Pehkonen olivat ne henkilöt, jotka aloittivat seppotoiminnan vuonna 1979. Heli Savolainen työskenteli kirkkohallituksessa partiotyön vakinaistamisen puolesta jo varhaisessa vaiheessa. Hetu Saarinen on omana aikanaan tehnyt paljon töitä seppotoiminnan eteen. SP-FS ry näkökulmaa kysyimme Heikki Tolvaselta, joka oli partiojärjestön uskontokasvatusryhmässä pitkään ja nykypäivän seppotoiminnasta partiojärjestössä vastasi Olli Kamunen. (Tolvanen Heikki, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

Tutkimusaiheemme kaltaisia opinnäytetöitä ja pro gradu -tutkielmia on tehty runsaasti, ne ovat usein keskittyneet lähinnä partion ja kirkon välisiin suhteisiin tai partion ideologiaan. Niiden avulla saimme kuitenkin paljon tärkeitä lähteitä. Lähteitä hankkiessamme kiinnitimme huomiota kirjoittajan tunnettuuteen ja arvostettavuuteen. Hirsjärven ja muiden (2009) mukaan jos jokin nimi toistuu sekä julkaisujen tekijänä että arvostettujen kirjoittajien lähdeviitteissä, on kirjoittajalla todennäköisesti arvovaltaa alalla (Hirsjärvi ym. 2009, 113). Pyrimme löytämään lähteitä, jotka oli kirjoitettu tutkimamme ajankohdan aikoihin. Samoin pyrimme käyttämään mahdollisimman paljon alkuperäisiä lähteitä valmiiksi referoitujen sijaan.

Käytimme lähteinä lisäksi Kirkkohallituksen ja Suomen Partiolaiset ry:n arkistojen materiaaleja, kuten pöytäkirjoja, tutkimuksia ja julkaisuja. Valitsimme aineistoista erityisesti seurakunnan partiotyönohjaajia koskevia tekstejä. Tärkeitä kriteerejä olivat myös

tekijän tunnettavuus, tarkka ajoitus sekä virallisuus. Valintaa vahvisti myös se, että samoja asioita oli useammassa asiakirjassa mainittuna.

4.5.1 Aineiston keruun laaduntarkkailu

Hirsjärvi ja Hurme (2009) suosittelivat, että haastattelun laatua tulisi tarkkailla tutkimuksen eri vaiheissa. Haastatteluvaiheen aikana laatua voi heidän mielestään parantaa huolehtimalla siitä, että tekninen välineistö on kunnossa: tallentamiseen tarkoitettua materiaalia on saatavilla ja että mikrofoni toimii ja säädöt ovat kohdillaan. Samoin haastattelurunko on hyvä olla mukana. Siihen voi palata vielä haastattelun päättyessä ja tarvittaessa todeta, että jostain kohdasta on vielä kysyttävää. Haastatteluvaiheen jälkeen laatua parantaa se, että haastattelut litteroidaan mahdollisimman pian haastattelun jälkeen, varsinkin jos tutkija itse sekä haastattelee että litteroi. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 184–185.) Valmistauduimme haastatteluihin hyvin, tarkistimme laitteiston toimivuuden ja päivitimme kysymyslistan. Litteroimme vuorotellen haastatteluja ja pyrimme tekemään sen mahdollisimman pian haastattelujen jälkeen.

4.5.2 Haastatteluista saatujen aineistojen luotettavuus

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aineiston luotettavuudesta käytetään käsitteitä reliäbeilius ja validius. Kvalitatiivisessa aineiston analysoimisessa reliäbeiliuden käsitettä lähimpänä ollaan niillä alueilla, jotka koskevat aineiston laatua. Tällöin arvioidaan enemmän tutkijan toimintaa kuin haastateltavien vastauksia. Toisin sanoen arvioidaan, kuinka luotettava tutkijan analyysi materiaalista on: onko kaikki käytettävissä oleva aineisto otettu huomioon, onko tiedot litteroitu oikein. Hirsjärven ja Hurmeen (2009) mukaan täytyy kuitenkin muistaa, että haastattelujen tulos on aina seurausta haastattelijan ja haastateltavan yhteistoiminnasta. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 189.)

Validiuden toteamiseen Bloor (1997) esitti triangulaation käyttämistä. Siinä yhdellä menetelmällä saatuja tietoja vertaillaan muista lähteistä saatuihin tietoihin. Sitä kautta pyritään saamaan yksimielisyys siten, että haastateltavan antama tieto, käsitys tai tulkinta saa vahvistusta. Toinen validointitapa vaihtoehto on Janesickin (1994) esittelemä uskot-

tavuuden määrittäminen. Siinä uskottavuuden todentamiseksi käytetään ”osallistujatar-
kastusta” (member check), jolloin haastateltavat itse saavat tutustua tutkijan tulkintoi-
hin. Kolmas vaihtoehto on Corbinin ja Straussin (1990) ehdottama tapa, jossa tuloksia
raportoitaessa viitataan sopivissa paikoissa kirjallisuuteen. Heidän mukaansa kaikelle
näkemälle ei kuitenkaan pidä yrittää löytää vahvistusta kirjallisuudesta, koska se estää
tutkimuksen etenemistä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 189–190.)

5 SEURAKUNNAN PARTIOTYÖNOHJAAJIEN HISTORIA

5.1 1800-luvun loppu

Suomi oli autonominen alue osana Venäjän suuriruhtinaskuntaa 1800-luvun lopussa. Orastava teollistuminen toi mukanaan parantuneet liikenneyhteydet ja kauppayhteydet ulkomaailmaan. Suomessa vapaa työvoima alkoi etsiä yhä enemmän teollisuuspaikkakunnille pois maaseudulta, ja kaupunkiväestön osuus väestöstä nousi. Toinen merkittävä väestön muuttoliike oli Pohjois-Amerikkaan muutto erityisesti Pohjanmaalta. Väestöstä 65 prosenttia sai elantonsa maa- ja metsätaloudesta ja 20 prosenttia taas voitiin lukea kaupunkien työväenluokkaan kuuluviksi. Loppuosa väestöstä kuului keski- ja yläluokkaan. Kaupunkeihin muutto lisäsi painetta laajoille investoinneille kaupunkien infrastruktuureihin. (Meinander 2006, 126–135.)

Infrastruktuurien käytölle ja kehittämiselle oli edellytyksenä korkeampi koulutustaso. Kirkko oli pitkään järjestänyt julkisen opetuksen, mutta 1866 annetun kansakouluasetuksen jälkeen 1900-luvulle tultaessa puolet maaseudun lapsista kävi kansakoulua ja 1921 astui voimaan yleinen oppivelvollisuus. 1870-luvulta lähtien perustettiin myös yksityisiä oppikouluja. (Meinander 2006, 136.) Toisenlaisiin yhteiskunnallisiin oloihin nousi uusi sukupolvi, jonka katsomuksiin Kariston ja muiden (1998) mukaan vaikuttivat laajentuneet kokemukset, lehdistön kertoma ja poliittinen agitaatio (Karisto, Takala, Haapola 1998, 41).

Tällä uudella sukupolvella oli vanhemmat, jotka halusivat lapsilleen paremman elämän, kuin he itse elivät. Uudenlainen toivo paremmasta elintasosta oli mahdollistunut niin teollistumisen ansiosta kuin myös siitä, että vanhemmat uskoivat lasten mahdollisuuksien parantuvan, jos he itse pitäisivät parempaa huolta lapsistaan. Lapsiin kannatti käyttää runsaammin aikaa ja voimavaroja. Lapsia pidettiin maaseudulla ja varhaisen teollistumisen aikana työvoimana 1800-luvun alussa, mutta sitä rajoitettiin myöhemmin lainsäädännöllä. (Alnæs 2006, 420–421.)

Lapsia pidettiin ankarassa kurissa. Heidän tuli oppia itsehillintää, pidättyvyyttä, kuralaisuutta sekä vastuuntuntoa. Ajalle tyypillisesti heidät tuli kasvattaa työteliäiksi ja

heidän oli täytettävä velvollisuutensa. Euroopassa porvarisperheet, joilla oli varoja riittävästi, lähettivät lapsiaan yksityiskouluihin tai palkkasivat yksityisen kotiopettajan. 1800-luvun lopulla nuoriin alettiin suhtautua hyväksyvämmiin kansakunnan voimavarana ja heitä kohdeltiin entistä enemmän yksilöinä kuin ryhmänä. (Alnæs 2006, 428.)

Suomen ensimmäinen merkittävä kristillinen nuorisoyhdistys oli maallikkojen vuonna 1886 Turussa perustama nuorukaisyhdistys. Turun nuorukaisyhdistyksen oli tarkoitus Kansainvälisen Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistyksen (NMKY) esimerkin mukaisesti toimia nuorten miesten hyväksi ”hengellisessä, ruumiillisessa, henkisessä ja siveellisessä suhteessa”. Turun nuorukaisyhdistys, jota johti Ivar Thuneberg, jaettiin alaosastoihin. Niissä syvennyttiin esimerkiksi raittiuteen, raamatunlukuun, siveellisyyteen ja opintokursseihin. Jäseneksi päästäkseen, hakijan tuli olla 15 vuotta täyttänyt. Turun nuorukaisyhdistyksen toiminta ei jatkunut pitkään, koska senaatti ei vahvistanut yhdistyksen sääntöjä tuomiokapitulin kielteisen lausunnon jälkeen. Tuomiokapituli perusteli päätöksensä siten, että yhdistyksen tavoitteet nähtiin liian moninaisina, eikä niitä kyettäisi saavuttamaan. Tämän vuoksi toiminta hiipui senaatin päätöksen myötä. (Nieminen 1995, 29.)

Nuorten Miesten Kristillisellä Yhdistyksellä oli tärkeä rooli suomalaisen järjestömuotoisen kristillisen nuorisotyön synnyssä. Liikkeen kotimaasta ja alkuperästä ollaan erimielisiä, mutta eräs teoria on, että vuonna 1844 Lontoossa kaksitoista nuorta liikeapulaista perustivat Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen. George Williams, joka oli saanut herätyksen nuorena miehenä, oli yhdistyksen sielu. Williams halusi parannusta kauppaapulaisten kurjaan elämään. Yhdistyksen tuli Williamsin mukaan ohjata nuoren miehen kehitystä hyvään ja tarjota vertaistukea miesten maailmassa. Aate levisi Englannista Amerikkaan, Eurooppaan ja Australiaan. Vuonna 1855 NMKY-liike järjestäytyi koko maailman kattavaksi liitoksi. Samana vuonna Pariisissa pidettiin liikkeen ensimmäinen kansainvälinen kokous, jossa hyväksyttiin samalla perussääntö maailmanliitolle. Tarkoituksena oli, että liike saisi yleiskristillisen aatteellisen pohjan, joka yhdistäisi erilaisia tunnustuksia omaavia nuoria miehiä. Valtionkirkkojen ja liikkeen välille syntyi vuosikymmenen ajan jännitteitä sen vuoksi, että NMKY-liike sitoutui yleiskristillisyyteen. (Nieminen 1995, 30.)

Tukholmassa järjestettiin kesällä 1888 NMKY:n maailmankonferenssi, joka oli ratkaiseva Suomen kannalta. Siihen osallistuivat yksityishenkilöinä suomalaiset Sakari Topelius ja Arthur Hjelt. Hjelt päätti kirjoittaa kokouksesta artikkelin Finland-lehteen. Myöhemmin lehden pääkirjoituksessa suositeltiin yhdistyksen perustamista Suomeen. Idea kristillisestä nuorukaisyhdistyksestä tuotiin samoihin aikoihin Suomeen myös Tanskasta. K. A. Hilden, joka kuului Vartija-lehden toimitukseen, tutustui kesällä 1888 Nuorten Miesten Kristilliseen Yhdistykseen, joka toimi Tanskan sisälähetystössä. Hilden kutsui syksyllä koolle vaikutusvaltaisten maallikoiden ja pappien kokouksen, joka kannatti nuorten yhdistyksen perustamista. Enemmistö maallikoista ja papeista halusi perustaa nuorukaisyhdistyksen NMKY-liikkeen periaatteiden mukaisesti yleiskristilliselle pohjalle. Vähemmistö taas oli sitä mieltä, että yhdistyksen täytyi hyväksyä toimintansa pohjaksi perisuomalainen evankelis-luterilainen tunnustus. Erimielisyyksistä tuli ylitsepääsemättömiä, niinpä kokouksen jälkeen jätettiin senaattiin kahden kristillisen nuorisoyhdistyksen sääntöanomukset. (Nieminen 1995, 30.)

Suomen evankelis-luterilaisen nuorukaisyhdistyksen nimeksi tuli lopulta Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys Suomessa. Vuonna 1889 senaatti hyväksyi NMKY:n ja luterilaisen nuorukaisyhdistyksen säännöt. Kesti kuitenkin jonkin aikaa, ennen kuin kirkko hyväksyi järjestömuotoisen kristillisen nuorisotyön. NMKY sai alusta asti taloudellista tukea senaatilta. Sisälähetys- ja evankelioimistyön tukemiseksi perustetusta rahastosta myönnettiin varoja NMKY:lle vuodesta 1911 alkaen. Tämä oli lopullinen tunnustus valtiolta kristilliselle nuorisotoiminnalle. Ajan saatossa NMKY:n sihteeristä kehittyi palkkaa saava nuorisotyöntekijä. Aluksi sihteerille maksettiin pieni korvaus, sen lisäksi hän sai huoneen jossa asua. Vuonna 1897 Heikki Ekman oli ensimmäinen palkattu sihteeri, jonka työ oli täysipäiväistä yhdistyksen hyväksi. (Nieminen 1995, 33–34.)

Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys syntyi 1890-luvulla ja senaatti hyväksyi yhdistyksen säännöt maaliskuussa vuonna 1896. Yhdistyksen tarkoituksena oli tuoda yhteen nuoret naiset, jotka uskovat Jumalaan Vapahtajana Pyhän Raamatun mukaisesti. Yhdistyksen tehtävänä oli myös toimia nuorten naisten hyväksi hengellisessä, tietopuolisessa ja siveellisessä suhteessa. Kansainvälisen liikkeen periaatteiden mukaisesti NNKY:n jäsenedellytykset määriteltiin NMKY:tä tarkemmin. Jäseneksi päästäkseen tuli olla 18-vuotias, myöhemmin ikärajaa laskettiin niin, että jäseneksi pääsi 15-vuotiaana. Yhdistys järjesti aluksi raamattukeskusteluja, pyhäkouluja, rukouskokouksia, ompelukokouksia,

iltamia sekä lauluharjoituksia. Vuodesta 1898 alkaen yhdistys alkoi tehdä ulkolähetystyötä kaukaisissakin maissa. Toimintaan lukeutui vuodesta 1909 lähtien myös koululaisytyö ja ensimmäinen koulutyttökokous järjestettiin samana vuonna. Koululaistyöstä muodostui tärkeä työmuoto NNKY-liikkeelle. (Nieminen 1995, 35.)

Suomalaisen NMKY-liikkeen toiminta keskittyi isoimpiin kaupunkeihin. Maaseudulla yhdistysten perustaminen oli täysin riippuvaista yksittäisten henkilöiden panoksesta. Maaseudulla suhtauduttiin yhdistystoimintaan epäröivämmin, kuin kaupungeissa, tämän vuoksi maalaisyhdistyksillä oli rahoitusvaikeuksia. Maaseudun asukkaat vastustivat vapaakirkollisuutta, lahkolaisuutta ja epäkirkollisuutta. Vuonna 1913 Pohjois-Pohjanmaalle perustettiin ensimmäinen piiri. Sen toiminnan tavoitteena oli tukea perustettuja yhdistyksiä sekä valmistella otollista maaperää nuorisotyölle. (Nieminen 1995, 34–35.)

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pitkässä nuorisokasvatuksen perinteessä tapahtui murros Nuorten Kristillisten Yhdistysten syntymisen myötä. Yhteiskunnallisen murroksen keskellä tunnustettiin nuorten erityisasema. Uudet liikkeet opettivat, että uskonnollisuuden vaalimisen lisäksi kristillisyydessä kuuluu ottaa huomioon nuorten ruumiilliset ja henkiset tarpeet. Yhdistysten tarkoituksena oli saada aikaan nuorten keskinäistä toimintaa. Vanhan kirkollisuuden kannattajat kuitenkin skeptisiä, eivätkä uskoneet nuorten kykyihin hoitaa heille annettuja tehtäviä. Keskeinen rooli nuorisoyhdistyksissä oli ylioppilailla, aikuisilla ja papeilla. Yhdistysten ensimmäisten vuosikymmenten aikana niille oli ominaista erilaisten uusien toimintamuotojen kehittäminen ja toteuttaminen. Nuorisoliikkeet toimivat tienraivaajina, sillä ne julistivat vuosisadan taitteen Suomessa teollistuvien länsimaiden evankeliumia. (Nieminen 1995, 36.)

5.2 1900–1910

Vuosisadan taitetta 1899–1917 leimasi niin kutsuttu venäläistämis- ja sortokausi. Venäjän viranomaiset halusivat yhtenäistää suuruhtinaskuntaa ja liittää Suomen vahvemmin valtakuntaan. Suomalaisten vastarinta nousi toimenpiteitä vastaan. Eniten huomiota saanut vastaliike oli uudistustoimenpiteitä toteuttaneen kenraalikuvernööri Nikolai Bobrikoffin murha vuonna 1904. Selkeitä käännteitä saivat aikaan kuitenkin vasta seuraavan

vuoden valtaiset lakot ja mielenosoitukset. Ne pakottivat keisari Nikolai II:n myönnytyksiin. (Meinander 2006, 143–145.) Vuosina 1904–1905 Venäjä hävisi Japania vastaan käydyn sodan. Se oli ensimmäinen kerta, kun länsimaisen kulttuurin ulkopuolinen valtavoima kukisti perinteisen eurooppalaisen suurvallan. (Zetterberg 2006, 743.)

Suurlakon jälkeisiin myönnytyksiin kuului 1899 uudistusten peruutuksia ja Suomessa aloitettiin laaja valtiopäivä uudistuksen valmistelu. 1906 lopputuloksena syntyivät yksikamariset valtiopäivät ja jo seuraavana vuonna 200 kansanedustajaa valittiin yleisellä ja yhtäläisellä äänioikeudella. Suomalaiset naiset saivat äänioikeuden ensimmäisinä Euroopassa. Vaaleissa nousi esiin työväenliikkeen järjestäytyminen. (Meinander 2006, 145–146.) Elintasoerot Suomessa näkyivät yhä selvemmin ja sen tulkittiin johtuvat luokka-asetuksesta (Karisto ym. 1998, 41).

Suomen evankelis-luterilainen kirkko joutui uusien haasteiden eteen vuoden 1905 suurlakon vuoksi. Maaseudun tilattomat, sekä työväestö heräsivät poliittisesti ja sosialismi levisi, tämä oli patriarkaalille papistolle poliittinen haaste. Papisto menetti asemansa valtiopäiväsäätynä eduskuntauudistuksen vuoksi. 1800-luvun lopulta peräisin ollut materialismiin ja luonnontieteisiin pohjautuva kirkonvastainen kritiikki säilyi maailmankatsomuksellisenä haasteena. Pyrkimykset uskonnonvapauden laajentamiseksi olivat kirkkopoliittinen haaste. Ne johtivat lopulta tunnustuksellisen valtion periaatteesta luopumiseen. Näiden muutosten myötä maallikoiden ja kirkon johdon piti ryhtyä taisteluun kirkon toiminnan turvaamiseksi. (Nieminen 1995, 37.)

Pappeinkokouksessa jouduttiin vuonna 1906 tunnustamaan, ettei kirkko voinut enää turvata asemaansa mahtikeinoilla. Sen tuli tukeutua tulevaisuudessa sisäisen voiman varaan. Tämän vahvistamiseen tähdättiin kokouksen keskusteluilla nuorisotyöstä ja diakoniasta. Teologisen lauantaiseuran aloittama keskustelu ja julkaisutoiminta olivat maailmankatsomuksellinen vastaus uskontokritiikkiin. Nuoren polven teologit tarkastelivat kirkon dogmaattista perintöä tavalla, jonka muuttunut maailmankuva heidän mielestään vaati. He eivät ajatelleet kristinuskon olevan ajattomia totuuksia sisältävä oppirakenne ja tarkastelivat aihetta siten historiallis-kriittisesti. Yleisen uskonnonvapauden ajateltiin toteutuvan parhaiten niin, että kirkon ja valtion yhteys säilyisi. Uskonnonvapautta perusteltiin siten, että kirkko voisi puhdistautua, kun vihamiehillä olisi mahdollisuus erota siitä. Yksilönvapauden kunnioittaminen oli toinen argumentti uskonnonva-

pauden puolesta. Kirkkoa pidettiin kuitenkin kansalaisten elämän kestävimpanä moraalisenä perustana. (Nieminen 1995, 37.)

Vuonna 1905 NMKY-liikkeen liiton päätoimikunta päätti vuosikokouksessaan vuonna 1905, että se saa vahvistaa niidenkin yhdistysten säännöt, joissa oli naisia. Tämä oli suuri muutos, sillä siihen asti miesten ja naisten kristilliset yhdistykset olivat toimineet erillään. Näin syntyi useita miesten ja naisten Nuorten Kristillisiä Yhdistyksiä (NKY). Liiton nimi muutettiin vuonna 1909 Nuorten Miesten Kristillisten Yhdistysten ja Nuorten Kristillisten Yhdistysten Liitoksi. Maaseudulla lisääntyneet Nuorten Kristilliset Yhdistykset vaikuttivat paljon kristillisen nuorisotyön läpimurtoon. Vuonna 1905 NMKY-yhdistyksiä oli perustettu 43 ja vuonna 1917 kristillisiä nuorisoyhdistyksiä oli jo 150. (Nieminen 1995, 35.)

Englannissa vuonna 1907 lordi Robert Baden-Powell of Gilwell kokosi 21 poikaa eri yhteiskuntaryhmistä ensimmäiselle partioleirille Brownsean saarelle. Leirillä Lordi Baden-Powell, partiolaisille tutummin B-P, halusi soveltaa lapsuutensa, kouluvuosiensa ja elämänsä varrella saamiaan kokemuksia ja suunnitelmia, joita hän oli laatinut toimintaa varten. Leiriltä saatuihin kokemuksiin pohjaten B-P kirjoitti kirjan *Scouting for Boys*, joka ilmestyi tammikuussa 1908. Hän piti sen jälkeen myös ensimmäisen julkisen esitelmänsä koskien partiotoimintaa Birkenheadin NMKY:ssä. B-P valitsi partiolaisten esikuvaksi ja ihanteeksi entisaikojen ritarit, joilla oli oma lakinsa, ihanteensa ja tapansa. Erityisessä asemassa oli ja on edelleen Pyhä Yrjänä tai Pyhä Yrjö, josta partiolaisten tulee ottaa mallia taistellessaan kaikkea pahaa vastaan ja auttaessaan heikkoja ja turvattomia (Tolin, 1977, 23.)

Britannia oli vielä 1900-luvun alussa suurvalta, jolla oli siirtomaita sekä niin kaupallisia kuin sotilaallisiakin tukikohtia ympäri maailmaa. Se oli maailman johtava talous- ja merimahti, sillä teollinen vallankumous oli alkanut Britanniassa jo 1800-luvun alussa. (Zetterberg 2006, 707–708.) Partioleike levisi nopeasti Britanniassa ja sieltä myös muualle maailmaan. Partiolaisia oli jo vuoden 1908 lopulla 60 000 ja vuonna 1910 oli jo 100 000. Ensimmäinen ulkomainen partio-organisaatio sai alkunsa 1909 Chilessä, kun B-P oli viettämässä lomaa Etelä-Amerikassa. Hän vieraili samana vuonna myös Saksassa, jossa hän johti ensimmäisen partioleirin. Vuoden 1909 lopussa partio-organisaatioita oli Englannin, Chilen ja Saksan lisäksi muun muassa Ruotsissa, Ranskassa, Norjassa,

Unkarissa, Meksikossa, Argentiinassa, Singaporessa, Intiassa, Australiassa ja Uudessa Seelannissa. Suomeen tieto partioliikkeestä kantautui Ruotsin kautta. Ruotsin partiotoiminnan B-P, Ebbe Lieberath, julkaisi maaliskuussa 1910 *Scouting for boys* -teoksen ruotsiksi ja se levisi samalla myös Suomeen (Tolin 1987, 23–26.)

Maalis-huhtikuussa vuonna 1910 kirkkoherra Karl Gustaf Emanuel Mosander pysähtyi katsomaan ”Nya bokhandeln” kirjakaupan ikkunasta Maarianhaminassa. Hän näki kirjan *Scouting for Boys*, jonka oli ruotsiksi kääntänyt englannista göteborgilainen opettaja ja majuri Ebbe Lieberath. Mosander innostui partio-ohjelmasta ja esitteli sen vähän myöhemmin pyhäkoulussa. Lapset saivat leikkiä kirjasta poimittuja partioleikkejä. Hän ehdotti, että joinain sunnuntaina voitaisiin jatkaa niiden merkeissä, ja kokosi näin ensimmäisen partiokokouksen koolle. (Londen 2010, 13.)

Loviisalainen Gideon ”Gigge” Strandvik oli kuuntelemassa 27.4.1910 Arthur Relanderin kirjareferaattia ruotsinkielisellä nuorisotalolla. Kyseessä oli sama kirja, jota Mosander oli hieman aikaisemmin lukenut, *Scouting for boys*. Nuorisokysymykset olivat kansakouluopettajana toimivalle Gigelle lähellä sydäntä ja siksi Relanderin eloisa ja mukaansatempaava puhe upposi syvälle. ”Siinä se on, se ote jota usein turhaan yritin saada luokkahuoneessa. Ulos kentälle ja metsiin poikien kanssa! Eteenpäin pojan kanssa, joka piileksii sydämen kätköissä!” Gigge ja hänen ystävänsä Axel Hammarström tekivät historiaa 4.6.1910, kun neljätoista poikaa muodosti Suomen ensimmäisen partioryhmän, ”Lovisa scoutförbund”. (Londen 2010, 13–14.)

Osmo Vesikansan (1960) mukaan ensimmäisenä liikettä esitteli jo lokakuussa 1909 professori Viktor Heikel Helsingissä. Hän esitelmöi urheilun merkityksestä erityisesti Ruotsin nuorisjärjestöissä ja suositteli lämpimästi partioliikkeen ohjelmaa ja menetelmiä. (Vesikansa 1960, 1.) Kesä 1910 oli pioneeriaikaa partiolle Suomessa (Londen 2010, 17). Partioinnostusta herättivät lehtiartikkelit, opettajien pitämät esitelmät tai B-P: kirjan lukeneiden halu kokeilla järjestelmän toimivuutta (Paavilainen 2010, 30). Helsingin suunnalla alkoi myös kokoontua erillisiä partioryhmiä, joista yksi toimi ylioppilas Kurt Steniuksen johdolla. Hän oli yhteydessä Loviisaan, Giggeen. Stenius oli päättänyt ottaa oppia Giggen partiojärjestöstä. (Londen 2010, 15–16.) Myöhemmin vielä samana vuonna Stenius perusti laajimman partiolaisjoukon yhdessä Alexander Boldtin ja Wilfrid Brotheriuksen kanssa Toimen Pojat – Unga Fribyggare -lippukunnan, joka rikkoi

jopa kuntarajoja laajuudellaan (Paavilainen 2010, 30). Toiminta alkoi organisoitumattomana oma-aloitteisesti, kuten Englannissakin, ja etenkin alussa oltiin toisistaan tietämättömiä (Vesikansa 1960, 2).

Partiotoiminta levisi pääasiassa ruotsinkielisillä alueilla, Etelä-Suomen suurissa kaupungeissa ja rannikkopaikkakunnilla. Aluksi partiolaisten selvä enemmistö oli siten ruotsinkielisiä (Paavilainen 2010, 31). Partiolippukuntia perustettiin Maarianhaminan, Loviisan ja Helsingin lisäksi myös Porvooseen, Raumalle, Tampereelle, Vaasaan ja Viipuriin (Savunen 1999, 14). Partiotoimintaa pyrittiin kuitenkin levittämään myös suomenkielisten keskuuteen. Ruotsinkielisten lisäksi partiosta tuli leimallisesti oppikoulu- nuorison harrastus. Toimintaa oli aluksi vain pojille, mutta suomalaiset partiotytöt tulivat pian mukaan. (Paavilainen 2010, 31–34.) Suomessa vanhimpana partiotyttölippukuntana tai yhdistyksenä pidetään helsinkiläistä Toimen Tytöt -lippukuntaa. Toiminta lähti liikkeelle Toimen Poikien yhteyteen perustetuista kahdesta tyttövärtiosta, ne perustettiin marras-joulukuun vaihteessa vuonna 1910. Toimen Tyttöjen jäsenkirjautuminen alkoi 1911 tammikuussa ja maaliskuuhun mennessä jäseniä oli jo noin 800. (Savunen 1999, 14.)

Syksyllä 1910 pastori Verner Louhivuori käynnisti suomenkielisen, kristillispainotteisen partiotoiminnan NMKY:ssä. Samoin Helsingin ruotsinkielisessä NMKY:ssä alkoi partiotoiminta. (Paavilainen 2010, 30.) Tyttöjen kohdalla Nuorten Naisten Kristillisessä Yhdistyksessä (NNKY) alkoi myös partiotoiminta. Sen lisäksi myös muut kristilliset yhteisöt, kuten pelastusarmeija, ottivat partiotoiminnan ohjelmaansa (Tolin 1987, 88.) Louhivuori toi uutena piirteenä partiokeskusteluun kristillisyyden, joka oli unohtunut suomenkielisestä urheilupainotteisesta partiotoiminnasta (Paavilainen 1994a, 19). Partiotoiminta miellettiin kaupungistumisen vastaliikkeeksi ja enemmän lapsille kuin nuorille suunnatuksi urheilutoiminnaksi. Partiotoiminta erosi kuitenkin perinteisestä urheilutoiminnasta voimakkaiden eettisten ja moraalisten kasvatustavoitteidensa takia. (Paavilainen 1994a, 19–20.)

Kaikissa partioyhdistyksissä oli käytössä partiolaki, johon oli kirjattuna kiteytetysti kasvatukselliset tavoitteet. Ne oli muotoiltu ohjenuoriksi ja ihanteiksi, miten partiopojan tulisi toimia oikein. Louhivuoren laatimassa laissa Jumala oli mainittuna ensimmäisenä, kun taas samaan aikaan toimineessa Toimen Poikien laissa sanaa ei mainittu. (Paavilai-

nen 1994a, 33.) Ensimmäisen partioliiton (1917) ohjeiksi lupauksen antajille annettiin kaksi vaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa partiolaiskokelaat lausuiivat: ”Lupaan koettaa parhaan kykyni mukaan täyttää velvollisuuteni Jumalaa ja isänmaata kohtaan, auttaa muita ja totella partiolakia.” Toisessa vaihtoehdossa kokelaita juhlallisesti muistutettiin velvollisuuksistaan partiolaisina, minkä jälkeen he vastasivat yleisön edessä kysymykseen: ”Tahdotko parhaan kykysi mukaan täyttää velvollisuutesi Jumalaa ja isänmaata kohtaan, auttaa muita ja totella partiolakia?” (Paavilainen 2010, 47–50.)

5.3 1910–1920

Keisarin vuonna 1906 tekemät myönnytykset eivät lopettaneet yhtenäistämistoimenpiteitä lopullisesti Suomessa. 1908 keisari käytti oikeuttaan hajottaa valtiopäivät ja ajaa oma tahtonsa läpi. Hän siirsi suurruhtinaskunnan lakiesityksen esittelyn venäläiselle ministerineuvokselle, sen sijaan, että se olisi mennyt Suomen ministerivaltiosihteerille. Uusi yhtenäistämispoliitikan kausi alkoi ja jatkui aina vuoden 1917 helmikuun vallankumoukseen asti. Sen aikana muun muassa ajettiin läpi yhdenvertaisuuslaki, joka antoi täydet kansalaisyhteisyydet Venäjän kansalaisille Suomessa. Toimenpiteet nostivat venäläisvihaa ja -pelkoa. (Meinander 2006, 147–148.)

Nuorkirkollisuus syntyi *Kotimaa*-lehden ja Teologisen lauantaiseuran ympärille ja siitä tuli 1910-luvulla merkittävä kirkollinen suuntaus. Nuorkirkollisuuden tavoitteina olivat seurakuntatietoisuuden lisääminen sekä saada koottua kristillisiä voimia kansankirkkoajatuksen ympärille. Seurakunnat haluttiin kirkon toimiviksi elimiksi ja kirkon työn toteuttajia oli saatava seurakuntien maallikoista. Kirkkoon haluttiin myös uusia toimintamuotoja ja sen oli sisällytettävä ne seurakuntatyöhön. Tärkeimmät nuorkirkollisuuden takana toimineet ryhmät olivat nuorten teologien ryhmä, joka kirjoitti *Kotimaa*-lehteen ja lounaissuomalainen papisto, joka toimi *Herättäjä*-lehden ympärillä. Ryhmät poikkesivat toisistaan ja olivat myös sisäisesti hajanaisia. (Nieminen 1995, 37.)

Nuorkirkolliset halusivat suunnata huomiota etenkin nuorisoon, jonka nähtiin toimivan seurakunnan edellytyksenä. Aluksi seurakunnallisuutta korostettiin pyhäkoulutyössä, myöhemmin nuorten parissa tehtävässä työssä. 1910-luvulla nuorisotyöstä tuli kirkon uudistuspyrkimysten väylä. Toiminnallisuus juurtui seurakuntiin juuri nuorisotyön kaut-

ta. Seurakuntien toiminta elävöityi nuorisotyön ansiosta. Kristillisen nuorisotyön seurakunnallistaminen jakoi mielipiteitä. Nuorisotyön hallinnollista yhdistämistä seurakuntaan vastustivat Teologisen lauantaiseuran ja *Kotimaa*-lehden teologit. Kyseiset ryhmitymät halusivat korostaa yhdistysten ja seurakunnan toiminnallista yhteyttä. Lounais-suomalaiset papit kannattivat nuorisotyön liittämistä tiiviimmin seurakunnan yhteyteen. Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen nuorisoyhdistykset eivät osallistuneet seurakunnallista koskevaan keskusteluun. Vuonna 1915 Oulun seudun pappeinkokous palkkasi papin nuorisotyötä varten Oulun, Raahen ja Kemin seurakuntiin. (Nieminen 1995, 38–39)

Nuorison parissa työskenteleviltä vaadittiin 1910-luvulla perehtymistä nuorten maailmaan. Työntekijöiden tuli tietää nuorten asumisesta, työoloista ja vapaa-ajan vietosta. Nuorisotyötä haluttiin kehittää myös tieteellisen tutkimustyön avulla. Vuosisadan alussa läpimurron tehneessä uskontopsykologiassa kiinnitettiin huomiota ihmisen sisäiseen uskonelämään. Tästä oli apua erityisesti nuorisotyölle, nuoriso-opetukselle ja nuorisonhoidolle. Työntekijän täytyi tuntea nuorison erikoisuus, jota uskontopsykologiassa käsiteltiin. (Nieminen 1995, 39)

Partiotoiminta oli aluksi vain pojille suunnattua. Partiotyttötoiminnan aloittivat muutamat tytöt, jotka tulivat 10 000 partiopojan joukossa Crystal Palaceen vuonna 1909. Virallinen toiminta alkoi vasta vuonna 1910. Toiminnan johtajaksi tuli B-P:n sisar Agnes. Pitkäaikaisena johtajana toimi myös vuodesta 1916 lähtien B-P:n puoliso lady Olave. Englanninkielisessä maailmassa partiotytöille on varattu erilainen termi kuin partiopojille. Siinä missä pojat olivat ”scouts” eli tiedustelijoita, tytöt olivat ”girl guides” eli oppaita. B-P ei pitänyt ”tiedustelijaa” sopivana nimenä tytöille; sen sijaan ”opas” viittasi tulevan äidin luontoon olla kasvattaja, opastaja. (Tolin 1987, 26–27.)

Britanniassa partioliike kehittyi edelleen. Siellä nousi tarve laajentaa partiotoiminnan ikäkautta, sillä nuorimmat ja vanhimmat pojat jäivät toiminnan ulkopuolelle. Vuonna 1916 ilmestyi B-P:n kirja *The Wolf Cub's Handbook* sudenpennuille eli nuorimmille partiolaisille. Sen esikuvana oli Rudyard Kiplingin *Viidakkokirjasta* tuttu tarina Mowglista, joka kasvoi susilaumassa. Toinen uusi partion työmuoto oli vaeltajatoiminta, joka alkoi Englannissa 1919. Yli 18-vuotiaille partio-ohjelmasta ulos kasvaneille nuorukaisille tarvittiin omaa ohjelmaa, jotta he eivät jättäisi partiota. Päätettiin perustaa ”Rover

Scouts”, vaeltajat, joiden ohjelma perustui ajatukseen palveluksesta. B-P kirjoitti heille oppaaksi *Rovering to Success* vuonna 1922 ja vuonna 1927 se ilmestyi Suomessa nimellä *Tie onneen*. (Tolin 1987, 82–84.)

Suomessa partion ensimmäisinä vuosina 1910 ja 1911 toiminta oli monenkirjavaa niin ohjelmaltaan kuin muodoiltaan. Keskeiset aatesisällöt nousivat partiolupauksesta ja -laista ja olivat kaikkien partiojohtajien tiedossa. Silti johtajien henkilökohtaisista ominaisuuksista johtuen saatettiin mennä aatteellisuudesta teoreettiseen yliaatteellisuuteen. Siellä, missä partiojohtajilla oli käytössä *Partiopojan kirja* joko englanniksi tai ruotsiksi, päästiin toiminnassa hyvinkin lähelle B-P:n hahmottelemia periaatteita ja toimintamuotoja. Lippukunnissa, tai boy scout-, girl scout -seuroissa ja yhdistyksissä, kuten niitä silloin kutsuttiin, luotiin luokkamerkkivaatimukset ja niiden harjoittamisesta saatiin siten käytännön ohjelmaa vartioiden kokouksiin ja retkille. Partiolaiset tunnistettiin partiohatuista, kaulahuiveista, olkapäältä riippuvasta nauhasta, pitkästä partiosauvasta ja johtajien pillinarusta sekä vartioiden omista viireistä. (Vesikansa 1960, 2–3.)

Keväällä 1911 venäläiset virkamiehet alkoivat kiinnittää huomiota laajenevaan partio-toimintaan. Partiolle langetettiin monenlaisia syytöksiä muun muassa militarismista, joka tähtäisi Suomen itsenäistymiseen. Syksyllä 1911 läänien kuvernöörit velvoitettiin valvomaan partioyhdistysten lakkauttamista. Niinpä partiolaiset katosivat katukuvasta ja nuotiot sammuiivat metsistä. Partiohenki ei kuitenkaan sammunut koskaan. Toimintaa jatkettiin maanalaisena, eri puolilla Suomea leikittiin partiota. Sanan ”partio” käyttämisestä kuitenkin pidettiin hengenvaarallisena, myös partiokirjallisuus oli ehdottoman kiellettyä. (Savunen 1999, 15.) Partio toiminta siirtyi NMKY:n piiriin sekä urheiluseuroihin. Vesikansa nostaa niistä erityisesti tyttöjen voimisteluseurat, joille voimisteluopettaja Anni Collan antoi vuonna 1911 ohjeet tyttöjen toveriliikkeen perustamista varten. Seuraavana vuonna Collan laati myös omat urheilumerkkisuorituksensa. (Vesikansa 1960, 4.)

Ensimmäisen maailmansodan puhkeaminen 1914 vaimensi Suomessa vallinnutta laajahkon sananvapauden mahdollistamaa retorista kiihkoa. Suomessa vältyttiin liikekannallepanolta, mutta osa värväytyi vapaaehtoisina Venäjän armeijaan. Ryhmä saksanmiehisiä akateemisia toimijoita ryhtyi salaa värväämään miehiä Saksan armeijaan. Tästä joukosta puhuttiin myöhemmin jääkäri liikkeenä. Kolme ensimmäistä sotavuotta sujui

suhteellisen hyvin Suomessa, vaikka läntiset markkinat olivatkin suljettuina. Paperi- ja metalliteollisuus hyötyi Venäjän suuresta kysynnästä ja turvasi siten maan viljansaannin. Maaliskuussa 1917 sotatila rasitti Venäjää jo niin paljon, että vastoinkäymisestä seurasi lopulta vallankumous. Monien vaiheiden jälkeen Suomi julistautui itsenäiseksi tasavaltaiseksi ja katkaisi siteensä Venäjään. (Meinander 2006, 148–150.) Suomen lisäksi Euroopan kartalle ilmestyi uusina kansallisvaltioina Viro, Latvia, Liettua, Tšekkoslovakia sekä Serbiasta laajentunut Jugoslavia (Zetterberg 2006, 888).

Partiotoiminta vapautui toimintakiellostaan vasta maaliskuussa 1917 Venäjän vallankumouksen jälkeen. Kipinällä kytynyt partiohenki roihahti kulovalkean lailla koko Suomessa. Sen jälkeen kun partiotoiminnasta tuli jälleen laillista sekä pojat että tytöt ryntäsivät ilmoittautumaan partiolaisiksi. Ikäraja oli 11 vuotta, mutta samana vuonna 11 vuotta täyttävät saivat myös antaa partiolupauksensa. Yhtäkkisen suureen ryntäykseen ei ollut osattu varautua, joten toiminnan organisoituminen jäi usein yksittäisten, asialle omistautuneiden henkilöiden varaan. Uudet partiolaiset oli järjestettävä vartioihin ja joukkueisiin. Organisoiminen ja hallinnointi aiheuttivat työtä vielä pitkään partion uudelleen syntymisen jälkeenkin. (Savunen, 1999, 17.)

Suomalaisen partiotoiminnan ensimmäisinä yhteenliittyminä muodostettiin kolme ryhmää: suomalainen, ruotsalainen ja kaksikielinen niin sanottu vapaa ryhmä. Kaikki kolme ryhmää muodostivat keskenään yhteisen liiton, joka perustettiin 27.5.1917. Suomen Partioliiitto – Finlands Scoutförbundiin kuuluivat siten siis sekä suomenkieliset että ruotsinkieliset pojat ja tytöt. Ensimmäisillä partiopäivillä hyväksyttiin väliaikaiset säännöt ja partiolaki. Hankausta tuotti kymmenes pykälä, joka käsitteli raittiutta. Toiset olivat valmiita ehdottomaan raittiuteen, toiset taas eivät olleet niin ehdottomia sen suhteen. (Savunen 1999, 19.)

Toiset partiopäivät olivat tammikuussa 1918. Partio liikkeessä oli hajaannuksen uhka. Partiolaki aiheutti edelleen hankausta. (Savunen 1999, 20.) Suomen itsenäistymisen aikaan vallitsi kansan keskuudessa kaksi vahvasti vaikuttavaa ryhmää: porvari- ja sosialistiryhmittymät. Venäjällä tapahtuneen vallankumouksen leviämisen pelko varjosti itsenäistymistä. Sosialistien tyytymättömyys porvareiden yhteiskunnan uudistushaluttomuuteen kärjisti yhteiskunnallista tilannetta sisällissodan partaalle. Sota oli lyhyt, mutta sitäkin verisempi sekä fyysisesti että henkisesti. Porvarilliset valkoiset voittivat sisällis-

sodan jääkärien tuella. Punakaartilaiset koostuivat työväestä ja he saivat runsaasti aseita Suomeen jääneiltä venäläisjoukoilta. Punaiset näkivät sodan luokkataisteluna ja valkoi-
set taas vapaustaisteluna Venäjän valtaa vastaan. (Zetterberg 2006, 153–156.)

Kolmannet partiopäivät olivat vuoden päästä, vuonna 1919. Hajaannus ja erimielisyydet olivat yhä ilmeisempiä. Sisällissodan arvet olivat tuoreet ja kansa kahtia jakautunut. Partiolaisten määrä oli pudonnut. 23.6.1919 Partioliiitto hajosi kolmeksi itsenäiseksi liitoksi. Suomen Partioliiitto koostui suomenkielisistä partiolaisista, Suomen Vapaa Partiorihmä – Finlands Fria Scoutbrigad oli kaksikielinen ja Finlands Svenska Scoutförbund koostui ruotsinkielisistä partiolaisista. Liittojen eroamisen syiksi nousi kaksi syytä: kielikysymys ja raittiuskysymys. (Savunen 1999, 20.) (Liite 4) Yhteiskunnallisella tasolla Suomen kansan yhtenäisyyttä pyrittiin edistämään 1919 eduskuntavaalien päätöksellä valtiomuodosta. Mannerheim vahvisti hallitusmuodoksi tasavallan. Presidentille päätettiin antaa vahvat valtaoikeudet ja pitkä toimikausi, jotta välttyttäisiin liian radikaalilta tai eripuraiselta parlamentin mahdilta. (Meinander 2006, 157.)

5.4 1920–1930

Maailmansotien välistä aikaa eli vuosia 1917–1939 luonnehdittiin Suomessa maatalouspaineiseksi. Todellisuudessa maatalous ei kattanut bruttokansantuotteesta puoliaakaan 1920-luvun alussa, mutta silti Suomi miellettiin vahvasti maatalousmaaksi. Maalaista elämänmuotoa pidettiin vakaana monella tavalla. Sen uskottiin olevan kansallisen yhtenäisyyden tae. Maatalouden työväkeä pidettiin vähemmän taipuvaisina levottomuuteen verrattuna suuriin joukkoihin liittyneeseen tehdaskansaan. (Karisto ym. 1998, 45–46.) 1920-luvulla torpparit ja maaseudun tilattomat saivat uudistetun lainsäädännön, erityisesti niin kutsutun Lex Kallion, ansiosta hankittua maata ja lunastaa vuokrattua maata (Meinander 2006, 165–166). Oma tila merkitsi heille sosiaalista nousua, mutta uudistukset eivät silti ratkaisseet maalaisköyhyyttä (Karisto ym. 1998, 47).

Eurooppaa vaivasi talouspula 1930-luvulla. Sen vaikutukset katkaisivat elintason nousun myös Suomessa. Erityisesti työttömät kärsivät lamasta. Työtä tarvitseville yritettiin tarjota hätäaputoita, mutta niitäkään ei riittänyt kaikille. Kunnallinen köyhäinapu oli monien ainoa turva. Lama aiheutti myös aivan uuden ilmiön, jossa ihmisiä ja kokonais-

perhekuntia loikkasi luvattomasti ja luvallisesti Neuvostoliiton puolelle. Sinne lähdettiin töiden perään tai poliittisista syistä. (Karisto ym. 1998, 53–54.)

Partiotoiminta kehittyi eteenpäin 1920-luvulla voimakkaasti (Paavilainen 2010, 84). Vuosikymmenen alussa partiotyö alkoi jakautua vähitellen tyttö- ja poikatyöhön (Savunen 1999, 24). Partio joutui kilpailemaan lapsista ja nuorista, etenkin kolmekymmentä luvulle tultaessa, suojeluskuntien poikatoiminnan ja Lotta Svärdin tyttötoiminnan kanssa. Suunnitelmallinen partiijohtaja koulutus käynnistyi. Partioliikettä arvostelivat kärkevästi sekä poliittinen vasemmisto että oikeisto. Suomenkieliset partiojohtajat pyrkivät kehittämään partioliikettä suomalaiskansallisessa hengessä. (Paavilainen 2010, 84.) SPL:n lippukuntien toimesta ryhdyttiin perustamaan alueellisen yhteistoiminnan kehittämiseksi maakunnallisia partiopiirejä. 1921–1922 syntyivät ensimmäiset partiopiirit, Savon, Etelä-Pohjanmaan, Karjalan, Satakunnan ja Hämeen piirit. Niiden tehtäviksi muodostuivat piirin yhteisten partiopäivien järjestäminen, maakunnallisten partioedustustehtävien hoitaminen ja kurssitoiminnan järjestäminen. (Vesikansa 1960, 12.)

Suomessa sudenpennut aloittivat toimintansa vuonna 1922. (Tolin 1987, 82.) Kosti Marjamaa laati oman *Sudenpentukirjan* vuonna 1936. Siinä Kiplingin *Viidakkokirjan* eläintarinat oli korvattu suomalaisilla eläinsaduilla. Hän säilytti kuitenkin akela-sanan englanninkielisestä nimityksestä sudenpentujen laumanjohtajan nimityksenä. Osmo Vesikansan kirjoittaman Kolkkajohtaja oppaan ilmestymisen vuoden 1943 jälkeen sudenpennuista tuli kolkkia, kolkkapoikia, akelasta kolkkajohtaja ja sudenpentulaumoista kolkkaparvi. Kolkkien tunnuksena oli huuto: ”Me tahdomme tehdä parhaamme!”. Parvi-illoissa suoritettiin nuoli- ja taitomerkkivaatimuksia tarinoiden, askartelujen ja leikkien avulla. (Paavilainen 2010, 136–137.) Vaeltajatoiminta alkoi 1920-luvun lopussa ja se laajeni erityisesti vuoden 1929 Jamboreen jälkeen. (Tolin 1987, 84.)

Ester Aulanko ja Anni Collan tutustuivat vuoden 1924 Foxleasen leirillä 7-10-vuotiaille kehitettyyn partiotoimintaan. Iso-Britanniassa nuorimpia partiotyttöjä kutsuttiin nimellä brownies. Toiminnan ohjeet käännettiin pian myös suomeksi ja pienet partiotytöt saivat nimeksi tontut. Tonttutoiminnassa vasta-alkajia kutsuttiin menninkäisiksi. Heidän johtajiaan nimitettiin pöllöksi ja ryhmää tonttuparveksi. Heidän kasvatustavoitteensa oli kiteytetty tonttulakiin: Tonttu auttaa vanhempia ihmisiä ja koettaa tulla toimeen ilman muiden apua. Tontuille havainnollistettiin partioaatetta satujen avulla ja elämäntaitoja

harjoitettiin leikin, askartelun ja mielikuvituksen avulla. Tontuille kehitettiin myös luokka- ja taitomerkit. (Paavilainen 2010, 156.) Tarpojatoiminta oli tyttöjen vaeltajatoimintaa vastaava työmuoto, joka alkoi vuonna 1930 (Vesikansa 1960, 17).

Suomalaisia partiopoikia jaoteltiin 1920-luvulta lähtien sinisiin ja ruskeisiin. Jaottelu perustui partiopuseroiden väriin. Virallinen partiopuseron väri oli ruskea, mutta NMKY:n lippukuntien pojat saivat käyttää kansainvälisen tavan mukaisesti sinistä partiopukua. Näitä lippukuntia toimi 1924 jo seitsemällä paikkakunnalla. Siniset partiopohjat alkoivat tiivistää lippukuntiansa yhteistoimintaa ja muodostivat Suomen partiopoliittisen (SPPL) sisälle ryhmähallituksen. 1930-luvun alussa järjestetyille NMKY:n partiolaisten leirille tuli partiopoikia jo kolmeltatoista paikkakunnalta. (Paavilainen 2010, 154.)

Partiolaisten varainhankinta koki muutoksen 1930-luvulla, kun seurakunnat ottivat yhä enemmän partiotoiminnan ohjelmaansa (Tolin 1987, 144). Erityisesti Helsingissä sinisten riveihin siirtyi nuoria pappeja ja seurakuntiin perustettiin sinisiä lippukuntia. Pääkaupungin partiotoiminta sai siten sinisen korostuksen ja kristillisen hengen. (Paavilainen 2010, 156.) Siihen asti valtaosa lippukunnista oli vastannut omista kuluistaan ja taustayhteisöltä saatiin lähinnä vain kokoustilat. Seurakuntaan lippukuntia houkutteli raha ja lippukunnanjohtajia paljon työtä vaatineesta varainhankinnasta vapautuminen. Varainhankinnasta luopuminen kuitenkin jätti pois yhden parhaimmista niin kasvatusta kuin joukkoa koossa pitävistä tekijöistä. (Tolin 1987, 144.) 1930-luvun alkuvuosina oli kuultu myös huhua, että Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliitto olisi perustamassa uutta, kristillispainotteista partioliittoa. Partioliitoissa seurakuntien partiokiinnostukseen suhtauduttiin positiivisesti, mutta seurakuntataustaiset lippukunnat tuli liittää jo toimiin partioliittoihin. Seurakuntien lippukuntia liittyi kuitenkin niin sinisiin kuin ruskeisiin partioliittoihin. (Paavilainen 2010, 161.)

5.5 1930–1940

Suomi joutui jälleen vastentahtoisesti sotaan vuonna 1939, kun Neuvostoliitto hyökkäsi itärajan yli Karjalaan ja pommitti Etelä-Suomen taajamia. Pohjoismaiseen tapaan Suomessa oli pyritty 1930-luvulla puolueettomuuspolitiikkaan ja sodan syttyä yritettiin

saada neuvotteluilla tuloksia aikaiseksi. Ylivoimaisten hyökkäyksien jälkeen Suomen hallitus teki Neuvostoliitolle merkittäviä myönnytyksiä ja talvisota päättyi. Vielä samana vuonna Suomesta ja Saksasta tuli aseveljiä. Saksa julisti sodan Neuvostoliitolle ja taistelut Suomessa jatkuivat taas. Tällä kertaa sota jatkui useamman vuoden, eikä siihen ollut osattu varautua. Varsinkin talvella 1941–1942 kärsittiin elintarvikepulasta. Seuraavana talvena ryhdyttiin purkamaan aseveljeyttä Saksaan ja käymään rauhanneuvotteluja Neuvostoliiton kanssa. Monien vaiheiden jälkeen vuonna 1944 solmittiin välirauhansopimus. (Meinander 2006, 175–187.)

Partiotoiminta joutui suuriin vaikeuksiin sotien seurauksena. Melkein kaikki kansainväliset suhteet katkesivat. Lippukunnissa kärsittiin johtajapulasta johtuen siitä, että partiijohtajat olivat rintamalla. Partioleirit muuttuivat talkooleireiksi, joissa valmistettiin armeijalle erilaisia materiaaleja. Partiopoikia houkuteltiin liittymään suojeluskuntaan ja tyttöjä lottiin palvelemaan isänmaata. Kymmenien lippukuntien toiminta päättyi Moskovan rauhassa 13.3.1940 päätettyjen alueluovutusten takia. Vain harvat evakkolippukunnat kykenivät enää jatkamaan toimintaansa uudella paikkakunnalla. Menetettyyn Karjalaan jäi lisäksi SPPL:n partio-opisto Nujakkalinna. (Paavilainen 2010, 222–227.)

Sotien aikana ja niiden jälkeen partiotoiminta oli monin paikoin ajautunut kriisiin. Uusia lippukuntia ei perustettu eivätkä vanhat pystyneet laajentamaan toimintaansa johtajapulan vuoksi. (Paavilainen 2010, 241.) Suomen partiopoikajärjestössä (SPJ) ja Suomen partiotyttöjärjestössä (SPTJ) heräsi ajatus kytkeä seurakunnat voimallisemmin partiotoiminnan organisoijiksi ja tukijoiksi. Seurakunnat olisivat avain asemassa partion levittäytymisessä maaseudulle ja lisäksi seurakuntakytkentä voisi auttaa kokoontumispaikkatilannetta ja johtajapulaa (Paavilainen 2010, 312.) Sinisten partiolaisten tila ei vaikuttanut kuitenkaan aivan niin huolestuttavalta, sillä niillä oli vahva taustatuki joko NMKY:stä, NNKY:stä tai seurakunnasta. (Paavilainen 2010, 241.)

Vahva taustayhteisö auttoi takaamaan toiminnan jatkuvuuden, pitkäjänteisyyden ja varmuuden. Toimintaa tuettiin taloudellisesti ja kokoontumispaikka oli taattu ja useasti yhteisöllä oli nimetty vastuuhenkilö (eli myöhemmin seppo) pitämässä lippukuntiin yhteyttä. Vastuuhenkilö saattoi toimia lippukunnanjohtajana tai vain yhteyshenkilönä. Hänen tehtävänään oli pitää huolta, ettei toiminta päässyt hiipumaan. Lisäksi sinisten lippukuntien johtajat saivat harvemmin kutsun rintamalle, sillä seurakuntien ja NMKY:n

partioliiton johtajia tarvittiin kotirintamalla heidän siviilitehtävissään. Monien lippukuntien lippukunnanjohtaja oli oman seurakunnan kirkkoherra. (Paavilainen 1994b, 220.)

Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys perusti oman partioliittonsa, NMKY:n Partioliiton (NMKYPL), hieman ennen NNKY:n tyttöjä vuonna 1933. Liitto erosi SPPL:n vuosikokouksessa ja aloitti itsenäisen toimintansa vuonna 1931. Syy eroamiseen oli se, että NMKY-lippukunnat halusivat syventää uskonnollista kasvatusta partiossa. (Paavilainen 2010, 154). NMKYPL:oon kuuluvat papit toimivat aktiivisesti kirkon papiston kokouksissa, mikä johti siihen, että partiotyö alkoi levitä myös seurakuntiin. Vuonna 1937 liitto muutti nimekseen Siniset Partiopojat, NMKY:n ja Seurakuntien Partioliitto (SP), kun siihen liittyi yhä enemmän seurakuntien yhteyteen perustettuja lippukuntia. (Tolin 1987, 64, 132.) Suomen NMKY:n partioliiton johdossa oli aluksi pappeja ja muita kirkollisia työntekijöitä. Niin oli myös SPPL:n johtajissa, mutta heidän lisäksi oli edustettuna monipuolisesti muidenkin alojen edustajia. NMKYPL:n perustaminen kannusti SPPL:n panostamaan enemmän uskonnolliseen kasvatukseensa. Sen tuloksena syntyi muun muassa kirkkoherra P. O. Ekholmin kirjoittama *Partiollaisen hartaushetket* -kirja, joka ilmestyi vuonna 1932. Hänet nimitettiin samana vuonna liittoon uskonnollisen työn ohjaajaksi. (Paavilainen 2010, 156.)

Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen lippukunnat puolestaan päättivät erota Suomen partiotyttöliitosta (SPTL) vuonna 1932 ja he perustivat NNKY:n Partioliiton (NNKYPL) vuonna 1933 (Paavilainen 2010, 158–159). Liiton muutti nimen samoihin aikoihin poikien kanssa vuonna 1937 Suomen Siniseksi Partiotyöiksi (SSP). (Tolin 1987, 132.) Savolainen (1999) kuvailee liiton tarkoitukseksi kasvattaa partiotoiminnan avulla nuorista jäsenistään omakohtaisen ratkaisun tehneitä Kristuksen palvelijoita. Työn päämääränä oli elävän kristillisen hengen herättäminen nuorison keskuudessa. Leirit, retket ja luokkasuoritukset nähtiin siten työn välineinä, ei tarkoituksena. Eroaminen SPTL:sta auttoi omien toimintamuotojen luomisessa ja kehittämisessä. Keskeisiksi painopisteiksi nousivat muun muassa raamatuntutunnit ja -piirit, aamu- ja iltahartaudet piirien ja lippukuntien leireillä, *Aamuvartio*-raamatunlukuoppaan julkaiseminen, hiljaiset viikot ja hengellisen elämän syventämispäivät. (Savunen 1999, 33–34.)

Huolimatta siitä, että partiotyttö ja -poikajärjestöt olivat perustaneet omat liittonsa, yhteistä toimintaa oli silti. Savunen (1999) kuvaa yhteistyötä lähinnä käytännölliseksi:

partioarpajaisia varainhankintaa varten vuodesta 1929, partioviikon järjestäminen, paraatit, piiripäivät, hiljaiset päivät ja erilaiset partiotilaisuudet. Lippukuntatasolla tämä näkyi selkeästi; sodan aikana ja sen jälkeen esimerkiksi tehtiin yhteisiä retkiä tai vuokrattiin yhteisesti partiokoloa. (Savunen 1999, 28–30.)

5.6 1940–1950

Toinen maailmansota päättyi 1940-luvun puolessa välissä. Vielä 1944–1945 jouduttiin Suomessa käymään niin kutsuttu Lapin sota saksalaisten aseveljien ajamiseksi maasta. Pariisissa 1947 solmittiin Suomen kannalta lopullinen rauhansopimus liittoutuneiden kanssa. Suomi sai maksaa itsenäisyydestään kalliin hinnan aluemenetyksineen ja sotakorvauksineen. (Meinander 2006, 187.) Sotakorvauksien maksamisessa oli hyvätkin puolensa. Suomen teollisuuden rakenne muuttui ja monipuolistui. Ennen teollisuuden pääpaino oli ollut puu- ja paperiteollisuudessa, sotakorvaustoimitusten myötä paino siirtyi metalliteollisuuteen. Evakoille, rintamamiehille ja sotainvalideille ja -leskille perustettiin lähes 100 000 pientilaa, mutta ne eivät lisänneet maatalouden osuutta merkittävästi tilojen tuottamattomuuden vuoksi. 1952 korvaukset saatiin maksettua ja Suomi ohitti sotaa edeltäneen talouden tason. Samoin syntyvyys lähti huimaan nousuun 1940-luvun loppuun, ja niin sanotut suuret ikäluokat syntyivät. (Karisto ym. 1998, 57–58.)

Valtiovalta, kunnat ja seurakunnat kiinnostuivat sotien jälkeen lapsi- ja nuorisotyöstä. Sodasta toipuvan, jälleen rakentavan maan nuoriso haluttiin ohjata hyviin harrastuksiin. Valtiovalta tunnusti partiojohtajien toiveiden mukaisesti vapaan nuorisotyön merkityksen koulujen ja kotien kasvatustyön täydentäjinä. Järjestöjen kesken alkoi kilpailu nuorisosta. Partiolla oli erilainen lähtökohta toisiin järjestöihin verrattuna, sillä se edusti itsenäistä ja riippumatonta nuorisotyötä. (Paavilainen 2010, 310.) Keväällä 1947 aloitettiin seurakunnan nuorisotyönohjaajiksi opiskelevien partiokoulutus. Suomen Siniset Partioijat (SSP) tekivät siitä aloitteen. Koulutusta perusteltiin sillä, että valmistuttuaan opiskelijat tulisivat työskentelemään myös partiotyön saralla. (Ahola 1998, 5.)

Tämän päivän muotoon kirkollinen nuorisotyö alkoi kehittyä, kun kristillistä kasvatusta ja nuorisotyötä alettiin kehittää kirkon keskushallinnon toimesta. Vuonna 1949 aloitettiin nuorisonohjaajien koulutus Seurakuntaopistossa Järvenpäässä ja Karjaalla Lärkkul-

lassa. Koulutuksen suunnittelija ja johtaja oli Simo Palosuo (1918–1998). Seurakuntaopisto perustettiin Luther-opiston yhteyteen, joka oli aloittanut pyhäkouluopistona. Pyhäkoulutyössä tärkeitä olivat hartaudet ja pedagogiset menetelmät. Nuorisonohjaajakoulutuksessa oli tärkeää, että hengellisyyden rinnalla oli myös toiminnallisuus. Tähän saatiin mallia NMKY-pohjaisesta seurakunnallistuneesta nuorisotyöstä. Saksalaisen mallin mukaisesti Seurakuntaopiston koulutusvisio kehittyi nopeasti sosiaalisen työn suuntaan. (Launonen 2008, 80–81.)

Seurakuntaopisto oli koko kirkon opisto, joka perustettiin kuvastamaan kirkon yhtenäisyyttä. Opiston ensimmäiset johtajat olivat asevelipappeja, jotka kuuluivat toisen maailmansodan kokemusten aikaansaamaan kirkolliseen uudistusliikkeeseen. Kyseessä oli uskansankirkollisuus ja siinä korostettiin kirkon vastuuta kansasta. Sen päämääränä oli saavuttaa tämä tavoite. Herätyskristillinen uuspietismi vahvistui myös sodanjälkeisessä Suomessa. Suuntauksen oppien mukaan yksilön pelastuskokemus oli tärkeä. Se korosti uskovien seurakunnan merkitystä. Urho Muroma (1890–1966) oli uuspietismin keulahahmo ja hän perusti Kauniaisiin Raamattuopiston vuonna 1945. Nämä kaksi suuntausta, uskansankirkollisuus ja uuspietismi olivat hyvin erilaisia ja törmäsivät sen vuoksi yhteen. Hengellinen nuorisomusiikki alkoi myös kehittyä. 1940-luvun jälkeen tämä vaihe oli toinen suuri murros kirkon nuorisotyön kehittymisessä. Siitä seuranneiden muutamien vuosikymmenen aikana nuorisotyön nykyiset toimintamuodot ovat kehittyneet. (Launonen 2008, 81–82.)

Partiotyöstä tuli osa seurakuntien nuorisotyötä aikana, jolloin nuorten kristillisestä kasvatuksesta vastasivat pääasiassa erilaiset yhdistykset. Kirkon omana varhaisnuoriso- ja nuorisotyönä pidettiin lähinnä rippikoulua ja pyhäkoulua. (Laakso 1975, 3–4.) Vuonna 1946 11.–13. joulukuuta laajennettu piispainkokous vahvisti nuorisotyösuunnitelmassa partiotyön virallisen aseman seurakunnallisena nuorisotyönmuotona (Laajennettu piispainkokous 11.–13.1946 pöytäkirja, 3). Seurakunnat olivat tehneet jo pitkään partiotyötä ja käyttäneet sitä varhaisnuoriso- ja nuorisotyömenetelmänä. Heikki Tolvasen (2012) mukaan päätöksen taustalla oli seurakuntien oman nuorisotyön vetämättömyys, kun taas partio keräsi lapsia ja nuoria toimintaan mukaan. (Tolvanen, Heikki, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.) Partiojärjestöillä oli ollut vuodesta 1954 edustus Kirkon nuorisotyön neuvottelukunnassa. Kirkon nuorisotyön keskuksen (KNK) ohjesäännössä ei ollut mainittu partiotyötä, sen laati laajennettu piispainkokous vasta vuonna 1966. Kyseisen

kokouksen ansiosta KNK:n jäsenenä oli alusta saakka partiojärjestöjen nimeämä edustaja. (Laakso 1975, 3–4.)

Kirkko tuki taloudellisesti partiotoimintaa muun muassa siten, että vuonna 1948 kirkkohallitus hyväksyi ehdotuksen, että kerran vuodessa koottaisiin kirkoissa kolehti, jonka tulot jaettaisiin tasan Suomen Siniset Partiotytöt ry:n, Siniset Partiopojat ry:n, Suomen Nuorten Kristillisen Liiton ja Poikien Keskuksen kesken. Lippukunnat puolestaan suorittivat erilaisia palvelutehtäviä seurakunnissa, muun muassa auttoivat kolehdin kantamisessa ja osallistuivat yhteisvastuukeräykseen. (Savunen 1999, 36.) Vuodesta 1950 lähtien ryhdyttiin järjestämään partioliikkeen ulkopuolelle mm. teologian ylioppilaille partioyönesittely- ja perustaitokursseja osittain yhteistyössä hiippakuntien tuomiokapitulien kanssa (Vesikansa 1960, 41).

Maailmansotien jälkeen Suomen partioliikkeet muodostivat kansainvälisiä suhteita muihin Pohjoismaihin, Yhdysvaltoihin ja Englantiin. Paavilaisen (2010) mukaan partio kasvatti nuoriaan demokraattisen yhteiskunnan ja läntisen vapaan maailman kansalaiseksi. Sodista johtuen partio menetti paljon jäseniään, mutta suurten ikäluokkien vartuttua partio-ikään alkoi nopea kasvukausi jälleen. Kasvuun vaikutti myös se, että seurakuntien yhteyteen alettiin entistä enemmän perustaa lippukuntia ja toiminta levisi myös asutuskeskusten ulkopuolelle. Toiminnassa eräretkeilyä ja partiotaitokilpailuista muodostui keskeisiä toimintamuotoja. SPTJ:ssä painotettiin monipuolista koulutustoimintaa ja SPJ alkoi kehittää suurleirien järjestämistä metsäolosuhteissa. (Paavilainen 2010, 275.)

Partioliitot kehittivät 1950-luvulla koulutustoimintaansa. SPTJ:ssä partiojohtajien koulutus koostui ennen kolmesta osasta, mutta niitä vähennettiin kahteen osaan, johtajatutkintoon ja kolmiapilatulutkintoon. SPJ:ssä taas partiojohtajien koulutus säilyi Gilwellperiaatteille rakentuneina kolmena luokkana. Niiden nimiä kuitenkin muutettiin ja tarkastettiin kurssiohjelmat sekä pääsyvaatimukset. Partio-ohjelma monipuolistui siten, että muun muassa uudet vaeltajaikäisten toimintaohjeet ilmestyivät, ja meripartiolaisten toimintaohjeet sekä sisupartioinnissa toiminta laajentui sokeista muillekin aloille. Aivan uusina toiminnan muotoina tulivat moottoripartiolaiset sekä ilmailupartiolaiset. Vuodesta 1946 lähtien partiossa on vietetty keväällä partioviikkoa ja Yrjönpäivää paraatein. Toiset kiinnostusta liikkeen ulkopuolella herättävät tapahtumat olivat liittojen suurleirit,

joita järjestettiin useina vuosina eri paikkakunnilla. Kansainvälisten suhteiden parantua lähdettiin leirille ja konferensseihin myös ulkomaille. Ne keräsivät kymmeniä tuhansia partiolaisia ympäri maailmaa yhteen. Suomalaiset partiolaiset saivat myös vastavierailuja, joista merkittävimpiä olivat itse Baden-Powellin sekä hänen vaimonsa vierailut. (Vesikansa 1960, 40–43.)

5.7 1950–1960

Maatalousväestö väheni 1950-luvusta lähtien ja yhä enemmän lisääntyi teollisuudessa ja palveluelinkeinoissa työskentelevien määrä. Maataloudessa tyypilliseksi tulivat perheviljelijät, jotka eivät enää suosineet ulkopuolista työvoimaa. 1960-luvulle tultaessa näiden kolmen sektorin työntekijämäärä oli suurin piirtein samaa luokkaa. Palvelut työllistivät siitä eteenpäin eniten. Monet ihmiset muuttivat Ruotsiin parempien palvelujen ja työllisyyden perässä, puhuttiin niin sanotusta suuresta muutosta. Samoin muuttoliikettä oli edelleen harvanevalta maaseudulta taajamiin. Muutto taajamiin toi mukanaan kaupunkirikollisuutta ja sosiaalisia ongelmia. Maalla taas kärsittiin palvelujen kannattamattomuudesta, joka entisestään ruokki taajamiin muuttamista. (Karisto ym. 1998, 63–67.)

Hyvin merkittävää Suomessa oli myös hyvinvointivaltion rakentaminen. Pakollinen sosiaalivakuutusjärjestelmä otettiin käyttöön, yhteiskunnan sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja laajennettiin ja koululaitoksen rakenne uudistettiin. Maanviljelijöitä ja yksityisrittäjiä varten rakennettiin laaja tulosidonnainen työeläkejärjestelmä ja otettiin käyttöön myös yleinen kansaneläke. Parannuksia tehtiin myös työmarkkinoilla, jossa työviikko määriteltiin 40-tuntiseksi ja saatiin parannuksia työttömyyskorvaukseen. Sairaaloita alettiin rakentaa eri puolille maata ja kaikille palkansääjille otettiin käyttöön pakollinen sairausvakuutus. Vuodesta 1968 lähtien koululaitoksessa suoritettiin peruskoulu-uudistus, joka takasi tasavertaisen, yhdeksänvuotisen koulun kaikille oppilaille. Sen ansiosta oli yhdenvertaiset mahdollisuudet jatka lukioon ja siitä eteenpäin yliopistoon ja korkeakouluihin. (Meinander 2006, 204–205.)

Seurakuntaopiston johtaja, Aarne Siirala halusi 1950-luvun alussa kehittää nuorisonohjaajakoulutusta ja kiinnitti huomiota erityisesti nuorisohuoltoon. Yhteiskunnallinen tilanne sodan jälkeen vaati Siiralan mukaan yksivuotisen koulutuksen pidentämistä. Hä-

nen mielestään oli tärkeää, että nuorisotyöllä olisi yhteys sosiaalityön ja diakonian menetelmiin. Järvenpäässä alkoikin vuonna 1953 diakonikoulutus, joka oli aluksi nuorisonohjaajakoulutuksen jatkotutkinto. Myöhemmin diakonikoulutus sisällytettiin siihen. Näin toteutui Siiralan toive diakonian, sosiaalisen työn ja nuorisotyön yhteydestä, joka on jatkunut nykypäivään saakka. (Launonen 2008, 80–81)

Nuorisotyössä kahden erilaisen suuntauksen, uuskansankirkollisuuden ja uuspietismin, yhteentörmäyksen vaikutukset näkyivät nopeasti. Raamattuopistossa aloitettiin työntekijäkoulutus vuonna 1957 ja seurakuntaopiston laaja koulutusnäkemys sai kritiikkiä. Suomen Raamattuopiston koulutuksessa korostettiin, että työn tavoitteena on nuorten ja lasten hengellinen herätys. Raamatun opettamista ja julistamista pidettiin tärkeimpinä työvälineinä. Tämän vuoksi Raamattuopiston alkuvuosina puhuttiin, että koulutus on nuorisonohjaaja- ja evankelistakurssi. Yhteiskunnallinen murros alkoi hajottaa kahta kilpailevaa suuntausta, niiden yhteentörmäys leimasi kuitenkin kirkon nuorisotyötä 1960-luvulle saakka. Keskustelu kasvatus- ja herätyskristillisyydestä on kuitenkin jatkunut vuosikymmenien ajan. 1960-luvulla nuorisotyöhön syntyivät ryhmätoiminnan rinnalle koulutyö ja erityisnuorisotyö. (Launonen 2008, 82.)

Laajennetulle piispainkokoukselle annettiin vuonna 1958 kirkolliskokouksen toimesta tehtäväksi toteuttaa tutkimus kirkon opetustoimen kokonaisuudistusta varten. Tutkimuksessa täytyi selvittää, koska, mitä, ketä ja kuinka kirkon tulee opettaa. Laajennettu piispainkokous päätti antaa tehtävän Kristillisen kasvatuksen keskukselle (KKK). Joulukuussa 1961 laajennettu piispainkokous palautti käsittelemänsä mietinnön keskukselle. Sen tuli tehdä mietintöön piispainkokouksessa esitettyjä muutoksia. Tämä oli niin sanottu laiskanläksy, joka sittemmin tunnettiin nimellä K-ohjelma. Piispainkokous halusi siis täsmällisemmän selvityksen edellä esitettyihin kysymyksiin. Se suuntasi huomioon myös siihen, että kirkon kasvatus- ja opetustoiminta oli hajanaista, sillä niillä ei ollut yhtenäistä organisaatiota. Kirkon opetustyöhön oli löydettävä yhteinen linja. KKK antoi Kirkon nuorisotyön keskukselle (KNK) tehtäväksi laatia esitys, joka sisälsi sen, mitä kirkon partiotoiminnassa, varhaisnuorisokerhoissa ja nuorisotyössä tulisi käsitellä. Sekavalle tilanteelle oli useita syitä. Yksi niistä oli, että seurakunnallisen varhaisnuorisotyön pääpaino oli vaihtunut päätoimisten seurakuntien nuorisotyöntekijöiden palkkaamiseen. Kouluissa, joissa nuorisotyöntekijöitä opetettiin, oli oma työnäkynsä. Lisäksi työntekijöillä oli tietysti oma hengellinen taustansa. Partiokoulutus, joka kuului jo

tuolloin nuorisonohjaajien koulutukseen, koettiin riittämättömäksi. Koettiin, että opiskelija, joka ei aktiivisesti hae tietoa partiokasvatuksesta, ei saa riittävää pätevyyttä kyseiseen toimintaan. (Laakso, 1975, 5.)

Paikallisseurakuntatasolla yhteisen organisaation puute koski erityisesti partiolippukuntia. Tämä johtui siitä, että vain partiojärjestöllä oli toimintayksiköjä paikallisseurakunnissa. Partiopiirit ja partiojärjestö olivat tehneet luontevasti palveluksia partiolippukunnille. Kristillisen kasvatuksen materiaalit oli pystytty liittämään hyvin vartionjohtaja- ja partiojohtajakoulutukseen sekä partiolehdistöön, virikekirjasiin ja koulutusmerkkijärjestelmään. Tämän vuoksi seurakunnissa koettiin, että partiojärjestöllä on oma laki. Partioliike oli pystynyt toteuttamaan kasvatustehtävänsä paikallisseurakunnissa riippumatta seurakuntien työntekijöistä. Partiojärjestön toimintaperiaatteilla oli myös perinteitä. Vapaaehtoisina toimivien johtajien taidot haastoivat seurakuntien työntekijät. Partiojohtajat eivät käyttäneet kaavamaisia työtapoja, vaan heillä oli omat rutiininsa. (Laakso, 1975, 6.)

Yhä useammalla lippukunnalla oli 1960-luvulla taustayhteisönään seurakunta. Weintraubin (1994) mukaan uudet lippukunnat perustettiin lähes poikkeuksetta seurakuntien yhteyteen. Useimmiten molemmat osapuolet olivat järjestelyyn tyytyväisiä, mutta ongelmia syntyi, kun partiopiiri kehotti lippukuntia rekisteröitymään ja eräät seurakunnat vastustivat kehitystä. Toisena ongelmakohtana oli osapuolten tietämättömyys toistensa odotuksista. Kirkkoherrat epäilivät partiojohtajien arkailevan ottaa yhteyttä kirkkoherroihin, koska pitivät heitä korkeina virkamiehinä ja jotkut seurakunnan työntekijät yhdistivät partiolaiset poliittiseen oikeistoon ja välttivät siksi yhteistyötä. (Weintraub 1994, 291)

Partiojärjestöissä alettiin 1950-luvun alussa hakemaan poikien ja tyttöjen yhteistoiminnalle käytännön asioiden lisäksi uusia muotoja. Näitä olivat muun muassa ohjelma- ja koulutustoiminta, taloudellinen toiminta, tiedotustoiminta ja valtakunnalliset tilaisuudet. Vuonna 1960 järjestöt perustivat perusteellisten neuvottelujen jälkeen yhteisen Partiosäätiön liittojen taloudelliseksi tueksi. Suomen Partio Tyttö Järjestö (SPTJ) kuitenkin irtisanoi sopimuksen vuonna 1964 ja uusi sopimus tehtiin vuonna 1965. Tämän jälkeen sopimus uusittiin vielä, kunnes vuonna 1971 päästiin jälleen sopimukseen. (Savunen 1999, 28–30.)

5.8 1960–1970

Sosiaali- ja terveydenhuollon parannuksia jatkettiin edelleen 1970-luvulla. Vuonna 1972 tuli voimaan kansanterveyslaki, joka velvoitti kuntia perustamaan terveysasemia ehkäisevän terveydenhuollon tehostamiseksi. Seuraavana vuonna säädettiin lasten päivähoitolaki, joka helpotti naisten työssäkäyntiä merkittävästi. Naisten kohdalla 1960–1970 tapahtui muutenkin kaupungistumisesta johtuen melkoinen muutos, kun sosiaalipalvelut parantuivat, yhä useampi nainen koulututtui korkeammalle kuin ennen ja työssäkäyvien perheenäitien osuus kaksinkertaistui. Naiset eivät olleet enää niin taloudellisesti riippuvaisia miehistä, joten perheen dynamiikka muuttui. Toinen suuri muutos oli naisten seksuaalinen vapautuminen ehkäisyvälineiden monipuolistuttua. Lapsia hankittiin entistä vähemmän ja yhtenä seurauksena pidettiin myös erimuotoisten avoliittojen suosimista. (Meinander 2006, 204–207.)

Eräänlainen vallankumous tapahtui myös nuorison keskuudessa. Oikeastaan nuorisomusiikin ja nuorisokulttuurin läpimurto oli tapahtunut jo 1950-luvulla ja se jatkui läpi 1960- ja 1970-luvun. Folk-, pop-, ja rockmusiikki nuorisomuoteineen muodostivat aivan uudenlaisen maailmanlaajuisen teollisuuden. Samoin levisi hippideologia ulkoista asustusta myöden. Kaiken tämän leviämiseen vaikutti olennaisesti radioiden ja televisioiden sekä erilaisten nauhoitusvälineiden ilmestyminen markkinoille. Niitä hyödynnettiin myös politiikassa tehokkaasti. (Meinander 2006, 211–213.)

Nuorisotyössä 1970-luku oli rauhallista sisäisen kehittämisen aikaa. Nuorisotyöntekijöiden koulutus hiippakuntien seminaareissa lujitti ja yhtenäisti seurakunnallista nuorisotyötä. Sekavaan lapsi- ja nuorisotyöhön toi selkeyttä erityisesti Pentti Taipaleen kehittämä käytäntö nuorisotyön vuosiaiheesta. Aikuisjohtoinen nuorisotyö sai kritiikkiä ja nuoret halusivat itse suunnitella nuorisotyötä. Johtajakeskeisyyden tilalle tuli luovuutta ja ryhmätyötä. Rippikoulu alkoi kukoistaa ja vuonna 1980 piispainkokous hyväksyi rippikoulusuunnitelman. Sen ansiosta rippikoulujen pituus ja opetusryhmien koko yhdenmukaistuivat. Teologien rinnalle rippikoulun opettajiksi hyväksyttiin myös nuorisotyönohjaajat. 1970-luvulla tehtiin kirkkolain muutos, sen jälkeen rippikoulussa sai käyttää katekismuksen lisäksi oppikirjoja, jotka oli tehty rippikoulua varten. Rippikoululla haluttiin vastata nuorten elämäntilanteeseen ja siitä haluttiin tehdä elämänkoulu. Kristil-

lisyydestä oli tullut vain yksi elämän osa-alue, sen vuoksi haluttiin, että nuoret näkevät uskon elämän kantavana voimana. (Nieminen 1995, 387.)

Partio kärsi 1960–1970-luvulla lamasta ja jäsenkadosta. Syyksi Tolin (1987) epäili keskittyneiden liittojen johtamista, joka saattoi yksipuolistaa toimintaa. Liittojen keskinäinen kilpailu oli tuonut monipuolisuutta ja kasvavaa joukkoa olisi voitu hallita paremmin. Yhteisistä liitoista huolimatta yhteistä partiohenkeä ei syntynytäkään. B-P:n ajatus siitä, että partiolainen on jokaisen partiolaisen toveri, ei ollut sisäistetty. Ulkonaisesti partio kasvoi yhtenäisesti vähitellen ja siitä tuli maan suurin varhaisnuorisjärjestö, vaikka se olikin kadottanut oman identiteettinsä. (Tolin 1987, 136–137.) Paavilaisen (2010) mukaan syinä saattoivat olla niin tiedotusvälineiden kuin nuorten partiojohtajienkin arviot siitä, että partio oli vanhentunut harrastus. Nuorten partiojohtajien uudistusvaatimukset loivat paineita uudistaa partioliikettä. Samoin partion omassa lehdistössä kukki ajalle leimallinen nuorisoradikalismi, joka rikkoi partiolaisten perinteisiä tapoja käyttäytyä. (Paavilainen 2010, 375.)

Kirkon nuorisotyön keskuksen työvaliokunta muodosti 3.1.1972 työryhmän, jonka tuli selvittää partiotyön ongelmia seurakunnallisena työmuotona. Tähän johtanut prosessi oli pitkä, sillä sitä edelsi noin kymmenen vuotta kestäneet alustavat tunnustelut. Työryhmän jäseniä olivat diakoni Aili Heikkilä, pastori Sauli Laakso, koulutusohjaaja Jouko Lahti ja nuorisonohjaaja Eeva Pietiläinen. Puheenjohtajana toimi pastori Lasse Urho. KNK:n työvaliokunta sai työryhmän raportin 23.5.1972. Työryhmä katsoi työnsä päättyneeksi 25.10.1972, jolloin se antoi KNK:lle suhteiden järjestämistä koskevan lausunnon. Työryhmä totesi, että partioliike on kristillistä nuorisotoimintaa huolimatta siitä, että tämä näky oli joissakin lippukunnissa hämärtnyt. Partio kasvattaa yhteiskunnalliseen vastuuntuntoon, mutta se on silti riippumaton puoluepoliittisista ideologioista. Se on eräänlainen luonteenkasvatusjärjestelmä. Työryhmä totesi seurakunnallisten partiolippukuntien toiminnasta, että seurakunnallisen partiotoiminnan tulee kytkeytyä valtakunnalliseen partiojärjestöön yhteistyöelimen välityksellä, tai muodostaa oma partiojärjestönsä. Työryhmä ei kannattanut oman partiojärjestön perustamista. Se olisi tarpeellista vain siinä tapauksessa, jos partiojärjestö haluaa sanoutua irti tunnustuksellisesta uskonnollisesta kasvatuksesta. (Laakso, 1975, 6.)

Taustayhteisökysymyksestä työryhmä totesi, että seurakunnissa ei olla varmoja siitä, millaisia velvollisuuksia ja oikeuksia partiolippukunnan taustayhteisönä toimiminen antaa seurakunnalle. Partiojärjestöjen antamat ohjeet asiasta koettiin epäselviksi. Lippukuntien rekisteröitymistä ei koettu ongelmalliseksi partiolippukuntien ja taustayhteisöinä toimivien seurakuntien kannalta. Partiolippukunnat pystyvät rekisteröitymään aivan kuten kirkon kuorotkin ja saada paikallisseurakunnan tuen. Yhteydenpidon selkeyttämiseksi seurakuntaan, rekisteröityjen lippukuntien pitäisi ottaa käyttöön sopimuskirjakäytäntö. Partiolippukunnan ja paikallisseurakunnan välisten suhteiden todettiin olevan henkilökysymyksistä riippuvainen asia. Tällä lauseella haluttiin ottaa kantaa seurakunnan nuorisotyöntekijästä aktiivipartiolaisena. Hallintoelinten jäsenten, seurakuntien työntekijöiden ja partiolippukuntien johtajien väliset suhteet saattavat olla hankalia. Työryhmä painotti, että pysyvän kristillisen kasvatuksen työryhmän perustaminen on tärkeää KNK:n ja partiojärjestöjen välillä. (Laakso 1975, 6-7.)

Ensimmäiset seurakunnan partiotyönohjaajat valittiin virkaan 1970-luvun puolivälissä. Oulu, Kouvola ja Tampere toimivat pioneeripaikkakuntina. Eri puolilla Suomea perustettiin partiotyön virkoja, sillä työ vastasi nuoriso- ja varhaisnuorisotyön haasteisiin. Vuonna 1979 Karelia-suurleirillä seurakunnan partiotyönohjaajat tekivät aloitteen yhteisistä neuvottelupäivistä. Haluttiin tapahtuma, jossa kollegat voisivat vaihtaa kuulumisia ja tavata toisiaan. (Saarinen & Savolainen 2001, 12.) Haastattelemamme Mauno Siivonen, nykyisin eläkkeellä oleva seppo, kertoi Karelia-suurleiristä. Hän oli tavannut leirillä Veikko Pehkosen ja he olivat puhuneet, että olisi mukavaa kokoontua. He tiesivät, että on muitakin, jotka tekivät partiotyötä. Miehet alkoivat ottaa selvää, missä kaikkialla partiotyöntekijöitä toimi. Siivosen mukaan tämä selvisi lähinnä huhujen perusteella. Joku tiesi aina jonkun, joka teki seurakunnassa partiotyötä. (Siivonen, Mauno, henkilökohtainen tiedonanto 2012) Oulussa pidettiin seurakunnan partiotyöntekijöiden kokoon-tuminen 22.–23.11.1979, ja sen aiheena oli kartoittaa partiotyön tilannetta seurakunnissa ja päätoimisten partiotyöntekijöiden asemaa seurakunnan muun nuorisotyön rinnalla. (Lampinen 1979.)

Pehkosen ja Siivosen tapaamisesta ja päätöksestä kerätä seurakuntien partiotyönohjaajat yhteen poiki myös sen, että kokoontumisessa käydyn keskustelun pohjalta lähdettiin ehdottamaan partiotyön sihteerin viran perustamista Kirkon Nuorisotyön Keskukseen. Suomen Partiolaisten koulutussihteerin Martta Lampinen toivoi seurakunnan päätoimis-

ten partiotyöntekijöiden kokouksen puolesta myönteistä suhtautumista KNK:lta ehdotukseen ja kertoi SP:n olevan jatkossakin valmis neuvottelemaan seurakunnissa tapahtuvan partiotyön kehittämisessä. (Lampinen 1979.)

Heikki Tolvanen (henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012) korosti kokoontumisen merkitystä myös seppojen koulutuksen kannalta. Heidän yhteisen toiminnan alussa oli olennaista selvittää, minkälainen koulutus pohja kullakin siihen mennessä oli kirkon ja partion puolelta. Tultiin siihen tulokseen, että kirkko ei anna tarpeellista koulutusta ja taas partion puolesta koulutus seppona toimimiseen oli riittämätöntä. Siten myös tästä näkökulmasta oli tärkeää saada KNK:een partiotyön sihteeri, joka olisi yhteydessä myös SP:iin. (Tolvanen, Heikki, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

Mauno Siivonen (henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012) totesi haastattelussaan, että sepot ovat jatkuvasti joutuneet taistelemaan partiotyön puolesta. Sepot ovat saaneet kuitenkin pidettyä partiotyön virat. Tampereella, jossa Siivonen siunattiin virkaan vuonna 1973, oli alun perin neljä partiotyönohjaajaa. Sepot saivat yhden viran lisää Tampereelle taistelun jälkeen. Aina on käyty keskustelua siitä, onko partiotyö oikeaa seurakunnallista työtä. 60–70-luvuilla oli nuorissa papeissa innokkaita Che Guevaran ihailijoita, jotka olivat vahvasti sitä mieltä, että partio on ”kapitalistien touhua” ja se pitäisi lopettaa. Pikkuhiljaa partio on kuitenkin hyväksytty, sillä sen asema on vahvistunut, kun muuta nuorisotyötä ei enää ole. Poliitiikan ja kirkollisvaalien tultua seurakuntaan, kirkkovaltuustossa olevat vasemmistolaiset olivat sitä mieltä, että seurakunnan rahat tulisi antaa mieluummin pioneeritoimintaan, kuin partiolaisille. Tietysti seurakunnan rahat kuuluvat muillekin, kuin vain partiolaisille, mutta toisaalta pioneeritoiminnassa ei oikein näkynyt uskonto. (Siivonen, Mauno, henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012.)

Uusi yhteinen partiojärjestö, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter (SP), perustettiin 23.4.1972 uudestaan 55 vuoden jälkeen. Siihen kuuluivat partiopiirit ja ruotsinkieliset partiojärjestöt varsinaisina jäseninä, suomenkieliset partiojärjestöt olivat b-jäseninä, joilla äänioikeutta ei ollut. SPJ ja SPTJ allekirjoittivat SP:n kanssa yhteistyösopimuksen, joten vaikutusvaltaa niillä oli kuitenkin, esimerkiksi SP:n päättävän elimen jäsenet oli sidottu valitsemaan SP:n hallitukseen samat henkilöt, jotka SPJ ja SPTJ:n kokoukset olivat valinneet omiin hallituksiinsa. (Tolin 1987, 137.)

Suomen Partiolaisten tarkoituksena oli yhteistyösopimuksen ja sen sääntöjen mukaisesti määritellä yhdistykseen kuuluvien partiolaisten toiminnan perusteet. Vuonna 1975 valmistuivat SP:n uudet ohjeet ja ohjelmat. Runsaasti erimielisyyksiä aiheuttanut ohjelma oli suunniteltu tytöille ja pojille yhteiseksi. Vastustusten takia ohjelmaa jouduttiin uusimaan, mutta linja pysyi kuitenkin samana. Leikin ja seikkailun kautta kasvaminen sai väistyä ja ohjelmassa painottui enemmän ajan hengen mukaisesti koulutus ja kilpailu. Ulkoisesti näkyvin uudistus oli partioasut, yhteiseksi puvuksi hyväksyttiin entinen Sinisten partiolaisten käyttämä sininen partiopuku. (Tolin 1987, 137–140.)

Toinen merkittävä uudistus oli SPTJ:n ja SPJ:n kanssa täydennetty yhteistyösopimus, jossa hyväksyttiin uusi partiolupaus ja partioihanteet, jotka korvasivat partiolain. Uusi partiolupaus kuului nyt: ”Tahdon rakastaa Jumalaani ja lähimmäistäni, isänmaatani ja ihmiskuntaa toteuttaen elämässäni partioihanteita.” Uusilla partioihanteilla pyrittiin pääsemään lähemmäksi B-P:n alkuperäistä ajatusta partiolaista. Kymmenestä lainpykälästä siirryttiin kahdeksaan ihanteeseen, jotka kuuluivat: ”Kehittää itseään ihmisenä, kunnioittaa toista ihmistä, auttaa ja palvella muita, tuntee vastuunsa ja velvollisuutensa, rakastaa ja suojella luontoa, olla uskollinen ja luotettava, rakentaa ystäväyyttä yli rajojen, etsiä elämän totuutta.” (Paavilainen 2010, 431–432.)

Suomen Partiolaiset haki 1970-luvulla partiomaailmassa samanlaista roolia kuin Suomi kansainvälisessä politiikassaan suhteessaan Neuvostoliittoon. SP katsoi itsensä kansainvälisessä partioliikkeessä neuvostonuorison asiantuntijaksi ja Neuvostoliiton nuorisjärjestöjen linkiksi länteen, samoin kuin suomalaispoliitikot katsoivat Suomen olevan silanrakentajana idän ja lännen välille. Partio joutui jälleen journalismin kynsiin. Se nähtiin vanhentuneena harrastuksena ja sen poliittista sitoutumattomuutta kyseenalaistettiin edelleen. Kriittinen ja ärhäkkä kirjoittelu partiosta vaikutti lasten ja heidän vanhempiensa käsityksiin. Puoluelehdistön kannanotot ohjasivat poliittisten päättäjien suhtautumista partioon, mikä vaikutti nuorisomäärärahojen jakoon. Etenkin vasemmistolehdet toivat julki jopa entistä vahvemmin kielteisyytensä partioon, kun taas keskustan ja oikeiston kantaa Paavilainen (2010) luonnehti lähinnä passiivisen hyväksyväksi. (Paavilainen 2010, 463–468.)

Partion jäsenmäärä kääntyi uudelleen kasvuun 1970-luvun puolessa välissä. Historiallisen suureksi kuvattu jäsenlisäys ajoittui vuosiin, jolloin SP:n ote kentästä oli heikko.

SP:n päätöksiin suhtauduttiin lippukunnissa ja piireissä välinpitämättömästi ja kentällä tehtailtiin omia varjo-ohjelmia. Syyt jäsenkehitykseen löytyivät kuitenkin enemmän liikkeen ulkopuolelta. Peruskoulu-uudistuksen jälkeen kuva partiosta oppikoulunuorison harrastuksena murtui. Aiempaa useampi sudenpentu jatkoi partiota vartiossa. (Paavilainen 2010, 474–475.)

Yhteisen partiojärjestön, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n, perustamisen jälkeen uudistettiin partiolupaus ja -laki. Ne hyväksyttiin keväällä 1974. Työryhmässä työskenteli teologeja, muun muassa Heli Savolainen, varatuomari, Partiotalon koulutussihteeri ja oikeustieteen ylioppilas. Hyväksytyt partioihanteet ja partiolupaus herättivät kuitenkin evankelis-luterilaisessa kirkossa epäilyksiä partioliikkeen etäännyttämisestä kirkosta ja tunnustuksellisesta uskonnollisesta kasvatuksesta. Syynä oli se, että partioihanteissa ei suoraan mainittu Jumalaa ja partiolupauksessa se oli muotoiltu korostamaan jokaisen partiolaisen jumalsuhteen henkilökohtaisuutta. Samoin huolestuneisuudesta kertoi se, että kirkko tilasi erityisselvityksiä partion suhteesta seurakuntiin ja uskontoon. Kirkossa pohdittiin jopa seurakunnallisen partioliiton perustamista vastavetona. Se olisi ollut kohtalokasta partion yhtenäisyydelle, sillä 60 prosentilla lippukunnista oli taustayhteisönä seurakunta. (Paavilainen 2010, 432–433.)

Lupaus- ja lakityöryhmä sai evästykseseen 21. partiotyttöjen maailmankonferenssissa hyväksytyt ohjeet partioideologian sanallisesta ilmaisusta. Peruseriaatteita olivat ehdotuksen mukaan Jumalan ja oman maan kunnioitus ja palveleminen. Näiden kolmen tuli esiintyä jokaisen partiomaan lupauksessa ja lain tekstissä. Jumalan kunnioituksen perimmäinen ajatus oli, että jokaiselle inhimilliselle olenolle on tärkeää etsiä ja tunnustaa ihmistä korkeamman voiman olemassa olo. Oman maan kunnioitukseen taas sisältyi ajatus myös vastuuntuntoa yhteiskunnasta, jossa elää sekä koko maailmasta. Palvelulla tarkoitettiin huomioonottamista ja auttamista, vastuuta toisista ja kaikkien ihmisten veljeyttä, itsekuria ja elämän kunnioitusta. (Savolainen 1972, 95–96.)

5.9 1970–1980

Suomessa elettiin taloudellista nousukautta 1980-luvulla. Suomalaisten perheiden keskuudessa taas menttiin toiseen suuntaan. Avioerot lisääntyivät ja yksinhuoltajaperheiden

määrä kasvoi 1980-luvun puolen välin jälkeen. 1988 astui voimaan avioliittolainsäädäntö, joka vaikutti osaltaan korkeisiin lukemiin. Avioeroista seurauksena yleistyivät uudenlaiset perhemallit, uusperheet. Puhuttiin myös postmodernista perhemallista, joka hallitsi kulttuurisesti ja poliittisesti Pohjoismaissa. Tämä elämänuraperhe koostui vanhemmista, jotka olivat hyvinkoulutettuja ja urasuuntautuneita. Kaikki lasten hankintaa myöden oli suunniteltua ja päätösten oikea ajoitus olivat tärkeitä. Huomattavaa oli myös ”uusi isyys”, joka oli lähtenyt kehittymään jo 1970-luvulla. Isiä osallistettiin entistä enemmän lasten hoitoon ja heidät otettiin mukaan myös synnytykseen. (Karisto ym. 1998, 205–217.)

Nuorisokulttuuri tunnustettiin myönteisesti kristillisessä maailmassa 1980-luvulla. Kaupallinen, vanhemmista irtautunut ja radikaali nuorisokulttuuri joutui arvostelun kohteeksi, mutta sitä ei enää nähty pelkästään uhkana kristillisyydelle. Nuorisokulttuuri oli kuitenkin jotain, jonka keskellä kristitytkin elivät. Alettiin luoda kristillistä nuorisokulttuuria ja esimerkiksi hengellistä nuorisomusiikkia arvostettiin. Rippikoulun opetukseen otettiin mukaan nuorten arkielämään liittyviä teemoja. Keskustelua käytiin muun muassa muodista, naisena ja miehenä elämisestä sekä auktoriteeteista. (Nieminen 1995, 389.)

Siivonen ja Pehkonen kutsuivat partiotyöntekijöitä neuvottelupäiville ja ne järjestettiin vuonna 1980 Tampereella (Siivonen, Mauno, henkilökohtainen tiedonanto 2012). Päiville osallistui noin kaksikymmentä seurakunnan partiotyönohjaajaa ja säännölliset tapaamiset koettiin tärkeiksi. Partiotyön neuvottelupäivillä tultiin siihen tulokseen, että kerran vuodessa järjestetään kokoontuminen, jossa työntekijät voivat kehittää yhteisiä hankkeita ja vahvistaa yhteistyötä. Erilaisiin toimintamalleihin tutustuminen ja oppiminen partiokulttuureista ja seurakuntien nuorisotyöstä koettiin tärkeiksi. Tämän vuoksi yhteinen kokoontuminen päätettiin järjestää vuosittain eri paikkakunnilla. (Saarinen & Savolainen 2001, 12.)

Suomen Partiolaisten uskontokasvatuksen seuranta ja kehittämistä varten asetettiin 1980-luvun alussa uskontokasvatusryhmä (UKR) (Savolainen 2000). Uskontokasvatusryhmässä oli SP:n edustajien lisäksi edustajat KNK:sta, ortodoksikirkosta sekä vapaa-kirkosta. UKR alkoi toteuttaa kristillisissä oppilaitoksissa, joissa partiotyö kuului vapaavalintaisiin oppiaineisiin, partiojohtajakoulutusta vastaavaa leirimuotoista kurssia. Se noudatteli sisällöltään partiojohtajakurssia, mutta oli räätälöity aikuisille työntekijöil-

le. Kurssi oli avoin kaikille, niillekin, joilla omaa partiokokemusta oli jo entuudestaan. (Tolvanen, Heikki, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012).

Monet partiojohtajat olivat kääntyneet huolestuneinta SP:n uskontokasvatusryhmän puoleen ja pyytäneet saada apua uskontokasvatuskysymyksiin. He olisivat toivoneet saavansa jonkinlaista partion kirkkokäsikirjaa helpottamaan erilaisten hartaushetkien järjestämisessä. UKR julkaisi 1987 Partiokirkko-kirjan, jossa oli aineksia niin luterilaisille kuin ortodokseille, katolisille ja muillekin kristityille partiolaisille. Kirja tarkoitettiin osviitaksi ja käyttöön kaikille, ei vain niille, joiden vastuulla oli uskontokasvatus. Tekijät perustelivat asiaa siten, että ”uskontokasvatus ei ole viipale partioleipää, vaan kaikessa mukana oleva suola.” (Kärki, Savolainen, Tolvanen ja Voutilainen 1987, 7–8.) Heikki Tolvanen (henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012) kertoi haastattelussaan että kirjan taustalla oli myös kirkon K-ohjelma, sitä vertailtiin partioihanteisiin ja tarjosi siten seurakunnan partiotyönohjaajille ”kättä pidempää”. UKR järjesti myös vanhojen tyttö- ja poikajärjestöjen perinteiden mukaisesti partiolaisten sananpäiviä keskimäärin joka toinen vuosi 1990-luvulle asti. Päivillä oli aina jokin kokoava teema, minkä UKR oli kartoittanut. Tapahtuma järjestettiin vuorollaan ympäri Suomea ja niihin osallistui Tolvasen arvion mukaan noin kaksisataa partiolaista. (Tolvanen, Heikki, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

Partion asemaa kirkossa vahvistettiin 1980-luvulla (Saarinen & Savolainen 2001, 12). Seurakuntien piirissä olevan partiotyön kehittämistä tehtiin aloite 30.1.1983 hiippakunnan ja koko kirkon tasoilla. Hiippakunnalliselle tasolle ehdotettiin, että tuomiokapituli kehottaisi kirkko- ja seurakuntaneuvostoja perehtymään kyseessä olevan paikkakunnan partio toimintaan. Niiden tulisi myös selkiyttää seurakunnan ja partiolippukunnan hallinnolliset ja taloudelliset suhteet. Seurakunta- ja kirkkoneuvostojen tulisi myös ohjata työntekijöitä ja vapaaehtoisia johtajia partiojärjestön, partiopiirien ja kirkon järjestämään koulutukseen. Hiippakunnan tulisi järjestää tai antaa taloudellista tukea partiopiireille silloin, kun ne järjestävät partio toiminnan vapaaehtoisille ja nuorisotyöntekijöille tarkoitettua uskontokasvatus koulutusta. Koko kirkon tasolla kirkolliskokouksen tulisi osoittaa määräraha varhaisnuorisotyön sihteerin määräaikaiseen toimeen Kirkon Nuorisotyön Keskukseen. Sihteerin työhön sisältyisi Suomen Partiolaiset ry:n ja Kirkon KNK:n suhteiden kehittäminen. Lisäksi siihen kuuluisi partion perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen. Niiden kohderyhminä olisivat valmistuvat nuorisotyönte-

kijät ja partiojohtajat. Ohjelmatoiminnassa ja koulutuksessa käytettävän materiaalin kehittäminen ja koordinoiminen kuuluisivat myös KNK:n varhaisnuorisotyön sihteerin tehtäviin. Niihin sisältyisivät myös koko kirkon varhaisnuorisotyön koordinoiminen ja kehittäminen. (Voutilainen 1983, 3.) Heli Savolainen valittiin tähän sihteerin virkaan (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012).

Heli Savolaisen tehtäviin Kirkon nuorisotyön koulutussihteerin työssä kuului yhteydenpito Suomen Partiolaisiin. Hän halusi työssään kehittää seurakuntien partiotyöntekijöiden työtaitoja. Tämän vuoksi Savolainen alkoi partiojohtaja jatkokoulutuksen eli KoGin projektitehtävänä järjestää sepoille heidän työtään vastaavaa koulutusta. Savolainen on suorittanut aikaisemmin 1970-luvulla partiotyttöjen vastaavan kolmiapilatulokinnon. (Savolainen i.a., 1) Heli Savolainen (henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2012) kertoi haastattelussaan olleensa mukana seppojen koulutusrakenteissa, koska tuntui siltä, ettei nuorisotyönohjaajilla ollut mahdollisuutta erikoistua mihinkään. Monet nuorisotyönohjaajista olivat partiolaisia, joten he halusivat tehdä aivan luontevasti partiotyötä. Seppokoulutuksella myös haluttiin vahvistaa partiotyön asemaa seurakunnissa. (Savolainen, Heli, henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2012.) Seppokoulutus oli nousujohteinen, koko työpolun pituinen ja motivoiva koulutus partiotyöntekijöille (Suominen, i.a., 1). Seppokoulutuksen tavoitteena oli seurakunnan partiotyönohjaajan identiteetin vahvistaminen. Koulutuksen avulla halutaan myös antaa työntekijälle valmiudet hoitaa seurakunnan partiotyötä tarkoituksenmukaisesti. Seppokoulutuksen lähtötasona oli partiojohtajien jatkokoulutuksesta saatavat perusvalmiudet. (Savolainen i.a., 1–2.)

Seppokoulutus oli ensimmäinen koulutus partiotyöntekijöille, jonka kirkko järjesti. Ensimmäiseen koulutukseen hakeutuikin eritasoinen työntekijäryhmä. Savolainen havaitsi ryhmässä kolme joukkoa, joista yksi oli nuorten, töihin juuri tulleiden työntekijöiden joukko. Heillä ei ollut kirkon koulutusta, tai partiokoulutusta. Toisen joukon muodostivat 5-10 vuotta työtä tehneet, joilla oli hyvä motivaatio itsensä kehittämiseen ja partiotyön tekemiseen. Kolmannessa joukossa oli vanhempia työntekijöitä, joilla oli vaikeuksia innostua kysymyksistä, jotka liittyivät omaan kasvuun. (Savolainen i.a., 3.)

Koulutus vastasi hyvin 5-10 vuotta työtä tehneiden odotuksia, sillä se mahdollisti työntekijöiden kehittymisen. Koulutuksen järjestänyt työryhmä saikin siitä myönteistä palautetta. Seppokoulutuksen todettiin palvelevan sitä koulutustarvetta, joka työntekijöillä

oli. Ensimmäisen koulutuksen jälkeen työryhmä päätti, että seuraavaa suunniteltaessa kiinnitetään enemmän huomiota koulutettavien lähtötasoon. Heiltä tuli edellyttää partiotyön johtajien jatkokoulutuksen suorittamista, tai ainakin sen aloittamista. Seppokoulutusta päätettiin kehittää myös niin, että liikkeelle lähdetään konkreettisista työtilanteista ja niiden arvioinnista. Vasta sen jälkeen olisi hyvä siirtyä oman kasvun kysymyksiin. Koulutukseen haluttiin tulevaisuudessa liittää kolmas seminaarijakso ja sen suunniteltiin olevan kouluttajakoulutus. Aiottiin pohtia myös, olisiko mahdollista kytkeä Seppokoulutukseen partion silloinen kouluttajakoulutus. (Savolainen i.a., 3.)

Heli Savolaisen (i.a.) mukaan seppokoulutus osoitti sen, että SP: ja kirkon täytyi tehdä yhteistyötä, sillä kirkossa työskenteli ammattitaitoisia ihmisiä. Koulutuksen avulla huolehdittiin siitä, että seurakunnan partiotyö täytti sekä partion että kirkon odotukset. Seurakunnan partiotyö ei saisi eriytyä sellaiseksi alueeksi, jossa kirkon, tai partion toiminnan periaatteet olisivat epäselviä. (Savolainen i.a., 4.)

Uskontokasvatusryhmä teki KNK:lle aloitteen partiotyön vakiinnuttamisesta kirkossa. KNK:ssa laadittiin ehdotus yhteistyössä UKR:n kanssa seurakunnan partiotyönohjaajan toimenkuvaksi (Liite 2). Tämän ehdotuksen perusteella KNK teki esityksen piispainkokoukselle seurakunnan nuorisotyön johtokunnan mallijohtosääntöön tehtävästä muutoksesta. (Heinonen, Savolainen, Tolvanen, Tatro, Voutilainen 1983, 2.) Ennen piispainkokouksen päätöstä seurakunnissa oli jo 34 nuorisotyönohjaajaa, joiden toimenkuvaksi oli määriteltä pääasiassa partiotyö. Partiotyönohjaajan asema seurakunnan työyhteisössä oli ollut selkiytymätön ja KNK halusi omalta osaltaan vähentää niitä epäkohtia, jotka aiheuttivat partiotyönohjaajille turvattomuutta ja epämääräisyyttä työssään. (Savolainen 1983.) Lapualla 14.–15.9.1983 piispainkokous päätti hyväksyä partion yhdenvertaiseksi työmuodoksi seurakunnan nuoriso- ja varhaisnuorisotyön rinnalla. Seurakuntia kehoitettiin nimeämään työntekijöitä, joiden vastuulla on partiotoiminta. (Saarinen & Savolainen 2001, 12.) Seurakunnan partiotyönohjaajille tehtiin muutokset malliohjesääntöön siten, että maininta partiotyönohjaajan virasta ja tehtävistä sisällytettiin kohtiin 15§ ja 19§ (Liite 3). (Heinonen ym. 1983, 2.)

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry antoi lausunnon koskien ehdotusta seurakunnan partio-ohjaajan johtosäännöksi. SP:ssä pidettiin erittäin hyvänä ehdotusta, että viranhaltijan tulisi olla suorittanut partiojohtajien jatkokurssin. SP:ssä oltiin kuitenkin

valmiita joustamaan tässä vaatimuksessa, minimiedellytyksenä kuitenkin sen, että vähintään kurssin johtamistaidon seminaari ja leiri tulisi olla suoritettu, kolmannen eli käytännön osan pystyisi sitten suorittamaan lippukuntaan siirryttyään. Perusteluna partiojohtajan jatkokurssin käymiselle pidettiin sitä, että se oli osa kansainvälistä partiojohtajakurssijärjestelmää ja antoi kokonaisvaltaisen kuvan partio toiminnasta. Lisäksi sen pyrkimyksenä oli kehittää osallistujassa asenteellista ja elämänkatsomuksellista ajattelua sekä opettaa yksinkertaisesti partiojohtajantehtävissä tarvittavia käytännön tietoja ja taitoja. Johtosäännön neljänteen pykälään haluttiin tehdä myös pieniä korjauksia: kolmanteen kohtaan lisättiin ohjelmatoiminta, sillä partion ohjelmatoiminta ja johtajakoulu ovat järjestön pedagogisten periaatteiden mukaisesti saumaton kokonaisuus ja vaikuttavat siten toisiinsa toinen toistaan tukien, viidenteen kohtaan lisättiin partiopiiri ja viimeiseksi kymmenenteen kohtaan lisättiin piirijärjestöt, sillä osa partiojohtajakoulutuksesta oli delegoitu partiopiireille. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter i.a. b)

Partion julkisuuskuva alkoi kohentua 1980-luvulla. Yhteiskunta epäpolitisoitui ja muuttui jopa politiikkakielteiseksi. Muutos näkyi erityisen selvästi nuorten maailmassa. Poliittikka poistui muodista ja nuorison uudenlaiseksi yhteiskunnallisuudeksi nousivat yhden asian liikkeet sekä vihreät ja pehmeät arvot. Myös lehdistössä partio kiihtisyys pehmeni. Vuonna 1979 Kolilla pidetty suurleiri Karelia oli ilmeinen käännekohta monella tapaa. Se keräsi noin 10 000 partiolaista ja oli näin Suomen suurin leiri järjestetty partioleiri ja myös YK:n kansainvälisen lastenvuoden suurin tapahtuma Suomessa. Lehdistössä ihailtiin erätaitoista joukkoa ja tunnustettiin partion ansiot ympäristökasvattajana ja Suomen suurimpana retkeilyjärjestönä. (Paavilainen 2010, 476–477.)

Vartiolaisten ja sudenpentujen ohjelmaa uudistettiin jälleen 1980-luvulla. Perinteet teki-vät paluutaan; perinteiset asut, tavat ja käytännöt kiinnostivat kuten muuallakin yhteiskunnassa. Niitä ei enää koettu taakaksi vaan partioliikkeen voimavaraksi, jotka yhdistivät sukupolvia ja loivat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Silti perinnetietoisuuden kanssa samaan aikaan vaikutti myös nuorekas henki johtuen uusiutuvasta partiojohtajakunnasta. (Paavilainen 2010, 482–483.)

5.10 1980–1990

Neuvostoliiton hajoaminen 1989–1991 oli merkittävä tapahtuma koko Euroopassa. Alkusoittoa sille oli antanut 1989 kaadettu Länsi- ja Itä-Saksaa jakanut Berliinin muuri. Neuvostoliiton hajoaminen sai myös Suomessa päättäjät varpailleen, sillä pelättiin, että hajoaminen johtaisi aseellisiin selkkauksiin Itämeren alueella. Baltian valtiot halusivat nimittäin itsenäistyä ja siitä johtuen Neuvostoliiton turvajoukot ottivat yhteen verisesti itsenäisyysaktivistien kanssa. Suomi halusi pysyä ulkopuolella tapahtumista, sillä suhteet itään haluttiin pitää vahingoittumattomina. Suomi lähentyi Länsi-Euroopan kanssa ja merkittävä tapahtuma oli liittyminen Euroopan Unioniin vuonna 1995 (Meinander 2006, 224–241).

Suomi kärsi 1990-luvulla jälleen lamasta. Hyvinvointivaltio joutui kovalle koetukselle avuntarvitsijoiden lisääntymisestä ja sosiaaliturvan rahoituskriisistä. Valtio yritti toteuttaa erilaisia säästöohjelmia ja leikata etuuksia. Tulopohjaa yritettiin saada laajennettua muun muassa verokorotuksin, leikkaamalla kuntien valtionosuuksia ja luopumalla sosiaaliturvan parannuksista. (Karisto ym. 1998, 317.) Lisäksi valtio otti suuria lainoja, joiden avulla sosiaalipalveluja saatiin ylläpidettyä 1990-luvun puoleen väliin asti, jolloin alkoi uusi noususuhdanne. Huolimatta siitä, että lama jätti syvän jäljen suomalaiseen yhteiskuntaan ja elinkeinoelämään, aikaa leimasi nykyaikaisen elektroniikan läpimurto. Elektroniikkateollisuus nousi metsä- ja metalliteollisuuden rinnalle. Tärkeä tekijä oli Nokian panostus matkapuhelintuotantoon. Suomi oli it-alan edelläkävijä ja osaaaja. Internet-yhteydet yleistyivät Suomessa erityisesti kouluissa ja kodeissa ja niitä olikin vuonna 1997 eniten koko maailmassa. (Meinander 2006, 234–237.)

Vuoden 1998 keväällä laadittiin kysely sepoille seurakuntien partiotyön kehittämiseksi. Sen teki Kirkon Nuorisotyön Keskus yhdessä Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa. Kyselyn avulla haluttiin saada käsitys seurakunnissa tehtävästä partiotyöstä. Siinä kartoitettiin työntekijätilannetta, heidän identiteettiään, peruskoulutustaan, työn painopisteitä, koulutus- ja tukitoimenpidetarvetta ja työn sisältymistä seurakunnan lapsi- ja nuorisotyön kokonaisuuteen. Kyselyjä lähetettiin yhteensä 200 ja niitä palautettiin 113. Kyselyn tuloksista selvisi, että työntekijät olivat motivoituneita työssään. Työn sisältöjen kohdalla heräsi kysymys, missä määrin ne painoutuivat eri tavalla kuin kirkon lapsi- ja nuorisotyön keskeiset painopistealueet. Työnohjauksesta ja konsultaatiosta odotettiin tukea

työssä jaksamiseen. Neuvottelupäivien ja koulutuksen toivottiin antavan tukea ja virikkeitä omaan työhön ja ihmissuhteiden hoitamiseen työpaikalla. (Savolainen, 1998, 1–2.)

Kyselyn johtopäätöksenä esitettiin, että Kirkon Nuorisotyön Keskus tulisi asettaa partiotyöryhmä eli sepporyhmä. Sen tehtävänä olisi kehittää ja seurata partiotyötä seurakunnassa, etenkin partion uskontokasvatusta. Partiotyöryhmän täytyisi myös kehittää partiotyöntekijöiden koulutusta ja järjestää seurakuntien partiotyönohjaajien neuvottelupäiviä, eli seppo-päiviä. Työryhmän tulisi tiedottaa seurakunnan partiotyöstä sekä seurata ekumeenista ja kansainvälistä partiotyötä. Partiotyöryhmän täytyisi myös tehdä yhteistyötä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter r.y:n kanssa. Työryhmä kokoontuisi vuosittain 4–6 kertaa ja valitsisi puheenjohtajan keskuudestaan ja KNK:n koulutussihteerin toimisi sihteerinä. Jäsenten toimikausi olisi kahden vuoden pituinen. Puheenjohtaja ja jäsenet voitaisiin valita maksimissaan kahdeksi toimikaudeksi. (Savolainen 1998, 5.) Kirkon Nuorisotyön Keskus perusti vielä samana vuonna sepporyhmän, jonka toimiaika oli vuoden 2000 loppuun. (Savolainen 2000.)

Partiossa tehtiin 1990-luvulla päämäärätietoista suhdetyötä, rakennettiin verkostoja ja suunnitelmallista näkyvyyttä valtionjohtoon, poliittisille päättäjille ja paikallisille nuorisopolitiikasta vastaaville virkamiehille. SP:n sisäisistä ristiriidoista ja väittelyistä oli suurimmaksi osaksi päästy ja oli aika suuntautua jälleen ulospäin. Tärkeitä tapahtumia olivat suurleirit, Miilu 1985, Tervas 1990 ja Loisto 1996, joka rikkoi ennätyksen 15 000 leiriläisellä. Jäsenmäärä jatkoi 1990-luvulla kasvuaan lamasta huolimatta, joskin pienempänä kuin ennen. SP kehitti organisaatiossa; partioneuvostoa uudistettiin painottamalla partiopiirien osuutta hallinnossa entistä enemmän. 1999 uusi neuvosto koottiin piirihoitajista, jotka saivat piirinsä jäsenmäärään suhteutetun äänisalkun käyttöönsä. (Paavilainen 2010, 493–497.)

Partiolaisten määrä lähti jälleen laskuun 1990-luvun lopulla. Syitä olivat muun muassa nuorison lisääntyneet harrastusmahdollisuudet, muuttuneet kiinnostuksen kohteet ja arvomaailman muutos sekä ikäluokkien pieneneminen. Nuorten elämäntavoista oli tullut entistä yksilöllisempiä ja kiihasrytmisempiä eikä pitkäjänteinen järjestötoiminta houkuttanut enää. Poikia kiinnosti enemmän tietotekniikka kuin erätaidot ja tyttöjä puolestaan kiinnosti enemmän taide ja luovuus. (Paavilainen 2010, 490–498.)

5.11 1990–2010

Euroopan Unionin myötä Euroopassa vallitsi 2000-luvun alusta lähtien vahvasti kansainvälinen ilmapiiri entisen kansallisen ilmapiirin sijaan. Suomen ulkomaalaispolitiikka muuttui jo 1990-luvulla myönteisemmäksi, joka johti etenkin venäjänkielisen väestön lisääntymiseen. Englanninkieli yleisty myös suomalaisten käyttökielenä ja oli omiaan ruokkimaan kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä. Samoin maahanmuuttajien kotoutuminen yhteiskuntaan helpottui osaltaan. Euroopan unionin yhteisen valuutan, euron, uskottiin Suomessakin auttavan taloutta. Suomen sisällä parlamentaarista demokratiaa vahvistava perustuslaki astui voimaan keväällä 2000, jolloin myös Suomen ensimmäinen naispresidentti, Tarja Halonen, aloitti ensimmäisen presidenttikautensa. Perustuslain uudistuksessa presidentiltä siirrettiin valtaa parlamentille ja hallitukselle. (Meinander 2006, 240–243.)

Vuonna 2000 työryhmän yhteistyötä ja työnjakoa UKR:n kanssa kehiteltiin. Työnjako oli sellainen, että sepporyhmä vastasi seppojen koulutuksesta, neuvottelupäivistä, partion kirkkopyhästä, uskontokasvatusmateriaalista, seppojen työnohjauksesta ja identiteetin vahvistamisesta sekä johtajahuollosta. Lisäksi ryhmä kehitti seppojen työnkuvaa ja koulutuspolkua ja tärkeänä tehtävänä oli myös yhteydenpito ja luottamuksen lujittaminen kirkkoon ja partioon. SP:n edustajana sepporyhmässä oli Liisa Sahi. Vastaavasti UKR:n tehtäväksi muodostui vapaaehtoisten työn tukeminen, partion henkisen ja hengellisen kasvatuksen tukeminen, hartausohjelmien valmistaminen leireille, koulutuksiin ja tapahtumiin, eettisen ja uskontokasvatuksen sisällyttäminen läpäisyperiaatteena partiotoiminnassa, hartausmateriaalien tuottaminen, partiolaisten kirkkopyhän valmisteleminen yhteistyössä seppo-ryhmän kanssa ja yhteydenpito Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon, Suomen ortodoksiseen kirkkoon sekä Vapaakirkkoon. KNK:ta UKR:ssa edusti Heli Savolainen (Savolainen 2000.)

Hetu Saarinen (henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012) kertoi haastattelussaan, että sepporyhmän yhtenä tehtävänä on ollut järjestää partiotyötä tekevien tapaamisia valtakunnallisten ja hiippakunnallisten neuvottelupäivien yhteydessä. Siten partio on ollut yhtenä keskustelukanavavaihtoehtona Kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivien ohjelmassa. Samalla on voitu markkinoida seppotapaamista paikan päällä, tai on etukäteen ilmoitettu seppoverkoston kautta, että tapaaminen järjestetään. Saarisen mukaan

tapaamisissa on mukavaa se, että sinne tulee myös työntekijöitä, jotka ovat työn kautta saaneet tutustua partiotyöhön ja ovat vähän epävarmoja siitä, mistä on kysymys. Kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivillä heillä on mahdollisuus oppia partiotyöstä kokeneemmilta työntekijöiltä. Muutamana vuonna seppojen tapaaminen on saanut suuren suosion. Parhaimmillaan mukana on ollut 40–50 ihmistä noin puolentoista tunnin mittaisessa tapaamisessa. Niitä ei ole kuitenkaan pystytty järjestämään joka vuosi, mutta nykyisin niitä järjestetään useammin, kuin aikaisemmin. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Partion täytettyä 100 vuotta, sepot päättivät huivittaa kaikki piispat. Partiohuivien antamisella pyrittiin lisäämään tietoisuutta partiosta tuomiokapituleissa. Piispojien huivi on violetti, jossa on yksi valkoinen nauha merkinä vartiojohtajan tehtävistä. Sepot haastoivat näin kaikki silloiset piispat toimimaan partion hyväksi omassa hiippakunnassaan, kannustamaan työntekijöitä ja kirkkoherroja ottamaan partiotoiminnan tosissaan. Nykyiset Järvi-Suomen Partiolaiset halusivat huivittaa ortodoksipiispansa, kirkkohallituksen sepporyhmä ei voi kuitenkaan tehdä sitä. Partiopiiri sai kuitenkin tehdä sen ja sepot menivät huivitukseen mukaan. Riippuen siitä, missä huivitus pidetään, mukana on paikallisten piirien ihmisiä, työntekijöitä, piirin johtajia, seppomestari ja joskus paikallisia seppoja. Kenttäpiispa ja kasvatuksen hiippakuntasihteerit huivitetaan myös. Viimeksi mainitut saavat seppovärisen huivin ilman valkoista nauhaa, sillä he ovat käytännön toimijoita. Kirkon hallinnossa on tapahtunut myönteistä kehitystä partioon suhtautumisessa viimeisen viiden vuoden aikana, piispojien lausuma vuodelta 1983 oli jo melko vanha. Sepot ovat päättäneet nostaa partion profiilia kirkon hallinnossa. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012)

Sepon työtaitojen ja tietojen ajan tasalla pitämiseksi on välttämätöntä osallistua vuotuisiin neuvotteluihin, joita ovat mm. seppopäivät sekä kirkon kasvatustyön neuvottelupäivät. Seppomestarit kokoontuvat yhdessä seppopäivien yhteydessä kehittämään seppotoimintaa. Hiippakunnan kasvatuseminaarit tarjoavat sepoille mahdollisuuksia tutustumiseen ja neuvotteluihin. Seppomestarit voivat kutsua koolle alueellisia seppotapaamisia yhteistyössä seppojen, hiippakunnan, seurakunnan tai partiopiirin kanssa. SP järjestää myös vuosittain SP:n Päivät partiopiireissä toimiville luottamushenkilöille. Sepot ovat myös tervetulleita osallistumaan Päiviin, joista he voivat saada ajankohtaista tietoa partion toiminnasta ja tapahtumista. (Saarinen & Savolainen 2007, 25–26.)

Hetu Saarinen (henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012) kertoi haastattelussaan, että koulutukset pyörivät omaan tahtiinsa joidenkin vuosien välein. Kerran vuodessa järjestetään seppopäivät ja useimmiten Kirkon lapsi- ja nuorisotyön päivillä on seppojen tapaaminen. Sepoilla on myös hiippakunnallisia tapaamisia, joissain hiippakunnissa on oma toimikunta, tai työryhmä, joka toimii hiippakuntasihteerin kutsumana. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Seppomestarikoulutus aloitettiin vuoden 2000 syksyllä ja ensimmäiset sepot valmistuivat syksyllä 2001 partiopiirejä sekä hiippakuntia varten partiotyön mentoreiksi. Seppomestarikoulutus on KKN:n järjestämä jatkokoulutus sepoille. Se on samantyyppinen koulutus kuin seppokoulutuskin. Koulutettavat toimivat mentoreina seppokoulutuksessa oleville, ja valmistuttuaan kurssilta seppomestarit toimivat seurakunnallisen partiotyön mentorina. Seppomestarit toimivat alueellisena tai hiippakunnallisena yhdistys- ja tukihenkilönä sepoille. Tavoitteena on myös, että seppomestarit voisivat antaa oman panoksensa partiopiirin koulutukseen. Seppomestareiden merkissä on kolmion ympärillä sininen ympyrä, jossa on valkoinen reunus ja kehältä kolmion sivujen keskelle tulevat valkoiset raidat. (Saarinen & Savolainen 2007, 25.)

Seppopäivien 20. juhluvuotta vietettiin Oulussa vuonna 2000. Tuolloin Veikko Pehkonen sai Kirkon nuorisotyön keskukselta nuorisotyön tunnusmerkin. Se myönnettiin Pehkosen ansioista seurakunnan partiotyönohjaajana. Sepot ovat viime vuosina järjestäneet tapaamisia myös Kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivillä. (Saarinen & Savolainen 2001, 13.)

Sepoille järjestetään nykyään Tervetuloa sepoksi -koulutus sekä erityinen seppokoulutus. Ensiksi mainittu sisältää yleistietoa partiosta ja kurssin sisältöä muokataan osallistujien pohjatietojen mukaan. Tämän päivän mittaisen koulutuksen järjestää yleensä seppomestari yhdessä partiopiirin tai hiippakunnan kasvatussihteerin ja toimivien seppojen kanssa. Seppokoulutus toteutetaan partiomenetelmin ja sen toteuttamisesta vastaa Kirkon kasvatus ja nuorisotyö (KKN) yhdessä SP:n kanssa. Kouluttajina toimivat seppotyön ja partiokoulutuksen ammattilaiset. (Saarinen & Savolainen 2007, 25.)

Seppokurssin suorittamisesta saa metallisen merkin, joka on tasasivuinen kolmio, jossa on violetilla pohjalla valkoinen risti. Kolmio symboloi kompassin pohjoisnuolta muis-

tuttaen sepon tehtävästä olla suunnan osoittaja. Risti taas kuvastaa sepon roolia seurakunnan työntekijänä sekä hengellisenä ohjaajana. (Saarinen & Savolainen 2007, 25.) Merkki suunniteltiin ensimmäisellä seppokurssilla (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2012). Samaan merkkiin pohjautuen Markku Korhonen on suunnitellut myös seppomestarimerkin. Siinä kolmio on ympyrän sisällä ja kolmion sivujen keskeltä lähtevät valkoiset viivat kohti ympyrän kehää. Se symboloi seppomestarin tehtävää suhteessa seppoihin. Sen lisäksi merkki kuvaa hänen kolmea rooliaan ihmisenä, kirkon työntekijänä ja mentorina. (Saarinen & Savolainen 2007, 25.)

Kirkkohallitus lähetti vuonna 2011 yleiskirjeen, joka käsitteli seurakunnallista partiotyötä (Huokuna & Keskitalo 2011). Tämä kirje lähetettiin jokaiseen seurakuntaan Suomessa, myös kirkkoherranvirastoon ja kirkkoherralle. Se oli Pehkosen (2012) mukaan partion olemassaolon virallinen tunnustus ja vankka ilmaisu siitä, että partiotyötä tulee tehdä seurakunnissa. Pehkosen kertoi, että sepot pysyivät pari vuotta sitten kirkkohallituksen partiosta vastaavalta työalasihteeriltä terävyyttä seppojen profiiliin kirkon puolelta. Tämän pyynnön pohjalta kirkkohallitus päätti tehdä kiertokirjeen. (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012) Katri Vappula (henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012) kertoi, että yleiskirje selkiytti entisestään partiotyötä seurakunnissa ja KKN:n sai lisää tietoa sepoista seurakunnissa. Vappulan mukaan yleiskirje on saanut paljon hyvää palautetta seurakunnista. (Vappula, Katri, henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012.)

Partion jäsenmäärän laskemiseen vastattiin 2000-luvun alussa aloittamalla Sytyke-projekti, jonka tavoitteena oli synnyttää vähintään 15 uutta lippukuntaa ja että jokaisella paikkakunnalla olisi ainakin yksi elinvoimainen lippukunta tuhatta nuorta kohti. Tavoite saavutettiin ja ylitettiin kuudella lippukunnalla, sillä vuoden loppuun mennessä oli perustettu 21 uutta lippukuntaa. (Paavilainen 2010, 499.) Järjestössä kiinnitettiin huomiota myös partiopiirien toimintaan ja päätettiin vähentää kahdeksastatoista piiristä 8-10 vahvaan ja elinvoimaiseen piiriin. Yhdistämistavoite aiheutti paljon vastustusta kentällä, mutta piirien määrää saatiin silti vähennettyä 18:sta 12:een. (Paavilainen 2010, 503–506.)

Vuotta myöhemmin, vuonna 2006, aloitettiin SP:n peruskirjan uudistus ja hyväksyttiin uudet ikäkaudet. 1920-luvulta lähtien ikäkausia oli ollut kolme: sudenpennut, vartiolai-

set ja vaeltajat. Uudistuksen myötä partiolaiset jaettiin viiteen ikäkauteen: sudenpentuihin (7-9 -vuotiaat), seikkailijoihin (10–12 -vuotiaat), tarpojiin (12–15 -vuotiaat), samoajiin (15–17 -vuotiaat) ja vaeltajiin (18–22 -vuotiaat). Ikäkausilla haluttiin entistä paremmin vastata lasten ja nuorten kehitysvaiheen mukaisen ohjelman tarjoamiseen ja huomioimaan poikien ja tyttöjen erot eri ikäkausina. Vuonna 2008 SP:n uusi Peruskirja hyväksyttiin ja uudet ikäkaudet otettiin käyttöön. (Paavilainen 2010, 506.)

Suurleirit saivat jatkoa vuosina 2004 Tarus-leirillä ja 100-vuotiaan partioliikkeen juhla-leirillä, Kilkkeellä. Tarus keräsi paljon julkisuutta haastavien sääolosuhteidensa takia. Leirin suojelijana toiminut Matti Vanhanen vieraili paikalla ja oli vaikuttanut 12 000 partiolaisen selviytymisestä rankkasateissa ja nuorten partiojohtajien vastuunkannosta. Hän käynnisti pian vierailunsa jälkeen suunnittelutyön pysyvän suurleirialueen perustamiseksi. Sopiva alue löytyi Evolta, Hämeenlinnasta ja valtion budjettiin varattiin 2009 määräraha nuorisoleirikeskuksen perustamiskustannuksia varten. Kilke-leiri vuonna 2010 oli ensimmäinen suurleiri, joka paikalla pidettiin. (Paavilainen 2010, 489–490.)

Kirkon nuorisotyönohjaajaksi voi opiskella Diakonia-ammattikorkeakoulussa, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa ja Yrkeshögskolan Noviassa. Kirkon lapsi- ja nuorisotyö on nykypäivänä yhä enemmän kokonaisuus. Nuorisotyössä on kolme aluetta: 7-14-vuotiaat ovat varhaisnuoria, 15–18-vuotiaat nuoria ja 18–29-vuotiaat nuoria aikuisia. Kerhot olivat varhaisnuorten toiminnan alussa merkittävässä osassa työtä. Muiden harrastusmahdollisuuksien lisääntyttyä kerhojen suosio on kuitenkin laskenut. Pyhäkoulu-toiminnassa on mukana myös kouluikäisiä, vaikka se on suunnattu nuorimmille. Varsinainen nuorisotyö tapahtuu paljolti rippikoulun ympärillä. Isostoiminta on yksi syy rippikoulun suurelle suosiolle. Nuorisotyötä tehdään myös kouluissa, vaikka uskonnonvapauslaki asettaakin sille haasteita. Nuorten aikuisten toiminta asettaa haastetta nuorisotyölle. Nuoret muuttavat opiskelemaan ja menevät työelämään, joten on luonnollista, että nuoria aikuisia on vaikeampi tavoittaa. He ovat perustaneet vuonna 1999 NAVI-ryhmän, jossa pyrkivät itse vaikuttamaan paikkaansa kirkossa. 2000-luvun alusta lähtien nuorten aikuisten toimintaan on tuonut haasteita se, että juuri tämän ikäryhmän suhtautuminen kirkkoon on passiivinen. Ongelman ratkaisemiseksi suurimmissa opiskelija-kaupungeissa on alettu järjestää toimintaa nuorille aikuisille. (Launonen 2008, 82–84.)

5.12 Tulevaisuuden näkymät

Hetu Saarisen (henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012) mukaan tulevaisuudessa sellais-tentyöntekijöiden määrä, joilla partio on merkittävä osa työtä, saattaa laskea. Tämä joh-tuu siitä, että seurakunnissa haetaan laaja-alaisempaa työnkuvaa aiheuttaen sen, että spesifit työnkuvat ja työtittelit vähenevät. Se voi puolestaan aiheuttaa sen, että myös partio näkyy sanana entistä vähemmän työntekijän työnkuvassa, tai siinä, mihin työhön uusia työntekijöitä haetaan. Toisaalta nuorisotyönohjaajien tehtäväkenttään kuuluu luon-tevasti varhaisnuorisotyön osana partiotoiminnan tukeminen tai siihen osallistuminen. Saarinen epäili, ettei päätoimisia partiotyönvirkoja enää perusteta. Seppotoiminta on kuitenkin vakiinnuttanut asemansa ja melko monet seurakunnan työntekijät tietävät, keitä sepot ovat. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Lippukunnat tietävät entistä enemmän sepoista ja osaavat hyödyntää heidän osaamis-taan. Osittain tähän vaikuttaa hiippakunnallisten ja piiritasojen toimijoiden aktiivisuus. Saarinen toivoo, että seppokoulutuksia saataisiin järjestettyä jatkossakin, vaikka välillä on tuntunut, että halukkaita on ollut melko vähän. Syynä lienee se, että partio on monel-le työntekijälle niin pieni siivu työkenttää. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 26.10.2012.) Hänen mukaansa koulutukset eivät ole saaneet suurta suosiota, sillä aihe-alue on niin spesifi. Nykyisin seppokoulutus on osa kirkon kasvatuksen edellytyskoulu-tusta, joten se tulee todennäköisesti säilyttämään paikkansa. Mennessään seppokurssille, voi saada paikan myös kasvatuksen kurssiin, tai päinvastoin. Hiippakunnalliset tapaami-set, jotka ovat usein samalla piiritoimijoiden ja piirien taseisia, ovat hyviä seppojen ja lippukuntien johtajien verkostoitumiseen ja innostuksen vahvistamiseen. Tällaisia ta-paamisia tulee toivottavasti jatkossa myös niihin hiippakuntiin, joissa niitä ei vielä ole. (Saarinen, Hetu, henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2012.)

Veikko Pehkosen (henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012) tulevaisuuden näkyymiin kuu-luu seppojen profiilinnosto ja esillä olo kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivillä silloin tällöin. Neuvottelupäivillä on eri työalojen tapaamisia, esimerkiksi erityisnuori-sotyöntekijät ja partiotyönohjaajat tapaavat. Päivien sisällöissä voi olla yhtenä keskuste-lukanavana partio ja seurakunta. Samalla nostetaan molempien profiilia. Pehkonen nä-kee tämän hedelmällisenä ja tärkeänä, sillä partio on hieno mahdollisuus seurakunnan työssä. (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012.)

Heli Savolainen (henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2012) totesi tulevaisuuden näkymistä kysyttäessä, että hän on huolissaan kirkkohallituksen organisaatiouudistuksista. Hän toivoisi, että sepot saisivat tilan ja arvostuksen tehdä työtään, ettei tarvitsisi todistella työn tarpeellisuutta. Tähän auttaisi Savolaisen mukaan se, että työntekijät kertoisivat rohkeasti olevansa partiolaisia. Seppojen perusaatetta kuitenkin kunnioitetaan jo nyt ja partiolaisten taitoja arvostetaan. (Savolainen, Heli, henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2012.)

Mauno Siivosen (henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012) mielestä tulevaisuudessa saattaa tulla ongelmia poikien ja tyttöjen yhteiselosta, sillä hänen mielestään yhteislippukunnat eivät välttämättä ole hyviä. Tytöt tuntuvat pitävän niistä enemmän kuin pojat, sillä he ovat Siivosen mukaan parempia sosiaalisessa kanssakäymisessä. Tyttö- ja poikalippukuntien yhdistyessä keskusteltiin paljon siitä, että molemmilla on omat perinteet, jotka olivat huomattavan erilaisia. Poikien johtajakoulutus tähtäsi siihen, että johtaja pystyi hoitamaan lippukunnan. Tytöillä oli korkeammat lähtökohdat, sillä heistä koulutettiin määrätietoisesti johtajia yhteiskuntaan. Tyttö- ja poikalippukuntien yhdistyessä syntyi keskustelua siitä, kumpaa ohjelmaa noudatetaan. Lopulta tyttöjen koulutusmalli valittiin. (Siivonen, Mauno, henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012.)

Siivosen (henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012) mukaan partio on aina sopeutunut kaikenlaisiin tilanteisiin ja tulevaisuudessa tuskin tulee merkittäviä muutoksia. Partiolaisten jäsenmäärä on kuitenkin laskenut ja siihen vaikuttaa harrastuksen kalleus. Jäsenmaksut ja varusteet ovat hintavia ja varsinkin perheillä, joissa on useampia lapsia, ei ole välttämättä varaa partioon. Partio kuitenkin avustaa vähävaraisia perheitä antamalla alennusta esimerkiksi leirimaksuista. (Siivonen, Mauno, henkilökohtainen tiedonanto 26.8.2012.)

Olli Kamunen (henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012) toivoisi lisää yhteistyötä partion ja seurakuntien välillä, sillä nykyään ne tekevät työtä enimmäkseen omilla tahoillaan. Partiolla ja seurakunnilla on samanlaisia ongelmia, esimerkiksi jäsenmäärän kato, ja siksi molemmat hyötyisivät yhteisien päämäärien mietinnästä. Kamunen piti hedelmällisenä, että partion keskusjärjestön työntekijät ovat mukana kouluttamassa seurakunnan partiotyönohjaajia. Keskusjärjestöllä on näkemys siitä, mihin suuntaan SP haluaa, siksi

on tärkeää, että seurakunnan partiotyönohjaajat tietävät myös, mitä SP toivoo partion olevan. Vastavuoroisesti SP oppii paljon seurakunnan partiotoiminnasta. (Kamunen Olli, henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2012.)

6 PROSESSIN KUVAUS JA ARVIOINTI

Opinnäytetyöprosessimme lähti liikkeelle keväällä 2011, kun varasimme aiheen opinnäytetyöaihepankista. Teimme alustavan suunnitelman opinnäytetyöstä ja esittelimme sen ohjaavalle opettajallemme. Kävimme Kirkkohallituksessa keskustelemassa Antti Malisen kanssa, joka oli partiotyöstä vastaavan henkilön sijaisena. Häneltä saimme tarkempia suuntaviivoja opinnäytetyömme aiheeseen ja sen rajaukseen.

Opinnäytetyöaihe sai kypsyä rauhassa, sillä olimme kesän töissä ja syksyllä lähdimme ulkomaille suorittamaan kansainvälistä harjoittelua. Aloitimme kuitenkin lähdekirjallisuuden etsimisen jo kesällä ja jatkoimme sitä syksyllä. Syksyllä 2011 palautimme opinnäytetyömme tutkimussuunnitelman ja osallistuimme opinnäytetyöseminaareihin. Keväällä 2012 otimme yhteyttä Kirkkohallitukseen yhteyshenkilööimme, Katri Vappulaan, joka oli palannut takaisin töihin. Häneltä saimme haastateltavien henkilöiden yhteystietoja. Pian otimmekin yhteyttä ensimmäiseen haastateltavaamme, joka oli Heli Savolainen. Haastattelun jälkeen jatkoimme lähdemateriaalin keräämistä. Aineiston hankkiminen tuntui aluksi haastavalta, koska aiheeseen liittyvää materiaalia ei tuntunut löytyvän. Saimme kuitenkin lainattua kirjastoista teoksia nuorisotyön ja partio historiasta ja lähes tyimme tutkimusaiheitamme niiden kautta.

Kesällä 2012 luimme lähdekirjoja ja syksyllä aloimme toden teolla haastatella seppomestareita. Haastattelimme ensiksi Hetu Saarista ja sitten jo eläkkeelle jäänyttä Mauno Siivosta. Otimme yhteyttä myös Suomen Partiolaisiin ja kävimme Partioasemalla haastattelemassa Heikki Tolvasta ja Olli Kamusta. Viimeiseksi haastattelimme Oulussa työskentelevää Veikko Pehkosta puhelimitse. Lisäksi lähetimme seppomestareille sähköpostilla samoja haastattelukysymyksiä, joita olimme haastatteluissa kysyneet, mutta saimme vain vähän vastauksia. Emme pystyneet hyödyntämään saamiamme vastauksia, sillä ne eivät tuoneet uutta tietoa tutkimuksemme. Haastattelujen jälkeen alkoi useita tunteja kestänyt litterointi. Se oli haastavaa ja vei yllättävän paljon aikaa.

Hyödynsimme haastattelujen ja kirjojen lisäksi Kirkkohallituksen ja Suomen Partiolaisien arkistoja. Kirkkohallituksesta haimme erilaisia asiakirjoja, kuten sepporyhmän pöytäkirjoja, piispainkokouksien pöytäkirjoja sekä KNK:n asiakirjoja. Suomen Partio-

laiset olivat keränneet yhteen opinnäytetöitä, pro gradu -tutkimuksia ja laudatur tutkielmia, joista osaa hyödynsimme tutkimuksessamme. Heikki Tolvanen esitti vierailun yhteydessä toiveen, että myös meidän opinnäytetyömme lisättäisiin heidän kokoelmiinsa.

Aineiston keräämisen jälkeen alkoi kirjoittaminen. Teimme alussa hahmotelman sisällysluettelosta ja jaoin sen perusteella osa-alueet, joista kirjoitimme itsenäisesti. Sisällysluettelon hahmotelma auttoi selvästi jäsentämään työtä paremmin, sillä aluksi tuntui vaikealta saada kiinni siitä, mistä voisi aloittaa. Suunnittelimme sisällysluettelon joustavaksi, joten rakenne sai hakea lopullista muotoaan prosessin aikana.

Opinnäytetyömme ohjaajat vaihtuivat viimeiseksi syksyksi. Samoin vaihtui ote seminaareissa ja tuntui, että myös oma otteemme opinnäytetyöhön lujittui. Teimme viikkotavoitteita, jotka kannustivat pysymään aikataulussa paremmin. Pienen jatkuvan paineen alla saimme kirjoittamisprosessiin lisää tehokkuutta. Ohjauskeskusteluista saimme hyviä vinkkejä työn edistämiseen ja rakentavaa palautetta siihen menneessä aikaan saadusta tutkimuksesta. Niiden pohjalta oli helpompaa jatkaa opinnäytetyön työstämistä lopulliseen muotoonsa. Kirjoittamisprosessin päätyttyä pidimme palaverin yhteistyötahojen kanssa saadaksemme palautetta tutkimuksestamme.

7 AUTTAA JA PALVELLA

Opinnäytetyön tärkeimmät tulokset ovat koottuna aikajanelle. Merkittävät käännekohtat löytyvät janasta valkoisin pistein merkittynä. Ensimmäinen oli vuosi 1946, jolloin laajennettu piispainkokous vahvisti nuorisotyösuunnitelmassa partiotyön aseman seurakunnan nuorisotyön muotona. Toinen oli vuosi 1983, jolloin laajennettu piispainkokous vahvisti seurakunnan partiotyönohjaajien mallijohtosäännön. Molemmat käännekohtat paransivat huomattavasti seurakunnan partiotyönohjaajien asemaa seurakunnissa.

Partio on ollut aina yhteydessä seurakuntiin, seppojen olemassaolo ei ole kuitenkaan ollut itsestäänselvyys. Aluksi sepot olivat kirkon työntekijöitä, jotka olivat kiinnostuneita partiosta, tai joilla oli oma partiotausta. Ennen kuin nuorisotyöntekijöitä alettiin kouluttaa, sepot olivat pappeja ja diakoneja. (Pehkonen, Veikko, henkilökohtainen tiedonanto 6.9.2012.) Työntekijät käyttivät partiota työmuotona nuorten ja lasten kanssa toimiesaan. Sitä kautta seurakuntaan vakiintui toiminnallisempia menetelmiä.

Partioliikkeen kannalta on tärkeää, että seurakunnissa on koulutettuja henkilöitä, jotka vastaavat lippukuntien yhteyksistä seurakuntaan. Se mahdollistaa hyvien suhteiden ylläpidon ja on tärkeää, että osapuolet näkevät toisensa tasavertaisina kumppaneina. Partio toiminta monipuolistaa seurakunnan nuorisotyötä ja vetää puoleensa lisää nuoria, jotka osallistuvat partion lisäksi muuhun seurakunnan toimintaan. Seurakunta taas mahdollistaa toiminnan muun muassa tarjoamalla tilat toimintaa varten. Monilla lippukunnilla on omia partiokämppejä, joita taas seurakunnat voivat hyödyntää. (Tolvanen, Heikki, henkilökohtainen tiedontanto 4.9.2012.)

Sepot ovat joutuneet taistelemaan asemastaan, sillä partiotyötä ei ole aina pidetty seurakunnan työmuotona. Taistelua on käyty niin kirkon kuin partion puolella. Tärkeintä on, että on ollut ihmisiä, jotka eivät ole antaneet periksi kummallakaan puolella. Muuten seppoja ei olisi nykyään. Virallisten dokumenttien olemassaolo on tärkeää, jotta sepoilla on todisteita siitä, että heidän tekemänsä työ on oikeutettua. Seppojen työnkuva on nykyään vakiintunut, mutta taistelua käydään partion hengellisyyden puolesta. Samalla, kun eri uskontojen kirjo kasvaa Suomessa, yleistyy myös uskonottomuus. Partiolle

tämä on haaste, sillä se on sitoutunut uskonnollisuuteen. Kysymys uskonnottomista partiolaisista jakaa mielipiteitä partioliikkeen sisällä.

Opinnäytetyöstämme on hyötyä sepoille, sillä tuntiessaan historian, he saavat varmuutta työnsä tekemiseen. Siten he voivat myös kehittää työtään oikeaan suuntaan. Tutkimuksemme lisää tietoisuutta sepoista seurakunnissa ja yhteiskunnassa. Kirkkohallituksen kautta tietoa seppojen historiasta voidaan viedä seurakuntiin ja he voivat käyttää sitä materiaaleissaan. Opinnäytetyöprosessin aikana olemme saaneet viedä eteenpäin tietoa sepoista ja heidän historiastaan kertoessamme tutkimuksestamme. Omalta osaltamme olemme myös edesauttaneet seppoihin liittyvän termistön vakiinnuttamisessa.

Verrattaessa aikaisempiin tutkimuksiin, opinnäytetyö on ainutlaatuinen, sillä vastaavaa ei ole aikaisemmin tehty. Aikaisemmista tutkimuksista sai kuitenkin apua siihen, miten historiantutkimusta kirjoitetaan sujuvasti. Historiallisen tutkimuksen tekeminen osoitautui haastavaksi. Koimme ongelmalliseksi eri näkökulmien yhdistämisen samaan ajanjaksoon niin, että tutkimuksemme pääpaino korostuisi kerronnan lomasta. Historiallinen tutkimus ei ollut opinnäytetyöohjaajiemme erikoisalaa, joten olisi kannattanut kysyä apua joltain ulkopuoliselta asiantuntijalta saadaksemme lisää varmuutta kirjoittamiimme. Näistä lähtökohdista huolimatta saimme tehtyä tutkimuksemme mielestämme hyvin.

Monia asioita olisi voinut tehdä paremmin. Sisällysluettelo olisi kannattanut laatia vieläkin aikaisemmassa vaiheessa, jotta olisimme hahmottaneet paremmin, mistä ja miten aloittaa työskentely. Toinen parantamisen mahdollisuus liittyi haastatteluihin. Lähettämämme sähköpostihaastattelut eivät tuottaneet toivomaamme tulosta, sillä saimme vain kolme vastausta ja nekin olivat todella niukkoja. Olisimme voineet haastatella kaikkia seppomestareita, vaikka se olisikin vienyt paljon aikaa ja rahaa, sillä he työskentelevät eri puolilla Suomea. Sen sijaan luotimme siihen, ettemme saisi muilta seppomestareilta olennaista lisätietoa, sillä jo haastattelemamme henkilöt mainitsivat keskenään samoja asioita. Emme saaneet aivan kaikkiin tutkimuskysymyksiimme niin tyhjentäviä vastauksia, kuin olisimme halunneet. Seurakunnan partiotyönohjaajien työn luonteesta ennen vuotta 1983 olisimme toivoneet saavamme vielä lisää tietoa sekä seppokoulutuksen tarkemmasta aloitus ajankohdasta.

Opinnäytetyön lähteinä käytettiin haastatteluja, niihin piti kuitenkin suhtautua kriittisesti. Haastateltava antoi aina subjektiivisen näkemyksen asioista ja saattoi unohtaa kertoa joitakin asioita, tai muisti väärin. Faktoja vahvisti se, että useat haastateltavat kertoivat samoja asioita, jolloin niitä voitiin pitää totena. Luotimme siihen, että tekemämme haastattelut antoivat tarpeeksi tietoa. Voi kuitenkin olla, että jotakin tietoa jäi vielä saamatta.

Jatkotutkimuksena voisi selvittää vielä laajemmin, miten seppojen työnkuvat ovat eronneet ja eroavat tällä hetkellä. Lisäksi olisi hyvä ottaa selvää, milloin seppokoulutus tarkalleen ottaen alkoi. Sepporekisterin olemassaolo olisi auttanut huomattavasti opinnäytetyössämme, sillä sitä kautta olisimme helposti saaneet yhteyden ympäri Suomea työ-

kenteleeviin seppoihin. Sepoista on olemassa tällä hetkellä vain sähköpostituslista kirkkohallituksessa, mutta sen ajantasaisuudesta ei ole tarkkaa tietoa.

Opimme tutkimusta tehdessämme, että nuorisotyön ja partiotyön historia ei ole pitkä. Edustamme sitä sukupolvea, jolle partio- ja nuorisotyöntekijät ovat aina olleet olemassa. Emme ole itse kokeneet aikaa, jolloin kyseiset työmuodot ovat vasta saaneet sijaa seurakunnissa. Opimme myös yleisesti paljon nuorisotyön, partion sekä partiotyön historiasta. Opinnäytetyöprosessimme tärkeäksi osaksi muodostui itsensä johtaminen, sillä opinnäytetyöseminaarien välillä työskentely tuli aikatauluttaa itse. Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa osallistuimme lähiopetukseen, jolloin opinnäytetyön tekeminen hidastui muiden kurssien vuoksi. Loppuvaiheessa pysyimme panostamaan paremmin opinnäytetyön tekemiseen, koska lähiopetusta ei ollut kuin muutamina päivinä kokonaan.

Sosionomin näkökulmasta opimme, että partio ja kirkko toimivat samojen periaatteiden mukaisesti, jotka ovat sosionomin työn tavoitteina. Partiolaiset sitoutuvat antamassaan partiolupauksessa rakastamaan Jumalaansa, lähimmäistään, isänmaataan ja ihmiskuntaa toteuttaen elämässään partioihanteita. Partioihanteisiin sisältyy tavoitteita, jotka ovat sisällöltään lähellä sosionomin työn periaatteita. Partioihanteita ovat: ”Kehittää itseään ihmisenä, kunnioittaa toista ihmistä, auttaa ja palvella muita, tuntee vastuunsa ja velvollisuutensa, rakastaa ja suojella luontoa, olla uskollinen ja luotettava, rakentaa ystävyyttä yli rajojen ja etsiä elämän totuutta.” (Saarinen & Savolainen 2007, 13.) Sosionomin työn periaatteita taas ovat tasa-arvon ja suvaitsevaisuuden edistäminen ja huono-osaisuuden ehkäiseminen yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön näkökulmasta. (Rouhiainen-Valo, Hovi-Pulsa, Rantanen ja Tietäväinen 2010, 2.) Sepot tekevät siten omalta osaltaan työtä, joka tähtää samoihin päämääriin. Mahdollistamalla partiotoiminnan seurakunnissaan, partiolaisten kautta yhteiskunnassa edistyvät nämä päämäärät.

LÄHTEET

Kirjallisuus:

- Alnæs, Karsten 2006. Ihanteiden nousu: Euroopan historia 1800–1900. Helsinki: Otava.
- Aulio, Olli 1994. Yhteisen toiminnan aika. Teoksessa Heikki Hakala (toim.) Pojat partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan historia. Helsinki: Tammi, 301—334.
- Baden-Powell, Robert 1989. Ohjeita partiijohtajalle. Suomentanut Lauri Vuolasvirta. Helsinki: Partiokirja.
- Baden-Powell, Robert 2004. Scouting for Boys: A Handbook for introduction in Good Citizenship. The Original 1908 Edition. Oxford: Oxford University Press.
- Eskola, Jari; Suoranta, Juha 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Hirsjärvi, Sirkka; Hurme, Helena 2009. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko; Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Karisto, Antti; Takala, Pentti; Haapola, Ilkka 1998. Matkalla nykyaikaan – Elintason, elämäntavan ja sosiaalipolitiikan muutos Suomessa. Helsinki: WSOY.
- Launonen, Pekka 2008. Kirkon nuorisotyö – Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala ja Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 78–90.
- Londen, Magnus 2010. Över daggstänkta berg. Finlandsvensk scouting 1910–2012. Helsingfors: Söderström.
- Meinander, Henrik 2006. Suomen historia – Linjat, rakenteet, käännekohtat. Suomentanut Paula Autio. Helsinki: WSOY.
- Nieminen, Juha 1995. Nuorisossa tulevaisuus - Suomalaisen nuorisotyön historia. Helsinki: Lasten Keskus.
- Paavilainen, Marko 1994a. Partioaate ristiriitojen Helsingissä. Teoksessa Heikki Hakala (toim.) Pojat partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan historia. Helsinki: Tammi, 9–113.

- Paavilainen Marko 1994b. Partioliike sodan kuohuissa. Teoksessa Heikki Hakala (toim.)
 Pojat partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan historia.
 Helsinki: Tammi, 197–208.
- Paavilainen Marko 2010. Aina valmiina – Partioliike Suomessa 1910–2010. Helsinki:
 Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Relander, Jukka 1994. Siniset, ruskeat ja ensimmäinen tasavalta. Teoksessa Heikki
 Hakala (toim.) Pojat partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan
 historia. Helsinki: Tammi, 121–185.
- Rinta-Kahila, Kari 1988. Baden-Powell of Gilwell. Lordi Robert Baden-Powellin
 kansalaiskasvatuskäsitykset. Helsinki: Helsingin partiopoikapiirin
 kannatusyhdistys.
- Saarinen, Hetu & Savolainen Heli 2007. Sepon pakkiin. Seurakunnan partiotyön
 käsikirja. 2. päivitetty ja täydennetty laitos. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Savunen, Liisa 1999. Partiotytöt Suomessa 1910–1972 - ”Katsokaa kauas ja ajatelkaa
 suuria asioita”. Helsinki: Partiokirja.
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter r.y. 1986. Partiolaisena seurakunnassa. Helsinki:
 Suomen Partiolaiset ry.
- Tolin, Veikko 1987. 80 vuotta partiointia 1907–1987. Helsinki: Partiokirja
- Tolvanen, Heikki (toim.), Fabrin, Jukka-Pekka 1987. Partiokirkko – Partion
 uskontokasvatuksen käsikirja. Helsinki: Partiokirja.
- Weintraub, Daniel 1994. Sodan raunioilta yhteiseen piiriin. Teoksessa Heikki Hakala
 (toim.) Pojat partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan historia.
 Helsinki: Tammi, 225–296.
- Vesikansa, Osmo 1960. Suomen partioliike 1910–1960. Porvoo: WSOY.
- Zetterberg, Seppo (toim.) 2006. Maailmanhistorian pikkujättiläinen. Porvoo: WSOY.

Internet-aineistot:

- Baden-Powell, Robert 1920. Aids to Scoutmastership - A Guidebook For Scoutmaster
 On The Theory of Scout Training. Viitattu 22.10.2012
<http://www.thedump.scoutscan.com/a2sm.pdf>.
- Koskennurmi-Sivonen, Ritva i.a. Historiantutkimus. Viitattu 5.9.2012
<http://www.helsinki.fi/~rkosken/hist.html>. Tuloste tekijöiden hallussa.

Rouhiainen-Valo, Tuula (pj.); Hovi-Pulsa, Raija; Rantanen, Teemu; Tietäväinen, Sirpa
2010. Esitys sosionomi (AMK)-tutkinnon kompetensseista. Sosiaalialan
AMK-verkosto 15.4.2010. Saatavilla Diak.fi sivustolta. Viitattu
22.10.2012 <http://www.diak.fi/opiskelu/harjoittelu/Sivut/default.aspx>.
Tuloste tekijöiden hallussa.

Sakasti.evl.fi – Kirkon palvelijoille i.a. Viitattu 21.8.2012 <http://sakasti.evl.fi/>. Tuloste
tekijöiden hallussa.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter 2008. Peruskirja. Viitattu 1.8.2012
[http://arkisto.partio.fi/loader.aspx?id=577c2c2f-b8fd-4578-b968-
94bd8af0e51e](http://arkisto.partio.fi/loader.aspx?id=577c2c2f-b8fd-4578-b968-94bd8af0e51e). Tuloste tekijöiden hallussa.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry i.a a. Viitattu 24.9.2012
<http://arkisto.partio.fi/Suomeksi>. Tuloste tekijöiden hallussa.

Kirkkohallituksen arkistoista:

Huokuna, Pekka; Keskitalo, Jukka 2011. Kirkkohallituksen yleiskirje Nro 10/2011.
Kirkkohallitus 10.3.2011. Kopio tekijöiden hallussa.

Laajennettu piispaankokouksen pöytäkirja 11.–13.12.1946.

Laakso, Sauli 1975. Partioinnin tulevaisuus seurakunnan työmuotona. Kirkon
nuorisotyön keskuksen toimeksiannosta laadittu selvitys. Helsinki: Kirkon
nuorisotyön keskus. Kopio tekijöiden hallussa.

Saarinen Hetu & Savolainen Heli 2001. Seppökäsikirja. Partio seurakunnan
kasvatustyössä. Helsinki: Kirkon nuorisotyön keskus. Kopio tekijöiden
hallussa.

Savolainen, Heli 1972. Suomen Partiotyttöliikkeen eettiset ja uskonnolliset päämäärät.
Laudaturtyö. Kopio tekijöiden hallussa.

Savolainen, Heli 1983. Partiotyöntekijän asema seurakunnissa: Seurakunnan
partiotyönohjaajan johtosääntö. Ehdotus 28.2.1983. Helsinki. Kopio
tekijöiden hallussa.

Savolainen, Heli 1998. Seurakuntien partiotyön kehittäminen – Yhteenveto kyselystä.
Kirkon nuorisotyön keskus. Kopio tekijöiden hallussa.

Savolainen, Heli 2000. Partion eettisen ja uskontokasvatuksen järjestäminen. 5.1.2000.
Kopio tekijöiden hallussa.

Savolainen, Heli i.a. Partiojohtajien jatkokoulutuksen toimintaosa. Raportti. Kopio tekijöiden hallussa.

Suominen, Ari i.a. Partiotyöntekijöiden uusi koulutuspolku. Kopio tekijöiden hallussa.

Voutilainen, Onni 1983. Seurakuntien piirissä olevan partiotyön kehittämisestä hiippakunnan ja koko kirkon tasoilla - Aloite Kuopion Hiippakunnan Hiippakuntakokoukselle. Joensuu. Kopio tekijöiden hallussa.

Suomen Partiolaisten arkistoista:

Ahola, Leena 1998. Taustayhteisönä seurakunta – Partiolippukuntien ja seurakuntien yhteistyö vuonna 1996. Helsingin yliopisto. Teologinen tiedekunta. Uskonnonpedagogiikka. Pro gradu-tutkielma. Kopio tekijöiden hallussa.

Heinonen, Katriina; Savolainen, Heli; Tolvanen, Heikki; Totro, Timo; Voutilainen, Onni 1983. Taustaa seurakunnan partiotyön ohjaajan erityiskoulutuksesta. Kopio tekijöiden hallussa.

Lampinen, Martta 1979. Ehdotus partiotyönsihteerin viran perustamisesta Kirkon Nuorisotyön Keskukseen 3.12.1979. Kopio tekijöiden hallussa.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry i.a. b. Lausunto ehdotuksesta Seurakunnan partio-ohjaajan johtosäännöksi. Kopio tekijöiden hallussa.

Henkilökohtaiset tiedonannot

Pehkonen, Veikko 2012. Seppomestari. Oulun hiippakunta. Oulu. Henkilökohtainen tiedonanto. Puhelinhaastattelu 6.9. sekä sähköposti 16.11. Tuloste tekijöiden hallussa.

Saarinen, Hetu 2012. Seppomestari. Espoon hiippakunta. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto. 14.8. sekä sähköposti 26.10. Tuloste tekijöiden hallussa.

Savolainen, Heli 2012. Rovasti. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto. 21.4.

Siivonen, Mauno 2012. Tampereen Partiomuseon perustaja. Tampere. Henkilökohtainen tiedonanto. 26.8.

Tolvanen, Heikki 2012. Suomen Partiolaiset -Finlands Scouter ry hallintokoordinaattori. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto. 4.9.

Vappula, Katri 2012. Varhaisnuorisotyön työalasihteerin. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto 26.10.

LIITE 1 Sähköposti Seppomestareille

Lähettäjä: Salla-Mari Pyykkönen [Salla-Mari.Pyykkonen@student.diak.fi]

Lähetetty: 23. elokuuta 2012 1:30

Vastaanottaja: Raimo Järveläinen; Petri Hömppi; Nana Honkasalo; Antti-Jussi Pulli; Kauko Huhtaluhta; Juha Koivurova; Taru Piironen; Timo Lampi; Markku Korhonen; Veikko Pehkonen; Hannu Rui

Aihe: Sepot partion ja kirkon palveluksessa, opinnäytetyö

Hei!

Opiskelemme Kauniaisten Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Minä, Salla osallistuin Nana Honkasalon kanssa Seppöpäiville Sulkavalla syksyllä 2010. Siellä tajottiin tätä opinnäytetyöaihetta ja nyt toteutamme sen Johanna Paloposken kanssa. Tarvitsimme Teiltä arvokasta tietoa opinnäytetyöhömme seppojen historiasta. Teillä on varmasti sellaista tietoa, jota ei ole vielä kirjattu mihinkään. Olisimme nyt kirjoittamassa juuri tällaista tietoa yksiin kansiin. Tässä on opinnäytetyömme keskeiset kysymykset:

1. Milloin partiosta on tullut seurakunnan työmuoto? (Jos ei tarkkoja vuosilukuja/henkilöitä, millä vuosikymmenellä liikutaan?)
2. Minkälaista toiminta oli ennen "virallistamista" -83? Millainen on ollut seurakunnan partiotyöntekijän/yhteyshenkilön työnkuva ja miten se eroaa nykyisestä?
3. Mitä sepot ovat saaneet aikaan, vaikuttavuushistoria partion ja seurakunnan saralla? (Mitä hyötyä sepoista on?)
4. Keitä ovat merkkihenkilöt, mitä he ovat tehneet?
5. Mikä on seppojen nykytila? Kuinka paljon, mitä toimintaa, tulevaisuuden näky?

Pyydämme vastausta mahdollisimman pian. Olemme jo haastatelleet Heli Savolaista ja Hetu Saarista. Jos olet tulossa syyskuun aikana Tamperetta etelämmäksi, olisi hienoa, jos voisimme haastatella Sinua kasvotusten. Opinnäytetyön esitarkastus on 26.10.2012. Siihen mennessä opinnäytetyön tulee olla valmis.

Ystävällisin terveisin: Salla-Mari Pyykkönen ja Johanna Paloposki

LIITE 2 Seurakunnan partiotyönohjaajan johtosääntö

Ehdotus 28.2.1983

SEURAKUNNAN PARTIOTYÖNOHJAAJAN JOHTOSÄÄNTÖ

1 §

Viranhaltijan valitsee ja vapauttaa kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto nuorisotyön johtokuntaa kuultuaan.

Viranhaltijan tulee olla evankelisluterilaisen seurakunnan jäsen, jolla on kirkolliskokouksen hyväksymä nuorisonohjaajan tutkinto tai muu soveltuva koulutus. Lisäksi partiotyöstä vastaavalla viranhaltijalla tulee olla suoritettu partiojohtajien jatkokurssi tai hän sitoutuu suorittamaan SP ry:n partiojohtajan jatkokurssin ensi tilassa.

Viranhaltija on työstään vastuussa kirkkoneuvostolle ja nuorisotyön johtokunnalle.

2 §

Viranhaltijan esimies on kirkkoherra/nuorisotyönjohtaja. Nuorisotyön johtajan vastuusuhteissa on otettava huomioon, mitä tehtävien jaosta on sovittu tai päätetty tuomiokapitulun vahvistaman pappien työnjakokirjan mukaan ja mitä seurakunnan sisäinen järjestys muutoin edellyttää.

3 §

Viranhaltija vastaa seurakunnassa suoritettavasta partiotyöstä.

4 §

Partiotyönohjaajan tehtävänä on

1. ohjata ja valvoa seurakunnallista partiotyötä ja osallistua muuhun nuorisotyöhön työnjaossa sovittujen tehtävien mukaisesti,
2. kartoittaa, suunnitella ja kehittää seurakunnassa tehtävää partiotyötä yhteistyössä muun seurakuntatyön kanssa,
3. huolehtia yhteistyössä lippukuntien kanssa partion ohjelmatoiminnasta ja johtajakoulutuksesta,
4. seurata kirkon ja yhteiskunnan nuoriso- ja partiotyön kehittymistä,
5. valmistella yhdessä muiden nuorisotyöntekijöiden kanssa työalansa toimintasuunnitelma ja -kertomus sekä talousarvioesitys huomioiden lippukuntien, partiopiirin ja Suomen Partiolaisten suunnitelmat,
6. pitää yhteyttä seurakunnan alueella oleviin muihin lippukuntiin ja paikkakunnan muuhun nuorisotyöhön, sekä tarvittaessa KNK:een ja SP ry:hyn ja sen piirijärjestöihin.
7. olla tavattavissa sovittuina aikoina viikottain työhuoneessaan,
8. huolehtia siitä, että oman työalueen omaisuutta hoidetaan huolellisesti ja se on luetteloitu,
9. huolehtia omaa työalaansa koskevasta tiedottamisesta,
10. osallistua johtokunnan päätösten mukaisesti Suomen Partiolaiset ry:n ja sen piirijärjestöjen koulutukseen, henkilökohtaiseen työnohjaukseen ja konsultointiin ja muuhun työhönsä liittyvään koulutukseen,

11. olla kutsuttaessa läsnä johtokunnan kokouksissa ja

12. suorittaa muut kirkkoherran ja nuorisotyönjohtajan määräämät työalaansa liittyvät tehtävät.

5 §

Viranhaltija on velvollinen alistumaan tähän sääntöön tehtäviin muutoksiin.

6 §

Tähän johtosääntöön tehtävistä muutoksista päättää kirkkoneuvosto.

LIITE 3 Mallijohtosääntö

(Piispainkokous Lapualla 14.-15.9.1983)

Mallijohtosääntö

SEURAKUNNAN NUORISOTYÖN JOHTOKUNNAN JOHTOSÄÄNTÖ

15 §

Seurakunnan päätoimisia ja osa-aikaisia nuorisotyöntekijöitä ovat nuorisotyönjohtaja, jonka tulee olla pappi, lehtori tai sellainen nuorisotyönohjaaja, joka on saanut piispainkokouksen erikseen hyväksymän nuorisotyönjohtajan virkaan vaadittavan koulutuksen, nuorisotyönohjaaja, jonka tulee olla suorittanut erikoisnuorisotyön kurssin sisältäneen nuorisotyönohjaajan, diakonin tai seurakuntakuraattorin tutkinnon ja partiotyönohjaaja, jonka tulee olla suorittanut piispainkokouksen hyväksymän nuorisotyönohjaajan tutkinnon sekä partiujohtajien jatkokurssin.

Nuorisotyönohjaajan virkaan voidaan vuodeksi kerrallaan poikkeustapauksessa valita muun edellä mainittua vastaavan koulutuksen saanut, seurakunnalliseen nuorisotyöhön hyvin perehtynyt henkilö.

Samoin voidaan poikkeustapauksissa erityisnuorisotyönohjaajan virkaan vuodeksi kerrallaan valita muun yllämainittua vastaavan koulutuksen saanut, seurakunnalliseen erityisnuorisotyöhön hyvin perehtynyt henkilö.

Poikkeustapauksissa myös partiotyön ohjaajan virkaan voidaan vuodeksi kerrallaan valita muun edellä mainittua vastaavan koulutuksen saanut seurakunnalliseen nuorisotyöhön ja partiotyöhön hyvin perehtynyt henkilö.

Nuorisotyönohjaajan, erityisnuorisotyönohjaajan ja partiotyön ohjaajan virkaan ottaa ja siitä vapauttaa kirkkoneuvosto johtokuntaa kuultuaan.

19§

Partiotyön ohjaajan tehtävänä on

1. tukea, ohjata ja valvoa seurakuntansa partiotoimintaa ja osallistua muuhun nuorisotyöhön työnjaossa sovittujen tehtävien mukaisesti,
2. kartoittaa, suunnitella ja kehittää seurakunnassa tehtävää partiotyötä yhteistyössä muun seurakuntatyön kanssa.
3. huolehtia yhteistyössä lippukuntien kanssa partion ohjelma- ja koulutustoiminnasta,
4. seurata kirkon ja muun yhteiskunnan nuorisotyötä ja partiotyötä,
5. valmistella yhdessä muiden nuorisotyöntekijöiden kanssa työalansa toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä toimintakertomus ottaen huomioon lippukuntien, partiopiirin ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n toiminnan,
6. pitää yhteyttä seurakunnan alueella oleviin muihin lippukuntiin ja paikkakunnan muuhun nuorisotyöhön, partiolaisten vanhempiin sekä tarvittaessa kirkon nuorisotyön keskuksen ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:een ja partiopiireihin,
7. huolehtia omaan työalaansa koskevasta tiedottamisesta,
8. osallistua johtokunnan päätösten mukaisesti kirkon nuorisotyöhön, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n, partiopiirin ja muuhun työalaansa liittyvään koulutukseen ja neuvotteluihin,
9. suorittaa kirkkoherran ja nuorisotyönjohtajan määräämät työalaansa liittyvät muut tehtävät.

(Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter r.y. 1986, 69.)

LIITE 4 Partioliitot ja järjestöt

Lyhenteet, koko nimet sekä perustamisvuodet

SPL – FSF :Suomen Partioliitto – Finlands Scoutförbund (1917) (Savunen 1999, 19)

SP – FS: Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (1972) (Tolin 1987, 137)

Partiopoikaliitot ja -järjestöt:

SPPL: Suomen Partiopoikaliitto (1925) (Savunen 1999, 25)

SP: Siniset Partioijat, NMKY:n ja Seurakuntien Partioliitto (1937)(Tolin 1987, 134)

SVPRp: Suomen Vapaa Partiorryhmä – Finlands Fria Scoutbrigad, poikajaosto (1919)
(Savunen 1999, 20)

FSSF: Finlands Svenska Scoutförbund (1919) (Savunen 1999, 20)

SPJ – FSU: Suomen Partiopoikajärjestö – Finlands Scoutunion (1941) (Tolin 1987, 134)

Partiotyttöliitot ja -järjestöt:

SPTL: Suomalainen Partiotyttöliitto (1925) (Savunen 1999, 25)

SSP: Suomen Siniset Partiotytöt (1937) (Savunen 1999, 25)

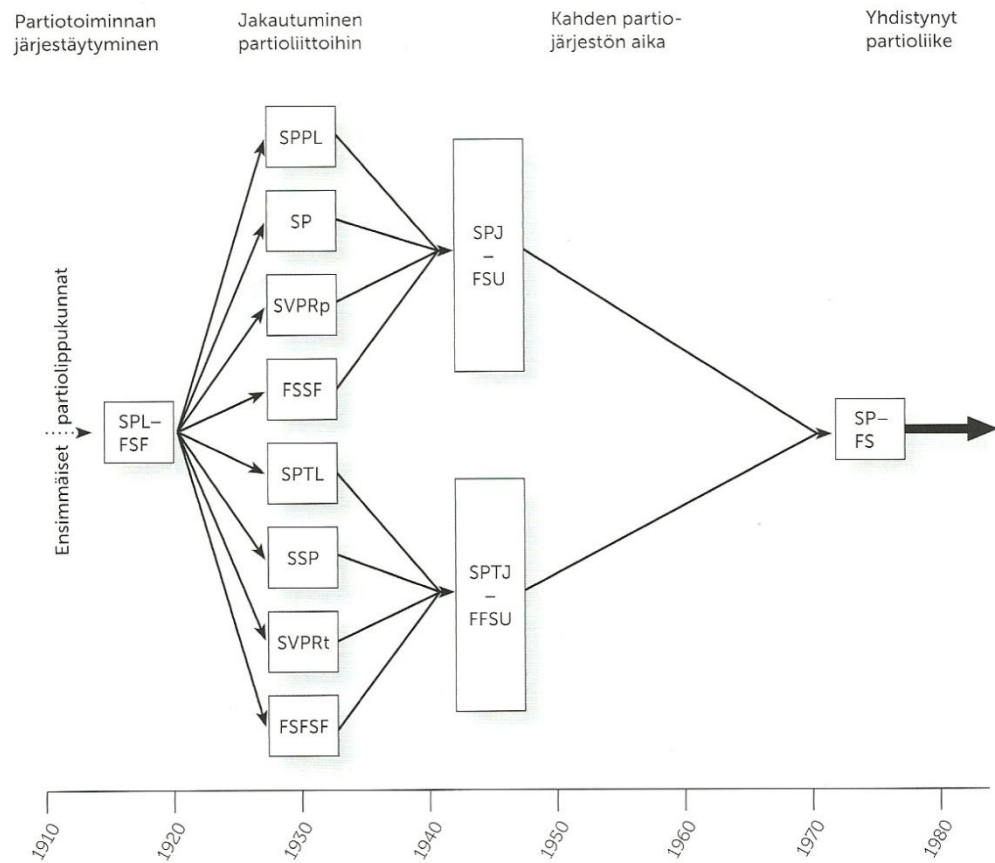
SVPRt: Suomen Vapaa Partiorryhmä – Finlands Fria Scoutbrigad, tyttöjaosto (1919)
(Savunen 1999, 20)

FSFSF: Finlands Svenska Flickscoutförbund (1928) (Savunen 1999, 25)

SPTJ – FFSU: Suomen Partiotyttöjärjestö – Finlands Flickscoutunion (1943) (Savunen
1999, 25)

LIITE 5 Partiojärjestöjen aikajana

Valtakunnallisen partio-organisaation kehitys

(Paavilainen 2010, 17.)

LIITE 6 Seppoihin liittyvä termistö

Seppo:

Seurakunnan partiotyönohjaaja tai partiotyöntekijä. Seppo on kuka tahansa seurakunnan työntekijä, jonka vastuualueeseen kuuluu partiotyö. (Sakasti.evl.fi – Kirkon palvelijoille i.a.)

Seppo-nimityksen mainitsee Veikko Tolin (1987) kirjassaan 80 vuotta partiointia, kuitenkin eri merkityksessä. Ennen kuin Suomessa ruvettiin puhumaan partiolaisista, olivat lippukunnat vain scout-, boysscout- tai girlscout-seuroja tai -yhdistyksiä. Monilla oli kuitenkin alusta lähtien erikoisnimiä, kuten sepot, reippailijat, toimen pojat, ritaripojat tai eläintennimiä kuten NMKY:n piirissä oli. (Tolin 1987, 35.) Samoin sepoista kirjoittaa Marko Paavilainen kirjassa Pojat Partiossa, liittyen kielikysymyksiin 1919. Eräs sissipoika halusi puolustaa suomenkieltä ”rääkkäämiseltä” ja sekakieleltä ehdottaen, että jokaiseen partiojärjestöön valittaisiin kielenhuollosta ja -valvonnasta vastaava ”seppo”. (Paavilainen 1994a, 113.)

Seppomestari:

Hiippakunnissa toimivia partiotyön mentoreita kutsutaan seppomestareiksi. Heidän tehtävänä on tukea hiippakuntansa seppoja. Seppomestareille järjestetään oma koulutus, joka antaa valmiudet toimia seppomestarin tehtävissä. (Sakasti.evl.fi – Kirkon palvelijoille i.a.)

Sepporyhmä:

Kirkon Nuorisotyön Keskuksen vuonna 1998 perustama seurakunnan partiotyöryhmä, eli sepporyhmä vastaa seppojen koulutuksesta ja seppopäivistä. Lisäksi ryhmälle kuuluu partion kirkkopyhä, uskontokasvatusmateriaali, seppojen työnohjaus ja identiteetin vahvistaminen sekä johtajahuolto. Ryhmä on kehittänyt seppojen työnsä sekä koulutuspolkua. Ryhmä toimii tärkeänä linkkinä kirkon ja partion välillä. (Savolainen 2000.)

Tervetuloa sepoksi –koulutus

Päivän mittaisen koulutuksen järjestävät seppomestari yhdessä partiopiirin tai hiippakunnan kasvatussihteerin sekä hiippakunnassa toimivien seppojen kanssa. Sen tarkoituksena on antaa yleistietoa partiosta. Kurssin sisältö muokataan osallistujien pohjatietojen mukaan. (Saarinen & Savolainen 2007, 25.)

Seppokoulutus:

Sepoille järjestettävä seppokoulutus on seurakunnan partiotyönohjaajien erikoiskoulutus. Sen tarkoituksena on partiomenetelmin tukea seppona toimimista. Vuoden kestävän koulutuksen järjestävät yhteistyössä Kirkkohallitus ja Suomen Partiolaiset ry. Koulutuksen suorittamisesta saa todistuksen ja metallisen merkin. (Sakasti.evl.fi – Kirkon palvelijoille i.a.)

Seppopäivät:

Seppojen omilla neuvottelupäivillä, eli seppopäivillä sepot päivittävät tietojaan ja taitojaan sekä kehittävät työtään yhdessä. Seppopäivät järjestetään vuosittain eri puolilla Suomea. Niiden yhteydessä myös seppomestarin kokoontuvat kehittämään seppotoimintaa. (Saarinen & Savolainen 2007, 25–26.)